

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 352

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, augusztus 4.

Mai számunk főbb közleményei:

Református püspök a zsidó territoriális szerve-
zetben.
Az aradi főispán új titkára.
Aradmegyében kémektől félnek.
Mecénás, aki — zsarol.
Lukács, Tisza, Andrássy nyilatkozatai a helyzet-
ről és az ősi eseményekről.
Kiket vesznek be katonának?
Aradi győztes egy nemzetközi lövőversenyen.
Az aradi Bohus-ház nevezetességei.
A mulatók ügyvédjelölt tragédiája.
Vers-írás a konyhában.
Ahol a szegények születnek.
Alaptalanul megvádolt ügyvéd.
Tarkaságok.

Nyári cikk

kisebbség nagyobb furcsaságokról

Arad, augusztus 3.

Sokkal több Celsius meleg van, hogysen a közönségnek türelme lenne hosszabb lélek-
zetű vezércikket olvasni. Nincs
egyéb hátra, mint hogy felap-
rózni az elmékedést, a kisebb-
nagyobb esetek között, ame-
lyek aktuálisak.

Ha jöttök, lesztek, ha hoztok, esz-
tek, — ki gondolta volna, hogy valaha ez
városrendezési elv lesz! Aradon már meg-
valósul ez az elv. A lehetetlenül szomorú
pénzviszonyok között, a melyeknek már
annyi furcsa következménye lett, történt
ez az átalakulás.

A gróf Károlyi Gyula-utca lakóinak ké-
relmére a város kimondta, hogy az utcát
kiszfaltoztatja. Elvben, — mert ugyan

a határozat annak rendje-módja szerint
jóvá van hagyva, meg van erősítve, csak
ép nincsen pénz a kövezésekre. A város
nem kap kölcsönt és kölcsön nélkül nem
lehet aszfaltozni.

Már most mit ér a gróf Károlyi Gyula-
utcaiának, hogy elvileg aszfaltjuk van, a
valóságban azonban gondozatlan a kocsi-
utjuk! A gróf Károlyi Gyula-utcaiak busul-
tak ezen és — úgy látszik, ez semmi
esetre se lehet a város legszegényebb fer-
fálya — segítettek a dolgon. Elmentek a
városhoz azzal az ajánlattal, hogy ők —
előlegezik a városnak a költségeket, a míg
a város a kölcsönt megkapja. Így már szí-
vesen! — mondta a város és a volt fő-
ispán utcáját a jövő héten aszfaltozni
kezdik.

Milyen egyszerű formája ez a helyes
városgondozásnak, a nehéz, függő kérdések
megoldásának. Az új színház építése se
késnek sokáig, ha Szendrey Mihály egy
reggel beállitana a városhoz: „az ördög
vigye ezeket a pénzviszonyokat; itt a két
millió, amiből az új színházat meg lehet
csinálni, siessetek vele, a pénzt meg majd
csak visszafizetitek.” Az új ipari főiskola
dolgát meg elintéznék azok a szülők, akik-
nek gyerekei valaha odajárhatnak; az ő
érdekük, hát előlegezik az építési költséget.
És így tovább. Akinek pénze van, az kap-
hat valamit. Szegény várost csak így lehet
adminisztrálni.

Zsidó, zsidó, batyus zsidó, — ez,
jól gondolja az olvasó, nem lesz antisze-
mita kirohanás, hanem figyelmeztetés ehhez
az elmaradt felekezeti vándoriparoshoz,
hogy vigyázzon: ha mostanában Aradme-

gyében jár, könnyen kémnek nézik és ha-
dítörvényszék elé állítják. Az alispán a kö-
zelgő hadgyakorlatok alkalmából, kétsége-
lenül felülről jövő utasításra, rendeletet
adott ki; felhívja ebben a hatóságok,
csendőrségek figyelmét a hadi kémekre és
ajánlja, hogy különösen a házalókat figyel-
jék meg, mert a kémek többnyire ilyen kül-
sőben szoktak rejtőzködni.

Mi nem értünk a háborúhoz és azért
nem tudjuk, hogy amikor minden vala-
mire való állam katonai attaséját hivatalosan
invitalják meg a nagy gyakorlatra és ott al-
kalma van azt látni, amit akar, — mit titkol-
nak, rejtegetnek ott a kémektől? Ugy rémlik,
ez a kémektől, főképp a házaló-kémektől való
elővigyázatoskodás részint öreg időkől való
copf, részint a „hadi állapot”-nak mime-
lése. A temesújfalusi nagy manővereken
tapasztaltak ilyesmit az újságírók. A posta
és táviró háborús állapotba volt helyezve.
Táviratozni csakis a vezérkar cenzurájával
és ellenjegyzése mellett lehetett. Telefo-
non azonban az egész világnak el lehet-
ett adni hadgyakorlatok minden titkait.
Miután a telefon-cenzurát nem találták
még föl.

A gerendát nem látja meg a rend-
őrség, tudniillik azt a gerendát, amely min-
den esztendőben egyszer, vagy kétszer Bu-
dapestben, vagy a vidéken az építkező áll-
ványokról le szokott esni valamelyik járó-
kelő koponyájára, vagy a háta közepére.
Az ilyen ellen nem igen hallunk erőlyes
rendeleteket. Most azonban az aradi rend-
őrség szigorú rendeletet küldött több aradi
kereskedőhöz, akik boltjuk előtt, az ajtó,
vagy kirakat elébe, egy-egy portékát csá-

Történet az udvar fenekéről.

Írta: Sz. Szigethy Vilmos.

Egy sokgyerekes szegény család lakott
az udvarunk fenekén. Olyan szegények, hogy
szinte megdermedt az emberben a lélek, ha
végignézte a nyomorúságukat. A családfő nap-
számba járt és csak késő este vetődött haza,
kimerülve. A favágók azt mondták rá, hogy
bolond, amiért nem iszik egy csöpp pálinkát
sem, mert a pálinka ad erőt, különben össze-
esik az ember, mint az ígás ló, mikor már
nagy a terhe.

A felesége minden esztendőben apró gyer-
meket dajkált s ez kötötte a penészes lakás-
hoz. Hát szó a mi szó, nagy fényűzés volt ez
a terjedelmes család, amelynek többrendbeli
sarjai sem tudtak még járni, annál kevésbé
beszélni, hanem azért miúdig az Isten rendelé-
sével hozakodtak elő valahányszor ilyen irányu
beszédtek történtek jóindulatu nepek részéről.

Egy szobájuk volt, az is kicsi, és egy
ágyuk. Abban aludt az asszony, mellette a
mindenkori legkisebbik, lábtól a legnagyobbik
fiú. A másiknak a kemence padkájára vetettek
egy szőrt hullató bekecsket. A suba az ember-
nek kellett, mert végtére is a föld hideg, s
bizonyos kímélet szükségeltetik a családfővel
szemben. Az utolsó gyerek egy ványadt ruhás-
kosárban aludt; még elfért benne, alig mult

esztendő, isten segítségével kibírja benne még
két esztendőig, csak a kosár legyen addig
kényőruletes.

És végtelenül szerették ezek a szegény
emberek mind a négy gyereküket, sőt már
gyakran esett szó az eljövendő ötödik kis ven-
degről is, ámbátor némi fejtörést okozott a
gondolat, hogy vajon hova helyezik el? Ille-
tőleg milyen alakulatokat vesz akkor a szoba,
megmaradhat-e a lábtól való gyerek továbbra
is az ágy lábában, s a kemence papkáján
szunnyadozó merre folytathatja az álmát

— Tíz esztendő múlva már szolgálhat Rozi,
vélté néha az anya.

Az ura csendesen pipált (ezzel is súlyos-
bitva a szoba levegőjét) s csak fejbólintással
felelt. Ez a bólintás azt jelentette, hogy igenis
még csak tíz rövid év és a pesztrák létszáma
megnövekedik.

Amugy kevés volt a mondani valójuk, a
fabaságok mindenkori egyforma göröcsök
maradtak, a fűrészt még mindig szapora egy-
másutánban kellett reparálni, a lebbencsleve-
ben is inkább hagymadarabok uszáltak, ellen-
ben állandóan hiányos volt zsir tekintetében.

A nappalok annál változatosabbak voltak,
mert ilyenkor az asszony ismerkedhetett a
házbeli cselédekkel s együttesen kritizálhatták
Etel, a kőfaragóék mindenesét. Etel tanyai pa-
rasztleány letére az utolsó garasát is ruhára köl-

tötte s igen-igen divatosan öltözködött, szinte röp-
pült olykor Országos vásárok idején mintha szé-
gyenkezett volna, amiért a hozzátartozói be-
kecsben járnak és bekötött fejjel az asszony-
félék, holott az ő feje hajadon volt. Már ké-
rülgette a kalap, de tartott a megszólástól, a
többi tanyáról bakerült parasztleány nyelvétől,
akik a kalapot egynek tekintik a rosszassággal.

Ez az Etel, mint talán vélni is lehet, ke-
vély leányzó volt, s nem ereszkedett le a többi
cselédhez. Ezenben az öreg ház szakácsnéját
bámulta, attól kurt ujrúhák idején tanácsot s
annak a kalapját simogatta óvatosan, lopva.
S bár a szakácsné, öregedő fanyar leány, el-
tűrte minden szeszélyét, érezte lelke rejtékén,
hogy csak ez a társaság viszi őt előre, rang-
bau kiválva, felül emelkedve a közönségeseken.

És így került a favágóné nyelvére, mert
volt a favágónénak nyelve is, habár erről igen
ritkán — talán csak a házasság első esztende-
jében — volt alkalma meggyőződést szerezni
az urának. Akkor igen hamar és gyökerében
elintéződött az ügy.

Etel mindazonáltal „a rongyos” volt s cse-
lédi megbeszélések alkalmával előkerült a mult,
mint összehasonlító és tanúságot levonó tu-
domány.

— Voltam én is olyan kisasszony-féle,
majd lesz ő is olyan, mint én vagyok; mi lesz
akkor a nagy rártartásból.

bitóul kiakasztottak és azok huszonöt centiméternyire kiállanak. A rendőrség azt mondja, hogy ezt „a gyalogjárók biztonsága” érdekében teszi, — pedig ezért az érdekért mégis inkább az építő-állványokra kellene több ellenőrzést fordítani.

Hát hiszen szép, igen szép a szigor és a pedanteria. De igazán, olyan ideális rend, biztonság, nyugalom van, a tolvajok pihennek, a piacon nem hamisítanak, hogy nagyobb baja már a városnak nincs, mint hogy a boltosok ezeket a tárgyakat tizenöt centiméterre kiaggatták?

Református püspök azsidó területiális szervezetben.

— Balthazár Dezső dr. levele. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 3.

Szabolcsi Miksa az Egyenlőség című hetilap szerkesztője néhány héttel ezelőtt mozgalmat indított Zangwill Israel elnöklete alatt működő ITO (Jewish Territorial Organisation) támogatására. A mozgalom lényege és célja az, hogy független területumot szerezzen az üldözött orosz zsidók számára. A magyar zsidóság lelkesen fogadta a kezdeményezést és most a mozgalomhoz a magyar szabadelvűség legkiválóbb keresztény vezető-főfia Balthazár Dezső debreceni püspök is csatlakozott, aki a következő érdekes levelet intézte az Egyenlőség szerkesztőségéhez.

Tekintetes Szabolcsi Miksa urnak, úgy is mint az Ito igazgató tagjának. Igen tisztelt szerkesztő ur! Amint az Ito mozgalom lényegével megismerkedtem úgy érzem, hogy az az odisszea, amelyet a világtörténelem a zsidósággal járat, az utolsó fejezetéhez érkezett el. Ehhez egy új Mózes kellett, olyan mint Zangwill. A zsidó kolonizálás kérdését ő terelte helyes mederbe. Azon az uton, amelyet ő mutatott, kiszabadulhatnak az egyiptomi fogságból azok a zsidók, akik türhetetlennek találják magukra nézve a kulturátlan, vagy kulturált országok kereszténytelen gyűlöletét. Figyelemmel kísértem a cionista mozgalmat; szép volt ez is mint minden ábránd, amely át tud szöni egy-két szívárvány sugarat a nemzeti öntudat jövődjébe. Bizonyára termékenyítő volt a lelkekre, de nem volt benne semmi realitás, amely a sza-

badítás kérdését törvényes alapra vinné. Hiszen céljának a kivitele előtt ott állott áttörhetetlen sziklafalként az egész keresztény világ féltékenykedése és ha kell, fegyveres hatalma.

A kolonizáció is csak részleges megoldás. Nincs benne vonzó momentum, csak annak való, aki a börtön helyett szívesen vállal akármit. Az Itóban én, ha szabad azt a szót belevinni a mozgalomba, a kolonizálás stílusát, koncepcióját látom és bizom is sikerében, különösen, ha Zangwill lesz a földi tüzoszlop. Ő mondta a bécsi kongresszuson, hogy Londonban vannak keresztény tagjai. Utat nyit tehát ez nekem is ahhoz, hogy az újabb filantróp mozgalom igénytelen támogatónak sorába lépjek. Legyen szabad tehát szerkesztő urnál, mint a magyar propaganda vezetőjénél bejelentem, hogy az Ito pártoló tagjai közé belépek. Jogot nem kérek, de kötelességeket ilyen nagy emberbaráti célért szívesen vállalom. Debrecen, 1912. augusztus 1. Teljes tisztelettel kész szolgálja Balthazár Dezső dr. református püspök.

Az aradi főispán új titkára.

— Változások Arad megye tisztviselői karában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Rövid idő múlva jelentős változások történtek Arad megye tisztviselői karában. Állások üresednek meg és ennek következtében új személyek lépnek előtérbe. Ezek között Arad közönségének legnagyobb érdeklődésére tarthat számot az, hogy Urbán Iván főispán mellett működött Csiky Tivadar dr. megváltik állásától. Csiky dr. jelenleg szabadságon van s bizalmasai előtt már hetekkel ezelőtt kijelentette, hogy nem tér vissza állásába. A lakását már fölmondta és a bútorait is elviteti. Az Aradi Közlöny annak idején megírta, hogy Csiky dr. megvásárolta Papp Lajos aradi fogorvos találmányát, a mentőzsákot, amelyet aztán a kereskedelmi miniszter utasítására minden emeletes gyár számára meg kell vásárolni. Ez tekintélyes jövedelmet jelent Csiky Tivadar számára, azonban az aradi főispáni titkár még sem akar végleg szakítani a hivatalnoki pályával. Kísérletet tett, hogy a főispáni titkári állástól fölmentse a belügyminiszter és förendelje a bel-

ügyminisztériumba. Ugy látszik, megbízható ígéretet kapott Csiky dr., mert különben nem hagyta volna ott a titkárságot.

Teljesen megbízható forrásból értesülünk, hogy Urbán Iván főispán már csak rövid ideig hagyja betöltetlen a titkári munkakört, amely állandó gondosságot és lelkiismeretességet igényel. A főispán a jövő hét keddjén berendeli szolgálat-tételre Török Ferenc dr. eleki szolgabíró, aki csaknem egy évtizedes közigazgatási működése alatt kifogástalan munkát produkált és becsülendő ambíciót árukt el.

Az ideiglenes megbízatás után a végleges kinevezés se fog késni. Az tudniillik nem akadály, hogy Török dr. jelenleg nem a minisztériumi, hanem a vármegyei statusban van, mert hiszen Csiky dr. is a szolgabírói állást cserélte föl a főispáni titkársággal.

Török dr.-nak a minisztériumi tisztviselői karba való átlépése után megüresedik az eleki szolgabírói állás. Ugyancsak mostanában kell majd betölteni a kisjenői szolgabírói állást is, amely Édes Elemér tb. főszolgabírónak Nagyhalmágyra történt áttelepülése következtében válik gazdátlanná. Tudvalevő, hogy Fülöp Lajos dr. nagyhalmágyi szolgabíró felfüggesztették, Lovich Gyula főszolgabíró pedig nyugalomba vonul. Az elárult főszolgabírói hivatalt kétségtelenül Édes dr.-ra fogják bízni. Ha Fülöp dr. is nyugalomba vonulna (ami nem valószínű), vagy pedig a fegyelmi vizsgálat következményeképpen el kellene hagyni állását, akkor a nagyhalmágyi szolgabírói szék is betöltést igényel.

Ezenkívül a nyugalomba menő Bogdánffy Béla dr. aradi szolgabíró állása is arra vár, hogy abban méltó utód folytassa Bogdánffy lelkiismeretes tevékenységét. Így tehát most négy szolgabírói állás betöltése körül indulnak meg a személyi kombinációk a vármegyében.

Képviselő-jelölések. Budapestről jelentik: A Nemzeti Munkapárt végrehajtó-bizottságának megállapodása szerint a margittai kerület hivatalos jelöltje Madarassy Gábor pénzügyminisztériumi államtitkár, a bacsóvárosi kerületé pedig Evetovics János bácsi plébános. A margittai kerület függetlenségi érzelmű közönsége holnap délelőtt gyűlést tart Margittán, amelyen Szatmári Mórnak fogják felajánlani a mandátumot. A jelölő gyűlés után Szatmári körutra indul.

A titkos ellenségeskedés nyílt formában akkor tört ki, mikor a kőfaragóék gyereke leejtette a lapdáját az udvarra, a szegényemberek Jóska pedig fölkapta és szaladt vele a szobába. Nem látta ezt a favágónén kívül senki, mert a kőfaragó gyerek nem számított az úgy sem tud beszélni.

A szemfüles Etel is inkább megérezte ezt, mert ahogy ki-kínézett a gangra becézni a fiúcskát, távozáskor a szokott biztatással végazta.

— Csak játszon a kisaranyom a labdával, Etel itt van.

A fiúcska az üres tenyerét mutogatta.

— Nine jabda, ninc...

— Hát hol van, szentem? Leesett? Majd megkeresi Etel.

Szaladt le. Az udvar nem volt nagy, ami volt belőle, az is szabályos, ott biz nem kallódik el olyan hamar valami.

— Borzasztóság ez, mérgeledött a leány, hiszen a föld nem nyelhetette el!

A látszat kedvéért rákiáltott a Jóska is.

— Gyere, segíts keresni.

Semmi eredmény.

Erre aztán még hangosabb lett a méltatlankodása.

— Mintha tolvajokkal lenne az ember körülveve, bizony isten tolvajokkal.

A favágóné az ajtóból hallgatta ezt, sietett is kiugorni.

— Tán biz minket gyanúsít a kisasszony!

— Nem kérdeztem magát, én csak azt

mond'am, hogy valaki ellopta, mert a föld nem nyelhetette el.

— Mondom, vágta csipőjére két kezét az asszony, mondok, hogy én leszek a végén a tolvaj. Vigyázzon maga kisasszonyfőle, mert mindjárt megkontyolom.

A kontyolásból ugyan nem lett semmi, bár kísérté ilyenféle személykedés ezt a következő eseményt. A kőfaragónénak kellett erőlyesen lesólnia, (több-zör is) arra aztán Etel dohogva indult vissza.

— Majd veszek én a kisaranyomnak szobát, vigasztalta Etel a gyereket, legyen a másikkal boldog a tolvaj.

— Az anyád a tolvaj! küldte fel a favágóné utolsó harci riadóját.

Este haza jött a favágó. Megette a lebecs-levest, rágyújtott a pipára és aggódó szemöldök-összeráncolással fogott hozzá a szoba-szemléhez, hogy minő elhelyezkedési formát kellene kialakítani a kisvendég megérkezése után?

Jóska még nem aludt, inkább az anyját noszogatta.

— Mondja el.

Az apja ránézett. A tekintetében benne volt a kérdés hogy mit?

— A labdát! folytatta a gyerek.

A favágó végighallgatta a kiszínezett részleteket, amikben a majnem megesett kontyolás játszotta a főszerepet, a végén megszólalt, ha nem is a legszívesebben.

— Aztán mi lett a labdával?

— Hát itt van.

— Hol?

— A Jóska nál.

Az ember előbb körülvette magát füsttel.

— Most vissza fogod vinni.

— Én? riadt föl az asszony, nem én, majd hogy igaza legyen a cifraságnak.

A favágó hangja nagyon nyugodt volt.

— Vissza fogod vinni! Vagy én vigyem? Megteszem, de nem lesz benne köszönet.

Felállt és várt, az asszony pedig megindult. A lépcső nagyon magas volt, mégis mintha aránytalanul hamar érne a végére, aztán benyitott a konyhán.

— A kut mellett volt, most találtuk meg.

Etel szóra sem méltatta. Egy csöppet meg volt döbbenve, végeredményben mégis belet nyugodott, hogy hát megvan a labda, erről most már nem eshetik szó. Ámbátor reggel ujjult erővel készült hozzáfogni a kutatáshoz.

A többi cselédet is lehangolta az esemény, mikor másnap szurtosan, elhanyagolt külsőben a kapualjban lopták az időt (részint a szemetes várásának ürügye alatt, részint a jegeslegény-nyel évdőve) de rájöttek, hogy már megint Etelnek nem volt igaza s ez némileg üdítőleg hatott rájuk. A favágó keveset beszélt, ettől kezdve inkább a gyerekekkel foglalatzkodott s a hangja is mintha alább hagyott volna.

Nehezebbre esett már a járás s az őszi esős időkben egyszer el is csuszott, Nagyon meüthette magát, bár csak nyögött, nem kiabált.

Aradmegyében kémektől félnek.

— Az alispán bizalmas rendelete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az Arad- és Csanádmegyei királygyakorlatok a katonaságon kívül a közigazgatási hatóságoknak is tömémenten munkát adnak. Utak rendbehozása, ember- és állategészségügyi intézkedések, a gyakorlatban résztvevő csapatok élelmezésének, elszállásolásának biztosítása, a közbiztonság és rend teljes, fokozott megerősítése a gyakorlat rayonjában: ezek azok a feladatok, amelyekkel Aradvármegye közigazgatási hatóságai lázas tevékenységgel foglalkoznak.

A nagyobb hadgyakorlatok, de különösen a királygyakorlatok mindig fölkeltek a külföldi hatalmak érdeklődését. Új ágyutípusok, hadi-repülőgépek és még sok katonai újdonság kerül kipróbálásra az ilyen királygyakorlaton, amelyen a barátságos hatalmak meghívott katonai attaséin kívül mindenféle hatalom kémei is megszoktak, vagy legalább is megszeretnének jelenni. A hivatalos vendégek távoltartásáról is a közigazgatási hatóságoknak kell gondoskodni.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán legutóbb szigorú rendeletet intézett a főszolgabírákhoz, akiket felszólított, hogy a vármegye területét érintő szeptemberi zárógyakorlatok alkalmával fokozott és éber figyelemmel kísérjék a házalókat. A főszolgabírák feladatává teszi az alispán, hogy különösen a házalás színleges gyakorlását űző és megbízhatatlan egyéneket, akik kémkedésre gyanúsak, tartsa távol a gyakorlat és résztvevő csapatok vonalától. A községek lakosságát pedig már előzetesen kioktatják, hogy maradjon távol a gyakorlatoktól, mert a közigazgatási hatóságok a hivatalnokokat a gyakorlat terétől és különösen a riadók alkalmával távol fogják tartani.

Külön utasítást kapott felettes hatóságától a csendőrség is és a csendőrörsök már most fáradhatatlanul tisztogatják örskerületüket a gyanús emberektől. A foglalkozás nélkülüket, rosvolt multuakat most kétszeresen szemmel tartják lakóhelyeiken, de még nagyobb figyelmet fordítanak az idegen emberekre. Formális kis razziák folynak az örsök területén, hogy kétes elemek ne is juthassanak a gyakorlatozó katonaság közelébe. A

gyakorlatok kezdetével átalakul a csendőrök szolgálata és a rend, közbiztonság fenntartásában az egyes katonai divízió-parancsnokoknak is rendelkezésre állva tábori csendőri szolgálatot teljesítenek. Az így igénybe vett örsöket a gyakorlat idejére meg is fogják erősíteni.

Ujabb rendeletben szólította föl Dálnoki alispán nemcsak a főszolgabírákat, hanem az egyes községi előjáróságokat is arra, hogy a gyakorlatozó csapatok beszállásolása — szállás, előfogtat, élelem — dolgában tegyenek eleget a csapatparancsnokok közvetlen megkeresésének, az esetleg előforduló akadályokat pedig haladéktalanul jelentsek be telefonon a főszolgabírói hivatalnak.

A gyakorlatok tartama alatt ugyanis a nagyváradi postaigazgatóság gondoskodik arról, hogy minden községben legalább délután hat óráig legyen telefonszolgálat.

A legnagyobb gondot természetesen a sok helyen nagyon is rossz karban levő utak gyors rendbehozása okozza, ami nem is csekély költséget ró a vármegyei utalpra. Ebben a tárgyban az alispán tegnap a következő átiratot intézte az aradi államépítészeti hivatalhoz:

„Értesitem, és megbízom, hogy az Aradmegye területét is érintő őszi nagy katonai zárógyakorlatok és azt megelőző hadosztálygyakorlatok alkalmával szükséges, 10.7236 korona költségről szóló, költségmüvelésben részletezett ut és hid helyreállítási munkákat, valamint a hadgyakorlat rayonjába eső utakra szükséges jelzőtáblákat beszeresse, illetve helyreállítsa. Az idő rövidségére való tekintettel az előírt engedélyezési és munkabiztosítási eljárások egyáltalán be nem tartatók lévén, ez irányban a már tett összes intézkedéseket jóváhagyólag tudomásul veszem, azzal, hogy a munkálatok befejezése után azok számlái és tervei utólagos letárgyalás céljából betérjesszenek.”

A százezer koronánál nagyobb költségek fedezésére 50.000 koronát már ki is utalt a vármegyei utalapról az alispán. A javításra szoruló utvonalakra, különösen Ujvársándra és a Bácskai-peregi utra összesen 2324 köbméter kavicsot szállított ki eddig az államépítészeti hivatal, amelynek felügyelete alatt minden más utépítési, javítási munkát abbahagyva csak a hadgyakorlat utvonalaikat igyekeznek rendbehozni. Az alispán

fentebbi rendeletében említett utjelző táblákat a máriaradnai, világosi, aradi, pécskai, kisjenői és eleki járásokban fogják felállítani az utak elágazásainál.

Mecénás, aki — zsarol.

— Becsapott poéták. —

(Berlini munkatársunktól.)

Berlin, augusztus 1.

Még vannak ötletes emberek a világon. Karl Fischer berlini könyvkiadó — kiről itt szó lesz — mintenesetre az. Száz, meg százféle módját ismerjük a zsarolásnak s úgy látszott, hogy végre el is használtak minden ötletet ezek a sokszor zseniális ingyenélők, akik a mások zsebébe és gyöngeségébe kapaszkodva morzsolják le a maguk titkokkal és könnyelműségekkel bélelt életét. Karl Fischer könyvkiadó már-már nem talált alkalmas médiumot zsaroló vágyaihoz s így kénytelen volt azokhoz fordulni, akik hozzá legközelebb állnak s kiknek révén egyébként tekintélyes vagyont szerzett: a poétákhoz.

Kissé meglepőnek, szokatlannak hangzik poéta-embereket megzsarolni s bizonyára körültekintő művészettel is jár — hiszen pénzről van szó, uraim, készpénzről! — de Karl Fischer könyvkiadó (nehogy valaki összetéveszesse S. Fischerrel!) nem rettent vissza a nehéz attak elől. Először is elhatározta, hogy felesap mecénásnak; jószívű, jólelkű mecénásnak, aki szép és kerek summákat tűz ki és publikáltatja rímek és megszorult poéták felsegítésére. Mikor aztán már a mecénás könnyű és megnyugtató pózával bámultatta magát, apróhirdetést szorított a lapokba, hogy háromszor 500 márkát fizet a legjobb verseskönyvért, minden levonás nélkül; érdeklődők és pályázók forduljanak a Karl Fischer's Verlag-hoz prospektusért.

A prospektust minden jelentkező megkapta. Sokan kérték, hiszen Berlinben sincsen megszorultság fiatal, fiatalabb és legfiatalabb költők dolgában. Hozzávetőleg 8—10 ezer költő mutatkozott hajlandónak 500 márkát kiénekelni a nagyszívű kiadó-mecénás szimpátiájából. De mi volt a prospektusban? Az, hogy a beküldött pályamunkát a Fischer-cég megkapta s hajlandók azt el is olvasni s a pályázók közé belajstromozni, ha a mélyen tisztelt poéta ur a versek elolvasási díját — csekély 10 márkát — forduló postával beküldi.

Mindez igen kedves hangon volt megkomponálva, a versek már „futólagos áttekintés után is” abszolút-becsemek találtattak s a pályadíj elnyeréséhez nagyok az esélyek... csak éppen még 10 márka kell az átolvasáshoz, hogy a kritikát gyakorló „elsőrendű” bírálók szellemi munkáját honorálhassák.

Mondanunk sem kell: így is akadt sok száz poéta-csemete, aki 10 márkával megszerzte magának azt a fölemelő örömet, hogy még valaki — rajta kívül — elolvassa lantjáról le pattogatott ódáit. A könyvkiadó-mecénás, aki 1500 márkával váltotta magához a „mecénás” epithetont, 8—10 ezer márkát keresett s talán többet is, ha valami véletlen módon az egyik józanabb poéta ki nem deríté az esetet a nyilvánosságnak.

Egy Karolus von Steppenbergné pseudonym alatt elrajtett poéta is beküldte a versét. Jött a válasz: 10 márkát kérek. Steppenbergné — mit tesz isten — nem volt 10 márkája, legalább is azt írta Fischernek, hogy szegény munkás ember, nincs 5 fölösleges pfennigje, csak 4 gyereke. De Fischer ur hajthatatlan volt s újra kérte a pénzt, indokolva avval, hogy manapság egy munkásnak is tudnia kell, tudnia illik, hogy a szellemi munkát is honorálni kell, vegye viss-

A szobában betegen feküdt a ruháskosárbeli. Az arcán tüzes lilomok égtek, tejbe mártott rongyott rácsáltak.

Eteinek ekkor a kapuban neki rontott a Jóska gyerek.

— Nem tudsz vigyázni! kiáltott rá a leány.

— Apámért mék, mondta az, anyám is beteg, oszt mindig csak nyög.

Aznapi délelben a cselédleány lekiáltott az udvarra.

— Jóska, gyere föl.

Egy bögre levest nyomott a kezébe.

— Vidd édes anyádnak. Hogy van a kis testvéred?

A fiú közönyös arccal kérdezte.

— Melyik?

— Hat a beteg.

— Nem beteg az már, meghalt.

Etel később kisírt szemmel ment be a szobába s hogy megkérdezték, mi baja? hangos zokogásra fakadt.

— A kis fiú idelent meghalt.

Délután sokat tekingetett a kis lakás felé s hogy a favágót az udvaron látta, hirtelenben leszaladt a kútra. Az ember megbillentette a kalapját s morgott hozzá valamit.

— Szegény lelkecske, mondta a leány, milyen jó már neki.

— Jó, hagyta helybe a favágó és az újabb elhelyezkedés problémáján tűnődött, ami így sokkal könnyebbé vált, minekután segített a megoldásában a ruháskosárbeli. Mert hát mégis

csak a kosár nyűtte el a gyereket, nem a gyereket azt.

Aztán lerzált az este, a szegény család a gyerekeket áttelepítette a konyhába. Szűk volt ez, egy kicsit hűvös is, de a lakás kellett halottas szobának, azt fölseperték erre az alkalomra.

Etel bámulta az ablakból az odaszűrődő gyertyafényt, az esze az elmúláson járt, főleg azon a nagy eseményen, hogy halott van a házban. Bámult, amíg összefutott a szeme előtt minden s egész megriadva ismerte fel a favágónét.

— Jaj, de megijedtem!

Azasszonyaig mozgott, sápadt és volt és fölötta halkszavu, rezgő, lappangó sirással a beszédjében.

— Olyan szegény az ember, mint a kivert kutya, aztán ebben az egész nagy városban nincs egy árva lélek, aki jó volna hozzá. Ha a kisasszony volna olyan szíves, hogy kölcsönözne két forintot... mert borzasztó sokba jön a temetés... az ártatlannak a koporsóját összeállítja az uram, csak két forint kellene... mert maga jó volt hozzánk...

A végén együtt sirtak Etellel, aki a székényében kutakodott.

— Szívesen adok, favágóné, akár hármat is, mert ne gondolja senki, hogy nekem nincs lelkem. És már el is kéredeztem a nagyságamtól a temetésre.

a verseket, mert nem fizetés esetén el se olvasák ő et.

Steppenbergen azonban — örülve, hogy megszabadult a verseitől — Fischer nyakán hagyta összes ifjúkori bűneit s a ki dőccéggel folytatott meleghangú levelezést nyilvánosságra hozta s egyúttal leleplezte az üzleti leleményesség legantipatikusabb esetét. Az e et nem keletett különösebb feltűnést; a „mécénás” ugylátszik szerét-módját találta, nehogy halálra kompromitálják a lapokban, de azok, akik egész súlyát át érezték e ríktóan piszkos esetnek, nem igen válogattak jelzőkben. Karl Fischer csúfolt üdött egy egész sor szemémi munkással, hiszen a sok ezer pályázó közül akadt bizonyára több olyan költő is, aki nem érdemelte meg, hogy egy leketlen kiadó szarolásának essen áldozatul.

Igy fest a mecénás, ha álarát lerántjuk. Könyvkiadók nem igen híresek nagylelkűségükről; talán éppen ellenkezőleg, mert nem egyszer gazdagodnak meg iróikon. Karl Fischernak azonban ez nem volt elég: a könyvet vásárló publikumon ugylátszik nem keresett elégét; azokhoz fordult, akik bizonyára a legkeserűbben keresik meg a kenyerüket: a poétákhoz. S ezért Karl Fischer esete bizonyára a megveszés érzését kelti föl minden európai gondolkodó emberben. (zay).

Lukács, Tisza, Andrássy nyilatkozatai a helyzetről és az őszi eseményekről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 3.

A politikai élet kánikulai csöndjébe zajt és némi elevenséget hehek óta már csak az az írásbeli vitatkozás visz, amelyet a pártvezérek a mai helyzetről s az elmúlt parlamenti eseményekről folytatnak. A többség részéről Tisza István gróf mutatkozik fáradhatatlannak abban, hogy megvédelmezze a maga, pártja és a kormány eljárását, az ellenzék igazát viszont Andrássy Gyula és Apponyi Albert bizonygatja, akik mellett gyakorlati megszólal Kossuth Ferenc is. Ennek az elméleti harcnak mindenesetre meg van az a haszna, hogy a közönség bőséges tájékozódást szerezhet belőle az angol parlamenti viszonyokról, a melyekre széles e világon sehol, talán még nálunk se hivatkoztak soha olyan gyakorisággal, mint mostanában.

Lukács az igazi közvéleményről.

Ma egy újságíró kérésére hosszasan nyilatkozik a helyzetről s a jövő eshetőségeiről maga Lukács László miniszterelnök is. Lukács a Pesti Hírlap munkatársának arra a kérdésére, hogy mi a nézete a kormányellenes közvéleményről, így felelt:

— Nagyon helytelenül és egyoldalúan ítélik meg a közvéleményt, ha a különböző ellenzéki népgyűlésekből merítik a közfelfogás kritériumát. Engedelmet kérek, népgyűléseket lehet rendezni mindenütt, össze lehet gyűjteni az egygondolkodású embereket bárhol és azok hozhatnak is határozatokat, ezek a határozatok azonban csak az illetők gondolkodását tükrözhetik vissza, nem pedig a közfelfogását. Megengedem, hogy ezek a népgyűlések mindenütt zavartalanul folynak le, de csak azért, mert az ellenkező felfogásnak tiszteletben tartják a véleménynyilvánítás szabadságát és nem próbálnak zavarólag közbelépni, amint ezt a kormánypárti megnyilatkozásokkal szemben egy és más helyütt az ellenzék igenis megpróbálja. Már akkor a közvélemény felfogásának sokkal helyesebb kritériumát adják a törvényhatóságok közgyűlései, ahol elvégre a különböző felfogások képviselői kerülnek össze és ahol aztán a különböző felfogások összecsapásából kerül ki a többség felfogása.

— Nos, — folytatta a miniszterelnök, — aligha tévedek, ha Magyarország kilencven törvényhatóságából körülbelül hetvenre taksálom ama törvényhatóságok számát, amelyek nem ítélik el a kormányt, sőt bizalommal vannak irányában. A

kilencven törvényhatóság közül eddig hatvan foglalt állást. A hatvan közül nyolc bizalmatlanságot szavazott a kormánynak, más kilenc törvényhatóság elvetette az ellenzék bizalmatlansági indítványát, negyvenhárom törvényhatóság pedig bizalmat szavazott a kormánynak, még pedig többnyire jelentékeny szótöbbséggel. És a negyvenhárom törvényhatóság között vannak olyanok, amelyek ellenzéki felfogásukról ismertetnek, mint Csongrád, Veszprém, Jásznagykunszolgánok, Bereg, Komárom-megye, Háromszek és Fehérmegye törvényhatóságai. Hogy a közvélemény mégis inkább ellenzéki felfogásúnak tűnik fel, ezt annak tulajdonítom, hogy eddig az ellenzék kritikájával szemben nem igen mondtuk el a magunk felfogását a nyilvánosság előtt. Most azonban mi is meg fogjuk ezt tenni és ezt célozza tervbe vett nagyenyedi beszámolóbeszédem is.

A miniszterelnök és a jövő eseményei.

A hírlapíró ezután azt kérdezte, hogy miképen képzei a miniszterelnök a parlament további működését, amikor az ellenzék egyértelműen azt a felfogást vallja, hogy vele, Lukács Lászlóval, a történetek után többé szóba nem állhat és amennyiben ő a helyén megmaradna, a képviselőház működését minden eszközzel meg fogja akadályozni.

Lukács László így felelt:

— Az ellenzék illető felfogásának jogosságát semmilyen parlamentárisan gondolkodó ember nem ismerheti el. Egyelőre még kizárólag a királyt illeti a miniszterelnök kinevezésének joga és az, hogy milyen kormány vezesse az ügyeket, teljesen attól függ, hogy kit biz meg ezzel ő felvége és hogy ő felvége bizalma mellett kicsoda bírja a többség támogatását is. Az ellenzék tehát nem lehet illetékes arra, hogy valamely kormány meddig maradjon hivatalában. Erre csupán ő felvégenek, vagy a többségnek lehet befolyása. Ha az ellenzéki urak mindezek ellenére azt hirdetik, hogy a jelenlegi kormány működését minden módon meg fogják akadályozni, erre csak az lehet a feleletünk, hogy a kormány és a többség mindent el fog követni, hogy a parlament munkás tevékenységét törvényadta módon biztosítsa. Fenyegetésektől nem ijedünk meg és lesz erőnk megmutatni, hogy a parlament munkálkodásának alapjait, amelyeket egyszer lerakunk, továbbra is fenn tudjuk tartani. Majd elvállik aztán, hogy a közvélemény melyik fél mellé szegődik; amellé-e, amely dolgozni akar, vagy amellé, amely a munkát meg akarja akadályozni.

— Arra kell talán ebből következtetni, — kérdezte a Pesti Hírlap munkatársa, — hogy excellenciád a házfelosztás és az új választások eszméjével foglalkozik?

— Mi ettől sem félünk, — így válaszolt a miniszterelnök. — Csakhogy mi lesz akkor az új választói joggal? A méltán sürgetett reformra nézve az új választás minden esetre újabb halasztást jelentene. Én a magam részéről öszszel be fogom terjeszteni választójogi javaslatomat. Javaslatom oly liberális és oly demokratikus lesz, hogy joggal számítok a liberális és demokratikus felfogású közönség támogatására. Az ellenzékre hárulna a felelősség, ha a javaslat tárgyalását késleltetné, vagy pláne megakadályozná. És a választóközönség bizonyára könnyen eldöntené, hogy ki mellé álljon, a kormánv mellé-e, amely a régóta sürgetett választói reformot meg akarja valósítani, vagy az ellenzék mellé-e, amely ezt egyrészt sürgeti, másrészt megakadályozza? A dolog úgy áll, hogy az ellenzék egy helytelen taktika zsákutcájába került, amelyből az ország érdekében és a maga érdekében hamarosan vissza kell fordulnia, hogy a parlament működéséből a maga méltó részét kivége.

— Dehát, hogyan képzei, kegyelmes uram, — vetették itt közbe, — hogy az ellenzék a történetek után szó nélkül ismét beleilleszkedjék a parlamenti működés rendjébe és lemondjon oly események reparációjáról, amelyekbe végre is lehetetlen belenyugodnia?

Lukács miniszterelnök így felelt:

— Bizonyos, hogy ebben az irányban méltányossággal tartozunk az ellenzéknek és a kérdésnek erre a részére bőven szándékozom kitérni nagyenyedi beszámoló beszédemben.

— Föl kell hívnom excellenciád figyelmét — mondotta a hírlapíró — a november tizenhataladiki precedensre. Akkoriban maga Tisza István hirdette, hogy november tizenhataladiki eljárásának szankciója a nemzet elé tartozik és a szerint

cselekedett is, mert fölőszlatván a Házat, új választásokon a nemzetre appellált. Miért nem követik ebben a tekintetben is a precedenst?

Lukács László így válaszolt a kérdésre:

— A helyzet nem egészen ugyanaz, mint 1904. november tizenhataladika után. Akkor a közvélemény nagyobb része teljesen elfordult a kormánvtól és ellene voltak a törvényhatóságok is. Most azonban a törvényhatóságok legnagyobb része a kormány mellett nyilatkozik meg és a törvényhatósági közgyűlések megnyilatkozásait a közfelfogásnak mindenesetre hitebb tükre gyanánt kell elfogadnunk, mint a népgyűléseket, mert a törvényhatósági közgyűlések határozata a kormánypárt és az ellenzék mérkőzéséből szűrődik le.

— Mik a legközelebbi tervei excellenciád-
nak? — kérdezte végezetül a hírlapíró.

— Szeptember tizenhetedikén, amikor a képviselőház újra összeül, csupán a delegáció tagjait óhajtjuk megválasztani, a delegációk ülésezése pedig szeptember huszonhataladikára van tervbe véve, úgy, hogy a parlament tulajdonképeni munkássága csak a delegációs ülésszak után kezdődne, munkarendünknek pedig főprogramja: a választójogi reform.

Tisza István gróf levele.

Tisza Az Újság-hoz fordult egy Gesztről keltezett levélben. Apponyi vitatkozmódját hozzá méltatlannak mondja. Cáfolja egyrészt az angol parlamenti történelemből felhozott példáit, másrészt tagadja, hogy a választójog demokratikus fejlesztése iránt ne volna érzéke. Andrássynak az angol közéletre vonatkozó fejtegetéseivel más helyt ígér kimerítő polémiát. Andrássynak arra az állítására, hogy Khuen eljövetelekor ő, Tisza, azért nem vállalkozott, mert csak Andrássy katonai programja alapján látta a kibontakozást, ezt válaszolja: Ennek a programnak az elfogadását csakugyan ajánlotta, de ha vállalt volna kormányt, azt csak a Khuenéval azonos katonai program alapján tette volna.

Andrássy válasza Lukácsnak és Tiszának.

Andrássy Gyula gróf, aki tiszadobi kastélyában tartózkodik, az Est munkatársának így nyilatkozott a mai nevezetes politikai megnyilatkozásokról:

— Az az elbizakodottság, a mely Lukács nyilatkozatából kitűnik, emlékeztet III. Napoleon 1870. évi kijelentésére, mikor azt hitte, hogy két hét alatt Berlinben lesz. Az ilyen elbizakodottság szokott a bukás legbiztosabb oka lenni. Különös az a felfogás, hogy a kormány nem veszi figyelembe az ellenzéket, mert hiszen nem az ellenzék nevezi ki a minisztériumot, hanem kizárólag a király. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy az ellenzék megbuktathatja a kormányt és a király is csak addig tartja, míg az országnak haszna van belőle.

— Kíváncsi vagyok a miniszterelnök „liberális és demokratikus” választójogi reformjára, mert az a választójog, amelyet Tisza elfogadott, nem bírhat valami tulságos vonzóerővel az ország liberálisaira és szocialistáira, hogy ezek ennek ellenében szó nélkül elfogadják a megtörtént alkotmányserelmet. Ezt egyenesen abszurdumnak tartom.

— A miniszterelnök ur azt mondja, hogy a helyzet most nem olyan, mint 1904-ben volt, a mikor a közvélemény nagyobb része teljesen elfordult a kormánvtól. Hát bizony akkor is azt hitték, hogy a közvélemény mellettük van, mert ha nem így lett volna, nem mentek volna be a választásba s Lukács akkor abban a hitben volt, hogy eltiporják az ellenzéket. A kormány természetesen most nem akar új választásokat, eszágában sincs ilyesmi.

— A mi a kibontakozást illeti, véleményem szerint csak úgy lehetne most kijutni a zsákutca-ból, melybe nem az ellenzék, hanem az egész ország jutott, hogy legokosabb volna most megalkudnunk az alkotmányserelmek teljes reparációjára s a kormány távozása alapján.

Tisza levelére a következő megjegyzéseket tette gróf Andrássy Gyula:

— Most hallok először, — mondotta — hogy 1909. végén Tisza megbízatása szóba került volna. Nekem ő erről nem szólt soha semmit. Ez nekem egészen újság. A mi pedig az angol példákra való kioktatást illeti, annak állók elébe.

Egy megcáfolt kibontakozási terv.

A Magyar Hírlap mai számában *Miről tárgyalt Tisza Lukács* címen állítólagos leleplezések között arról a tanácskozásról, amelyet Tisza István gróf a képviselőház elnöke, Lukács László miniszterelnökkel a legutóbbi napok egyikén, amint azt annak idején az Aradi Közlöny is megírta, folytatott. Az állítólagos leleplezés azt tartalmazza, hogy Tisza István gróf konkrét kibontakozási tervet adott át Lukács Lászlónak, amelynek alapja az lett volna, hogy Lukács és Tisza még az őszi ülésszak megnyitása előtt elhagyják helyüket és átadják olyan kormányának, amely a választójogi tervet alapjában, mint választójogi kabinet vallalná az egész kibontakozást. A Magyar Hírlap hozzáfűzi ehhez az állítólagos Tisza tele kibontakozási tervéhez, hogy Lukács László kijelentette, hogy a megoldási tervet a király előtt annál kevésbé hajlandó képviselni, mert ragaszkodik ahhoz, hogy a választójogi javaslatokat, amelyek már majdnem teljesen elkészültek, a magyar parlamentben ő mutassa be és mint belügyminiszter ő is képviselje.

Mindezekhez a Magyar Távirati Iroda a következőket jelenti: A miniszterelnök és házelnök találkozása kapcsán a Magyar Hírlap állítólagos tárgyalásokról ad információt. A közlemény egészben véve annyira magán viseli az alap nélküli szenzáció jellegét, hogy már ezért sem érdemes részletesen cáfolni annak valótlanságait.

Az aradi Bohus-ház nevezetességei.

— Lebontása alkalmából. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Aradon csaknem évről-évre kevesebb lesz a száma azoknak a házaknak s nagyobb épületeknek, amelyekhez történelmi nevezetességek, események emlékei fűződnek. Néhány nap múlva ismét megfogy a száma ezeknek a házaknak. Hétfőn, vagy kedden kezdik meg a végleges lebontását az Aczél Péter utca 2. szám alatt levő ugynevezett *Bohus-háznak*, amely jelenleg Bohus Lajos báró tulajdonában van.

Ez az épület 1750-ben készült. 25 évvel ezelőtt renoválták, addig cserép fedéses, hegyes, ugynevezett falusi teteje volt ennek az épületnek és a tetőzetten elhelyezett bádóg időjelműben az 1750-es évszám volt látható, amely jelezte, hogy abban az évben építették. Mielőtt a téli színházat felépítették, a most lebontandó Bohus-ház a Főtér 36. szám alatt volt, és csak a színház építésével változtatták meg ennek a környéknek utca beosztását, és így kapta az Atzél Péter-utca 2. számú jelzést.

Az épület telkének nagy része a Zrínyi-utcán áll, melyet ezelőtt Sziget-utcának hívtak. A Bohus-ház csaknem egy évszázad óta állandóan a Bohus-család birtokában van. Bohus János Aradmegye volt főispánja 1861-ben itt fogadta azt a megyei küldöttséget, amely előtt bejelentette méltóságáról való lemondását. Ebben a házban 1848-ban olvasókör is volt, amelynek elnöki székében *Fábián Gábor*, az országos nevű műfordító működött hosszú ideig.

Ebben az épületben állott Arad egyik legnagyobb divatkereskedése, amely Wallfisch CH. és fia cég tulajdonában volt. Abban az időben Aradon csak két divatüzlet — a második Probst Károly cége — volt. Wallfisch divatüzlete a Maresch-féle üzlethelyiségben volt annak idején. A Glück-féle üzlethelyiségben Stiffsonn B. ékszerész, majd később Brüll Mór ékszerész üzlete szolgált ki a közönséget.

Az ötvenes években nevezetes incidens helye volt ennek az épületnek egyik első emeleti lakása. Itt lakott tudniillik Wallfisch Mór előkelő kereskedő, akinek a lakásán a város gazdagabb családjainak fiatalabb tagjai, hölgyek és férfiak, végyesen összejöveteleket rendeztek, és egy

táncoktató segítségével táncolni tanultak. Természetesen ez nem történhetett meg minden zaj nélkül, mert két-három száz cigány is szórakoztatta a táncolni vágyókat.

Az elnyomatás korszakában történt ez, amikor egy-egy város főkapitánya korlátlan ura volt a lakosságnak. Abban az időben S.) a későbbi aradi árúügynök, akinek Aradon rokonai vannak,) vállalkozott a rendőrfőkapitányi kétes dicsőségű hivatás betöltésére. Egy este S. ur a ház körül sétálgatott és az első emeletről lehangzó zeneszó kezdte nyugtalanítani a komisszáriust. Azt gondolta, hogy valami összeesküvő társaság tartózkodik odafenn és hatalmának tudatában felsietett Wallfisch Mór lakásába.

Akik az ott tartózkodók közül ma még életben vannak, megerősíthetik ezt az értesüléseinket. Amikor ez a Bach-husár belépett a tánciskola ajtaján, a szobában elhelyezett zenélő fal óra a *Klapka indulót* kezdte játszani, anélkül, hogy az óráat bárki is beigazította volna ennek az indulónak az eljátszására. S. ur dühösen szólította fel a vigadókat:

— Ne zavarják a szomszédok nyugalma, és legyen vége ennek a mulatozásnak! — jelentette ki a főkapitány.

Az ott mulatozó fiatal emberek azonban nem engedték magukat terrorizálni és kemény hangon szóltak a komisszáriusra:

— Semmi köze ahhoz, ami ebben a magánlakásban történik. Figyelmeztetjük, ha el nem hordja magát, a következményekért magát tegye felelőssé.

Mivel S. tovább is kötekedett, a fiatal emberek megfogták és egyszerűen kilökték az ajtón. A főkapitány nem mert megtorlást alkalmazni, mert ő is belátta, hogy magánlakásba való betolakodásra semmi oka és joga nem volt.

Sikerült megszerezni azt, hogy ennél a nevezetes eseménynél kik voltak jelen. A hölgyek közül a következők nevét jegyezte fel az egyik jelenvolt: *Deutsch Ernesztin* (a későbbi Hatvany Deutsch Ignác leánya), *Wallfisch Mórné*, *Steinitzer Matild*, *Steinitzer Cecília*, *Epstein Zsni* (aki később Inkeinek lett a felesége), *Steiner Teréz*, *Tonesz Mária* (aki később aztán Kintzig József földbirtokoshoz ment feleségül), *Schulhoff Janka* és *Schöpke Zsni*. A merész tette vállalkozott férfiak névsora a következő: *Steiner József* biztosítási főügynök, *Deutsch Bernát* a nevezetes Hatvany Deutsch család egyik öse, *Epstein Mór* és *Lajos*, *Bettelheim Samu*, *Wallfisch Jakab*, *Steiner Adolf*, *Tenner Ignác* (a Trieszti Biztosító Részvénytársaság aradi vezérképviselőjének, *Tenner Józsefnek* az apja) és végül *Schöpke Károly*.

Érdekes megfigyelés, hogy az itt felsorolt férfiak közül csak *Steinitzer József* él, a jelenvolt hölgyek közül pedig még életben vannak: *Wallfisch Mórné*, *Steinitzer Matild*, *Steiner Teréz*, *Tonesz Mária* és *Schöpke Zsni*. Ez is bizonyítja amellet, hogy a nők általában hosszabb életűek, mint a férfiak.

Az a ház, amelyet mostan csakánnyal fognak szétrombolni, valamikor kisdud óvónak is szolgált otthonul. Évekkel ezelőtt zárták be az épületnek Zrínyi-utcai hátsó kapuját. Évtizedeken át ugyanis Arad legforgalmasabb átjáró háza volt ez az épület, amelynek udvarán sokkal többen megfordultak, mint a mellette levő kis Zrínyi-utcában. A forgalom a Zrínyi-utcában azóta bonyolultodik le, mióta ennek az udvarnak a hátsó kapuját bezárták.

Az Atzél Péter-utcaról eltűnő másfél évszázados épület helyére új, modern, három emeletes palota kerül, amely valószínűleg egy esztendő alatt elkészül, ha ugyan a mostanában sűrűn előforduló sztrájkok meg nem zavarják az építkezés nyugodt menetét.

Ahol a szegények születnek.

— Az aradi csecsemő-gondozó intézet első vendégei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az anyakönyvi hivatalban ma délelőtt egy fehérruhás, csinos, szőke fiatal leány mutatkozott be *Szondy Béla* anyakönyvvezetőnek:

— A Fehér Kereszt egyet csecsemő gondozó intézetének felügyelője vagyok. Az újszülöttek névsoráért jöttem.

Azzal a kis névsorral: a tegnap és ma bejelentett tizenkét születéssel, amelyet *Varga Irén*, a fiatal felügyelő főjegyzett, megindult az eleven élet és rendszeres munkásság az augusztus elsején megnyitott csecsemő dispensáirban, amelyről a napokban írt az Aradi Közlöny. Ezután minden nap így lesz: jegyzékbe kerülnek az újszülöttek és a jegyzék alapján sorra látogatja a felügyelő a kis babák otthonát, hogy megállapíthassák, melyik csecsemőnek van szüksége a Fehér Kereszt egyet támogatására ahhoz, hogy egészségesen, erőben felnővekedhessen. Talán eleinte szokatlannak találják, idegenkedve is nézik a csendes, örvendő családi otthonokban a Fehér Kereszt egyet megbízottjának látogatását, de hamarosan meg fogják érteni a legegyszerűbb kis lakásokban is, hogy milyen áldást jelent a csecsemő dispensáir működése.

A mai kis névsort *Lukács Jenő dr. főorvos*, a Fehér Kereszt egyet vezető orvosa és a csecsemő-gondozó igazgatója vizsgálta át és megállapította elsősorban is azokat a születéseket, amelyeknél a szülő állásából, foglalkozásából szegényebb városrészben levő lakásából arra lehet következtetni, hogy nem áll rendelkezésre orvos, gyógyszer, kényelem, puha jómód... Kereskedők, napszámos, állami hivataloszlga, városi rendőr, géplakatos, kis foltoszó cipésmester stb. a két augusztusi napon bejelentett újszülöttek szülei: jobbára külvárosi és Mosóczy-telepi lakók.

Ezek közül keresett ki Lukács főorvos hármát: egy waggongyári lakost, egy rendőrt és egy cipésmestert. Evvel a három látogatással indult meg a csecsemő-gondozó munkája. Maga Lukács főorvos is részt vett az első látogatáson és szívesen látta az Aradi Közlöny egyik munkatársát is.

A Sarló-utca 20. számú házban S. Péter lakosságát otthonának szolt a csecsemő-gondozó vezetőjének első látogatása. Alacsony, külvárosi épület, amelynek udvarára rozoga, szürkére festett deszkakapu vezet. A leghátulsó ajtóra mutatnak a kérdezősködők, ott lakik a keresett család.

A nyitott konyhaajtót külvárosi szokás szerint tarka vászonlepedő függönyt el. A függönyön belül két lépés széles, tiszta konyha következik, amelyben olyan gyilkos, átható forráság fogad, mintha egy pékműhely tulfutott kemencéjében járnék. A déli ebéd tüze árad az alig szellőztetett kis zugban. A konyhán túl két szoba következik. A belsőben, amelyre mélységes sötétség borul — háromféle függöny is elsötétíti az ablakot — fekszik a fiatal anya és a kis csecsemő a két napos S. Hermina.

Vonakodva, mintha félnének a világosságtól, leszedi egy idős asszony — az első kisebb szobában lakó nagyanya — a függönyöket az ablakról. Alacsony, gerendás tetejű, de tiszta szoba egyszerű új butorzzattal. A nagyon keskeny ágyon fekszik a fiatal asszony, kicsit lázban ég az arca és kicsit megijedt a látogatótól... Mellette szépen, gondosan, tisztán betakarva a kis baba, akire — ha szükség lenne rá — mátol kezdve a csecsemő gondozó is ügyel.

Mialatt Lukács dr. megnézi a csöppséget, tanácsot ad az anyának, hogy csak négy órás időközben szabad szoptatni a kicsikét, hogy ne mossák ki a csöppség száját, az alatt a felügyelő kérdő ívet bont ki és jegyezni kezd. A kérdések a szülők korára, aradi tartózkodásuk idejére, kereseti és vagyoni viszonyaira, az újszülött egészségére, végül pedig arra vonatkoznak, hogy milyen a lakás: egészséges-e, szellőztethető-e. Így tehát meg tudjuk, hogy S. Péter 35 koronát keres hetenkint, 20 koronát fizet a kis lakásért, de már ezt havonként. Lakása egészséges, világos, délnéi néz ablaka. A kis csecsemőt csak anyja táplálja.

A távozásnál a főorvos megmagyarázza, hogy a kis S. Herminára most már a Fehér Kereszt-egylet is gondot visel: egy hét múlva, két hét múlva hozza el, édesanyja újabb megvizsgálásra. Addig is, azután is, ha tanács, gyógyszer, netalán mesterséges táplálék kellene, a csecsemődispensair minderről gondoskodik. A lakatossegéd felesége csendes, jóakaratu csodálkozással vesz mindent tudomásul.

A második állomás a Demeter-utcában A. József városi rendőr lakása. Egy szoba, konyhából áll a lakás, amelynek a havi bére — amint később kiderül — 15 korona. Itt is besötétített szoba, amelyben az orunkat se látjuk. A világosságra megmozdul a könnyű nyári takaró alatt egy csinos, majdnem szépnak mondható barna asszony. Haragosan, ellenségesen huzza föl az álláig a takarót, befordul, félkényőkre támaszkodva a fal felé. Látszik, hogy nem örül a látogatásnak. Egész idő alatt nem szól egy szót sem, anyja, aki a gyermekágyban ápolja, felelget a kérdésekre helyette. A fiatal anya csak a tarka, pirosesikos pólóba takargatott fekete haju babát, az öt napos A. Margitot nézi és egy válrárdítás-sal akarja tudtul adni, hogy terhére van a jóakarát, csak bízzák rá a gyerek nevelését, neki nem kell ehhez se orvosi tanács, se egyleti segítség.

De azért itt is belekerülnek az élet a kis jövevénynek, A. Margitának és szüleinek az adatai és bizonyos, hogy a kicsikét ellátja minden szükségessé a csecsemő dispensair, ha arra kerül sor. Egyelőre azonban — úgy látszik — nem kell semmi. A rendőrné és nyilván az ura is nagy szeretettel dédelgetik a kicsit: a szoba egyszerű régies butorzatától elütő diszes, modern angol divatu gyermekkoesi, mondhatnám gyermekhintó ujdonaújan várakozik már a kis leányra a szoba sarkában...

Mindjárt a szomszédos házban egy másik rendőrcsalád otthonára bukkantunk inkább véletlenül, a Demeter-utcában egymásmellé sorakozó öt-hat egyforma számú ház közt eltévedve. Virágos, biztató kedves kis udvarról nyílik az alacsony, elfüggönyözött ajtója konyha, amelynek nagyságát nem is lehet lépésekkel megmérni, hanem csak arasszal. Öt-hat arasznyi zugoly, miniatűr tűzhely van benne és ezenkívül éppen annyi hely, hogy meg lehet fordulni az embernek. Alacsony ajtó, vastag, levegőt, világosságot elfogó takaróval fedve: ez a bejárat a szobába. Rend, tisztaság van ebben a szobában, de azért mégis megdöbben a belépő. Szűk ablakon furakodik be a világosság a két méter hosszú, másfél méter széles helyiségbe, amely alig magasabb két méternél. Havi 13 korona a bére ennek a szobácskának, amelyben egy ágyon, az ablak elé tolt asztalon, széken és szekrényen kívül talpalatnyi hely sem marad.

A mosolygó, egészséges arcú rendőr ma szabadnapos: odahaza van, ott ül a moccnást nem engedő szoba szegletében az ágy szélén, mellette vidáman, jókedvűen ringatja a kis babát a felesége. Ez a csecsemő már két hete és így tulajdonképpen nem is tartozik a mai látogatások keretébe, hanem Lukács főorvos valahogyan ráismer az apróságra:

— Hiszen ezt a gyereket tegnap láttam — mondja — A gyermekkorházban voltak vele, ugy-e?

— Igen — mondja kissé zavartan a fiatal anya. — Sokat sírt, mindig sírt a kicsi.

— Persze, elrontotta a gyomrát. Sokat adtak neki enni. Megmondtam, hogy csak négy óránként szoptassa. Megtartotta? Ugy-e nem! Teát is rendeltem neki. Kapott már? Persze, hogy nem.

— Nem kérem — feleli nekibátorodva az asszony — hiszen nem lehet az jó, hogy szegényke négy óráig várjon az evéssel. Én bizony adok neki, amikor csak fölsír.

Itt nem lehet beszélni. Makacsul megmaradnak a hitük mellett: mit ér az orvosi tanács, mire jó a kis beteg gyomrocskának a tea, milyen csodabogár lehet az a saccharin-tabletta, amivel a teát kellene édesíteni? És hogy a gyereket a fulladásig becsomagolni? Csak szopjon, lakjon jól, mennél többször az édes anyatejből, szunyókáljon a párás melegben.

Igazuk is van annyiban, hogy mit ér az apró óvakodás, elővigyázat, amikor ilyen lakásban, ilyen szűk oduban kell szorongani, megromlott levegőben, amely már nem is levegő, felnővekedni az apróságnak. Ezt rendőrek ugyan nem mondják, nem is gondolják, de így van.

Három éven ezért jön most a Fehér Kereszt-egylet csecsemődispensairje: tanácsal, felvilágosítással, gyógyszerrel, ha kell ápolással, tejjel. Ha ma a tízerkét újszülött közül csak egyre is akadnak, akiknek okvetlenül, mulhatatlanul szükséges ez a támogatás, már az is nagy dolog. De másról, általánosabb érdekekről is van szó. Ugyanis Lukács Jenő dr. nagyjelentőségű statisztikában fogja összeállítani nemcsak a dispensair által gondozott, hanem valamennyi Aradon született csecsemő első életévének adatait, amelyeket részben személyes tapasztalatokkal, részben levelek útján fog beszerezni és a statisztika eredményeit a csecsemőgondozó további működésénél értékesíti.

Ehez, valamint a csecsemőgondozó egész működéséhez azonban a közönség támogatása szükséges és a Fehér Kereszt egyesület kéri is a nagyközönséget, hogy felügyelődjét segítse, támogassa nem csekély és nem jelentéktelen feladata teljesítésében a jövő generáció javára...

VÁROS ÉS MEGYE.

Különös utcakövezés. Megírtuk, hogy Oravetz Miklós és társai azzal a kérelemmel fordultak a tanácshoz, hogy a kövezési program összeállításánál legyen tekintettel a gróf Károlyi Gyula-utcára is és annak kövezését is rendelje el. A tanács figyelembe vette a kérelmet, a nevezett utcát be is sorozta a kövezési nagy programba, amelyet azonban, nem tud végrehajtani, mert a megszavazott kölcsön fedezésére nem tud pénzt szerezni a bankoktól és így csak néhány külvárosi utcának kavicsolását fogják elrendelni, hogy a múlt évi sűrűn felhangzó panaszoknak elejét vegyék. A gróf Károlyi-utca lakosai a kérelmüket megismételték és kijelentették egyúttal, hogy hajlandóak a városnak a kövezési költségeket előlegezni és a megfelelő összeget a városi pénztárnál deponálják is. A tanács ma foglalkozott ezzel az ajánlattal és azt el is fogadta, erről az érdekelteket értesíti és felszólítja őket a pénz befizetésére.

Ki parancsol a Vár területén? A földművelésügyi miniszter egy leirathat arról értesítette

a várost, hogy a szennyvizeknek a Marosba vezetését eltiltja és utasította a törvényhatóságot, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. A tanács a hetedik hadtest parancsnokságát felszólította, hogy a miniszteri leirat értelmében a Vár területét csatornáztassa és a szennyvizek elvezetéséről gondoskodjék, azok a Marosba ezután nem folyhatnak. A parancsnokság erre azzal felelt, hogy a Vár területén ő rendelkezik és a tanácsnak ott rendelkezési joga nincs és így a felszólítást figyelembe nem veszik. A tanács a földművelésügyi minisztériumot értesíti a katonai hatóságnak erről a felfogásáról és kéri fogja, hogy a hadügyminisztériumban intézze el a konfliktust és annak az útján kötelezze a szükséges egészségügyi intézkedések megtételére a hadtestparancsnokságot.

Aradi győztes egy nemzetközi lövőversenyen.

— Grumáz László dr. nagy sikere Biarritzban. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A lezajlott olimpiád, amint azt már számtalanszor megállapították, a magyarok súlyos vereségével végződött. A legtöbben ezért a Magyar Olimpiai bizottságot okolják és teljes joggal, mert a kiküldetéseknél sportszerűtlenül járt el, nem ritkán klub-szempontokat tekintett. Két megnyert világbajnokságunk közül az egyik a precíziós cél-lövésé. Hogy ebben a sportágban, a lövészetben nem értünk el még sokkal szebb eredményeket, annak is az intéző körök indolenciája az oka. A sportnak ezt az ágát teljesen elejtették. Erre vall például, hogy azt a lövészt, aki Magyarországon már többször a legszebb eredményeket érte el, aki többszörös bajnok: Grumáz László dr. aradi rendőrtisztet ki sem vitték az olimpiádra.

Grumáz dr. most újabb fényes győzelmekeket aratott, még pedig oly körülmények között, hogy teljesen beigazolta: nemzetközi viszonylatban is megállja helyét. Oly fényes győzelmekeket aratott, amelyeket magyar versenyző ebben a sportágban talán még nem is ért el.

Grumáz dr. két külföldi versenyben is részt vett, Frankfurtban és Biarritzban. Frankfurti szereplésével több, mint 7600 versenyző között tűnt ki, míg Biarritzban 2500 versenyző között előkelő pozíciót biztosított magának.

Grumáz dr. két héttel ezelőtt indult útjára a habár nem az olimpiai bizottság, hanem a saját költségén utazott, egymaga több dicsőséget szerzett országának, mint az olimpiai versenyzők kilencven percentje. Előbb a Frankfurt a/M.-i versenyen vett részt az országos német lövésversenyen, melyet valóságos nemzeti ünneppel kapcsolak össze. A német lövészek nagy szomorúságára az első díjat itt egy osztrák sportember, a bécsi Richard Beer vitte el a Grumáz is több versenyben kitűnően szerepelt.

A biarritzi nemzetközi mitingen több, mint 2500 lövész vett részt, köztük a kitűnő amerikaiak, akik a stockholmi olimpiádon ebben a sportágban is sorra vitték az első díjakat. A versenyfeltétel értelmében a legtöbb versenyszámnál a francia hadsereg új típusú lövegverét kellett használni. Az amerikaiak oly gyatrán kezelték ezt a fegyvert, hogy már a miting második napján szó nélkül elutaztak a verseny színhelyéről. Grumáz az ismeretlen fegyverrel is csodába illő eredményt ért el. A 200 méteres céllovőversenyen 60 körben hatvan találó és hatvan mesterlövés volt. A 300 méteres versenyen pedig 60 lövése közül 60 találó közülük 58 mesterlövés volt. Ezzel a kitűnő eredménnyel a hatodik helyet vívta ki magának a 2500 versenyző közül. Az első öt helyezett francia katonaiak, akik a fegyvert már előzőleg jól ismer-

ték. Hogy az arányokkal tisztában lehessünk, fel kell említeni, hogy a nagy mitingen, mely még két hétig, augusztus 15-ig tart, még a 150 ik helyezett is érmet és tiszteletdíjat kap!

Ezeket a versenyeket részt vett *Ternajgó* Lajos ujaradi gyógyszerész is, aki szintén szép eredményeket ért el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Alaptalanul megvádolt ügyvéd.

— Az aradi vádtanács határozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

A múlt év végén Konka Ernő vulkáni háztulajdonos bűnvádi feljelentést tett *Bodó Albert* dr. máriaradnai ügyvéd ellen, az aradi ügyészségnél. Azt adta elő feljelentésében, hogy *Bodó dr.* az ő megbízásából a Muresanul radnai takarékpénztártól felvett 3000 koronát s ezzel elszámolni vonakodik. A feljelentés folytán az ügyészség részéről elrendelt nyomozás eredménye alapján az ügyészség vádat emelt *Bodó dr.* ellen sikkasztás büntette miatt s vádiratának indoklásában hangsúlyozta, hogy a *Bodó dr.* által a nyomozás folyamán előterjesztett s az elszámolási viszonyra alapított védekezés el nem fogadható.

A vádirat ellen a megvádolt ügyvéd védője, *Krenner Zoltán* dr. ügyvéd útján kifogásokat adott be. Előadta, hogy őt Konka 40.000 korona kölcsön megszerzésével bízta meg, mely összegre Konkának adósságai konvertálása végett volt szüksége. Ez a kölcsön azonban elegendőnek nem bizonyult s ekkor *Bodó dr.* szerzett ugyan a Muresanul takarékpénztártól még 3000 koronát, azonban azzal a kikötéssel, hogy ez összeg csakis Konka hitelezőinek kielégítésére fordítható. Ennek dacára Konka a 3000 koronának saját kezéhez leendő fizetését követelte s nem volt hajlandó abba sem beleegyezni, hogy *Bodó dr.* a kölcsönösen megállapított tiszteletdíját és munkadíját levonhassa. A megbízó és ügyvéd közötti vitatkozásnak az eredménye azután az lett, hogy *Bodó dr.* kiadta megbízójának a 3000 koronából költségei levonása után fenmaradt összeget, Konka pedig feljelentette *Bodó dr.-t.*

A kifogásokban előadott tényállást a vádtanács *Mészáros Dániel* dr. törvényszéki bíró elnöklése alatt ma tartott ülésében valóban fogadta el és *Krenner dr.* védő felszólalása után megállapította, hogy a felek között polgári peruttra tartozó elszámolási viszony forog fenn s ennek alapján *Bodó Albert* ellen a bűnvádi eljárást megszüntette.

§ **Pör a Kossuth-szobor körül.** A Kossuth Lajos szobor talapzatában a felállítást követő öszön néhány követ a fagy megrepesztett. A város felszólította a követeket szállító *Fischer Ignác* és *Fiai* céget, hogy a tömböket cserélje ki. Ez azonban még csak válaszra sem méltatta a megkeresést. A tanács *Reicher Károly* főügyész véleménye alapján pert indít a vállalkozó ellen és a bíróság útján fogja őt kényszeríteni kötelesege teljesítésére.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— 151
Nyomda	— 151

Kiket vesznek be katonának?

— A sorozási rendelet félhivatalos magyarázata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az *Aradi Közlöny* nek az a cikke, amelyben csaknem szószó szerint való másolatát közöltük a hadügyminiszter új sorozási rendeletének, országos föltűnést keltett. A budapesti legtekintélyesebb napilapok sorra átvették cikkünket a forrás megnevezése nélkül, holott a zsurnalisztikai korrektség első szabálya az, hogy az igazi nagy eseményekről szóló jelentés közlésénél a forrást is meg kell említeni.

Miután a lapok napokig rágesázták és kommentálták ezt a föltűnő rendeletet (mindegyik a maga politikai pártállása szerint) végre megszólalt a hadügyminisztérium is. A különös rendeletet nem merik letagadni, csak a különböző kommentárokat tartják jogosulatlanoknak.

A magyarázat így szól:

Az új sorozási rendelet az ujoncot két osztályba sorozza. Az egyik az, aki fegyveres szolgálatra alkalmas, a másik az, aki jelentéktelen testi hibája következtében ugyan nem a sorhadi szolgálatra, hanem irodákban és raktárakban még jól használható. A lúdtalpu ujonc például hadiszolgálatra nem alkalmas, de mint írások, vagy kezelő bevalik. E rendelkezés által az öncsonkítások is megszűnnek. Nyomorékokat, vagy bénákat nem soroznak be. (*Ezt senki se írta!*) Hogy mennyire ok nélküli riasztók az elterjesztett hírek, annak legjobb bizonyossága a következő: Az új utasítás az orvos lelkiismeretére bizza az alkalmasság megítélését. De az orvos csak véleményező faktor lévén, maga a bizottság dönti el az alkalmasság vagy az alkalmatlanság kérdését. Ennek a döntésnek egyhangúnak kell lennie; a polgári, a közös hadseregbeli és a honvédségi elnökek egyaránt hozzá kell járulnia. Ez nagy haladás az eddigi gyakorlattal szemben, amikor egyetlen sorozó-bizottsági tag kívánsága elég volt arra, hogy az állításköteles az összes többi sorozó-bizottsági tagok ellenkező véleménye dacára is végleg besoroztassék. Az új rendszer szerint az egyhangú besorozó határozatot a polgári elnök hirdeti ki. Ha a határozat nem egyhangú, akkor az állításköteles automatische felülvizsgálatra kerül. Vagyis: egyetlen bizottsági tag aggálya elegendő, hogy a besorozás megakadályoztassék. Arról, hogy a sorozási utasítást azért szigorították volna, mert attól tartanak, hogy a felemelt létszámot nem bírják majd kihozni, tájékozott ember már azért sem beszélhet, mert az eddigi évek sorozási eredményei teljes megnyugvást nyújtanak az iránt, hogy a felemelt ujonclétszám is minden forszírozás nélkül kiállítható.

Persze a félhivatalos gép minden felelősség nélkül mondhatja ezeket. Lássuk, mit mond az, aki saját nevében beszél. *Tóth János* honvédtörzsorvos a következőket ismeri be:

— Csak nagyon csekély az eltérés az új és a régi rendeletek körül. Nyomorékokat, bénákat, fogyatékosokat most sem soroznak majd be a hadseregbe. Az olyanokat, akiket eddig a póttartalékba soroztak, most két évi szolgálatra veszik fel és segédszolgálatra osztják be őket. A segédszolgálat nem jelent egyebet, minthogy mesterségét folytatja a katona, vagy pedig raktármunkát, vagy más könnyű munkát végez. Azokat az ujoncokat, akik kevésbé erős szervezetűek, nem egyhuzamban képezik ki, hanem megszakítva, rövidebb hosszabb idő alatt fogják a katonai dolgokra megtanítani. Ha egymás mellé tesszük a régi és az új utasítást és így olvassuk, látjuk, hogy csak egész csekélyek a különbségek. Kevésbé fogyatékos ifjúkat ezentúl is besoroznak. Így például sérvesekeket, akiknek a sérvük kötővel visszatartható, bevesznek és könnyebb szolgálatra használnak fel. Az új rendelet sokkal humánusabb a régivel és csak látszólag szigorú. — Különben most az első évben nem is vesznek be annyi ujoncot, mert a felemelt létszámot csak öt év alatt töltik be egészen. Így huszonötezerrel emelik fel a honvédek létszámát, az új törvény értelmében az idén mégis csak ötezerrel lesz több az ujonc, mint a múlt évben. Természetes, hogy az

emberek megijedtek a látszólag szigorú intézkedésektől, amelyek pedig nem is szigorúak. Ez a rendelet úgy készült, hogy a külföldi államok sorozási törvényeit vették alapul. A nyugati államokban, ahol óriási a hadsereg létszáma, sokkal szigorúbbak ezek a rendelkezések.

Minden magyaráztatás fölösleges. Akinek kétsége van afelől, hogy mit tartalmaz a hadügyminiszter famózus rendelete, az menjen be a sorozó funkcionáriusukhoz, ott elolvashatja a rendelet eredetijét.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Felmentett primadonna.** A minap Nagyváradon izgalmas színházi esemény történt. *Gózon Gyula* bucsuzott a társulattól s a bucsuestélyén föl kellett volna lépni *Zsigmondi Annának*, a nagyváradai színtársulat kistehetségű, de nagy ékszerekkel megáldott primadonnájának is, aki különben néhány nap múlva az oltár elé lép. A primadonna azonban azt izente este 7 órakor a direktornak, hogy a torka fáj, nem léphet föl. A társulat erre egy órai késéssel megkezdte az előadást, de más darabot rántottak elő, amiből persze kellemetlen kavargás keletkezett. A szőke primadonna különös viselkedéséért a színházi törvényszék elé került ma. *Tóth Elek* elnöklése alatt ül össze a törvényszék, melynek tagjai *Miskei* és *Radnai* voltak. A tárgyalásra beidézték *Zsigmondi Annát*, a ki képviselővel vőlegényét: *Szathmáry dr. kir. közjegyző* helyettesét bízta meg. Alig fogott bele érdemleges munkájába a törvényszék, *Szathmáry dr.* orvosi bizonyítványt mutatott fel, amely szerint *Balla Vilmos dr.* tanúsítja, hogy három nap óta kezeli a primadonnát, akinél nagyfokú gégehurutot állapított meg. A színházi szabályok értelmében az orvosi bizonyítvány alapján fel kellett menteni a vádlottat és a törvényszék egyhangulag fel is mentette *Zsigmondit* az ellene emelt vád ellen. Erdélyi Miklós sem forszírozta a vád fentartását, amint *Zsigmondi* képviselőjében felmutatták az orvosi bizonyítványt. Egy újságíró felkereste lakását a primadonnát, aki ágyában feküdt és rekedtségről, hűlésről panaszkodott.

— Igaz-e az a hír, hogy a művész bosszút akart állani *Gózon Gyulán*, akivel haragot tartott s azért nem lépett fel?

— Édes jó Istenem, hát hányszor játszottam vele a szezonon át, holott haragban voltunk. Betegségem miatt kellett a Kis grófot lemondanom. A színházi irodából ráműzentek, hogy csak lépjek fel minden áron. Nem lehet és nem lehet. Már reggel jeleztem — és nem este, mint írják — hogy nem játszhatom. A direktor mindent elkövetett; ne törődjem semmivel, csak álljak ki a közönség elé s kijelentjük, hogy rekedt vagyok. Elég ennyi, csak ennyit tegyek meg. Ohó ezt nem. Így nem fizethetem én ki a közönségemet, amelyet végtelenül szeretek. Hiszen gondolhatja, amikor tudom, hogy az öltözőm tele van virággal s a publikum ünnepelni készül, már csak primadonna-hüségéből is játszottam volna. De betegen nem játszhatom.

* **Variete orfeum a Központiban.** Aradon ma már szükséglet az orfeum. Ennek bizonyítéka, hogy a kitűnő erőkből szervezett variete-orfeum társaság nap-nap után zsúfolt házak mellett vendégszerepel a Központi-szálló kerthelyiségében. A műsor összeállításánál az a szempont vezette az igazgatóságot, hogy csak elsőrendű tagokat szerződtet. Ez a törekvése az igazgatóságnak — megállapíthatjuk — teljes mértékben sikerült is. A műsor oly kiváló, amilyen vidéki orfeumokban nem igen szokott lenni. Minden egyes számot külön-külön meg kellene dícsérni, de a kitűnő együttesből is kiválik első sorban *Astro*, a komikus zsonglőr. Több mint egy fél óráig dolgozik a színpadon s bámulatraméltó produkciói állandó derűtséggel tartják a publikumot. Elsőrendű attrakció a *Malina-csoport* is. Az amerikai excentrikus egyike a legkitűnőbb kigyőmbereknek. A *Sisters Kelly* angol táncscsoport a legteljesebb sikert aratta: Annyi bájjal és közvetlenséggel mozog ez a két angol nő a színpadon, hogy tel-

jesen elbűvölik a nézőt. Zöldi Marci a rövid néhány nap alatt is a közönség kegyeibe férközt. Műsora kiapadhatatlan s ez a kiapadhatatlan műsor gazdag tárháza a humornak és szellemességnek. Háromnegyed óráig nem engedték le ma a kitűnő komikust a színpadról s ő a tapsokra majd kuplékat énekelt, majd stancikát, végül a legújabb „smoncákat” adta elő. Méltó párja Bergmann, aki egyszerű eszköze mellett is frenetikus tapsvihart aratott. De nagy sikerben volt részük a többi tagoknak, Helle Ridgway-nek, Arany Sárinak, Róna Hildának, Vas Ferinek, Zulejának is. A műsort egy nagyszerű bohózat fejezi be. A holnapi ünnepnapra teljesen új műsort állított össze az igazgatóság.

*** Leányasszony — vasárnap az Apolló-színházban.** A „Leányasszony” című szociális tendenciájú drámai képet, amelynek — mint megírtuk — rendkívül érdekes története van, vasárnap is műsoron tartja az Apolló-színház. A darab iránya megköveteli, hogy a képet a szabadon gondolkodó társadalmi osztályok is végignézzék s épen ezért került a vasárnapi műsorra a „Leányasszony.” Kiváló tehetségű művészek alakításában ismerhetjük meg a felső tízezer maradi felfogását, a társadalmi előítéletekhez és szabályokhoz való ragaszkodásukat s azokat az érzésnélküli, hideg formaságokat, amelyeken felépül a házasságuk. Örökbecsű, remek jelenetek emelik ezt a képet a világesemények nivójára. Nagy elismerés illetheti az Apolló-színház igazgatóságát azért, hogy nagy áldozatok árán ilyen iránydrámákat mutat be. A vasárnapi műsoron különben a nagy látványosságon kívül pompás mellékkepek is vetítésre kerülnek. Egész délután és este is a nézőtér valamennyi helyén villamos ventilátorok hajlanak hűs levegőt. 177

*** Az Uránia műsora — nyolc kilométer hosszú.** A pesti mozgófényképszínházakat nyáron nagyjából bezárják, mert a látogatottság annyira csökken a nagy meleg miatt, hogy nem érdemes a színházat nyitvatartani. Aradon egész ellenkezőleg áll a dolog. Nyáron talán még nagyobb az Uránia látogatottsága s ennek meg van a magyarázata. Nyáron tudniillik épen a látogatottság csökkenését elkerülendő az Uránia igazgatósága sokkal jobb és nagyobb műsorról szolgál a közönségnek. A meleg nem tartja távol a közönséget, mert az Urániában a hatalmas ventilátorok annyira lehűtik a levegőt, hogy ott még kellemesebb a levegő, mint a szabadban. Az Uránia mostani műsora nagyság tekintetében maga mögött hagy minden előbbi műsort. Hat kép szerepel ezen a műsoron, külön külön mindegyik legalább ezer méter, együttesen pedig hosszúságuk nagyobb nyolcezer méternél. A műsorból kiemelendők a *Tanhäuser-Company* amerikai filmgyár képei. Ez a gyár nemrég alakult s hogy a régebbi gyárakkal felvehesse a versenyt, lényegesebb színpadképeket állít ki, mint a régi gyárak. Remekművei a kinematográfiának ezek a képek, különösen a *Szerelmek és Tudomány* című, mely bájos meséjével elragad mindenkit. A műsor clouja egy Pathe kép, *Idő a gazdagságban* című, amelynek főszerepét az annyira kedvelt Maxi játsza utólráhetetlen humorral. 175

*** Modern zeneiskola Aradon.** Hézagpótló és Arad zenepedagógiai megművészi életében eseményes jelenőségű vállalatról kell hirt adnunk. Szalay Aranka, városunk országosan ismert kiváló képzettségű zongoratanárnője alapította meg teljesen modern pedagógiai alapokra fektetett intézetét, társul véve maga mellé Zay Margitot, ezt a széles körben előnyösen ismert áll. kép. okl. zongoraművésznőt és tanárót. A hegedű és cellotanszakok és az elmélet tanítására pedig egy országosan ismert budapesti kiváló okl. hegedűművészt és zeneszerzőt dr. Mezey Zsigmondot sikerült megnyernie. Tekintve, hogy Szalay Aranka a cimbalom- és énektanítására is elsőrangú hivatottságánál fogva vállalkozott, az iskola 5 főtanszakos lesz, amely azzal a megbecsülhetetlen előnnyel is rendelkezik, hogy határozott programjába vette az összes tanítványok legintenzívebb kamarazenei, meg elméleti oktatását is. Miután a csekély (8 és ill. 12 kor) tandíjért 2 főhangszer, kamarazene és az összes melék-tannak tanítását nyújtja az intézet: a legmelegebb pártolásra ajánljuk az elsőrangú művészeket, akik kiválóan hivatottak Arad kultur-zenei életének nemes lendületet adni. Előjegyzéseket Andrassy-ut 8. sz. a. (II. em.) helyiségben, valamint Szalay Aranka lakásában (Rákóczy-u.) kér az intézet. 4916

*** Szétfört bilincsek.** Ez a címe annak a páratlanul álló eseményszámba menő mozgófényképnek, amelyet hétfőn mutat be az Apolló-színház. 177

*** Aki vagyok...** Haraszthy Lajos verskötetének a címe ez. Öntudatos és büszke szó. Talán elég volna, ha az egyes versek címeit sorolnám fel itt, oly beszédes valamennyi. Százhatvanöt verse között, csak tizben énekel a szerelemről. Ez már azért is feltűnő, mert a modernnek arról szeretnek, vagy talán csak arról tudnak írni, sokszor egyáltalán nem rokonszenves célos tisztasággal. Haraszthy Lajos modern poéta; főérdeme az, hogy a maga iskolájából került ki, éppen sőt nem utánoz senkit. Versei nem fülbemászó gyöngye ritmusok. Talán meg se érti a felületes olvasó a költeményei lelkét. Tömör, gazdag, sulyos érzések jellemzik az egész kötetet s az egész élet benne van, küzdelmeivel, furcsaságaival. Nehány nagyon kedves, hangulat dolga van, amit egy Rippl-Rónai kép ébresztett a lelkében, melyek csendes, finom emléket hagynak az olvasóban. Vers technikája, minde a modernségé mellett is régi nagy költőinkre emlékeztet, Arany, Tompa, Vörösmarty jut eszünkbe. Mindent meglát és megért Haraszthy a körülötte folyó életből. Tud beszélni arról. A robotos, a szakács, a gályarab, a malom, a bérkocsis, a térna, a vonat, a medve, a varju, a kályha, a kód, a telefon, az első ősi eső stb. mind rokonszenves ismerősünkké válik Haraszthy nyomán. Ha nem tudnám azt, hogy a nagy közönség úgy általában mennyire tájékozatlan irodalmi ügyekben: határozottan állitanám, hogy Haraszthy Lajos régi ismerősünk, hiszen talán nincs is olyan szépirodalmi lapunk, melyben versei meg nem jelentek. Az élet, Az Új Idők, Kultúra, Vasárnapi Ujság olvasóinak nem kell őt bemutatnunk. A könyv ára 5 korona, külső kiállítása egészen modern, csak nem régen mondtam azt, hogy nem szeretem az ilyen külsejű könyveket; e pillanatban azonban úgy érzem, életet, színt, elevenséget viszen a könyvek szellemébe. Muhits Sándor művészi rajzai egyéniek, eredetiek s kiegészítik a lelkünkben támadó hangulatokat. A könyv Hornyánszky Viktor cs. és kir. udvari könyvnyomdájában készült — Ádám Éva.

A mulatós ügyvédjelölt tragédiája.

— Elszámolás helyett öngyilkosság. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 3.

Junius harmincadikán nyaralni ment dr. Domokos Andor budapesti ügyvéd, akinek Semmelweis utca 10. számú házában van az irodája. Domokos Andor mielőtt elutazott, rábizta az irodáját dr. Czukor Sándor huszonkilencéves ügyvédjelöltre. Julius harmincadikán az ügyvéd hazajött s mikor belépett az irodájába, Kohn Ilona gépirókisasszonyt találta csak odabenn. Megkérdezte:

— Hol a jelölt ur?

— Három nap óta nem volt idebenn, nem tudom, hol van.

Augusztus elején Czukor bement az irodába. Mikor megtudta, hogy principálisa itthon van, sarkon fordult és elsielt. Domokos Andor erre megkérte Kohn Ilonát, menjen ki az ügyvédjelölt Karpfenstein-utca 19. számú lakására és szóljon neki, hogy azonnal jöjjön be. A gépirókisasszony teljesítette a megbízatást, de Czukor Sándor helyett a sógora, Adler József jelent meg Domokos irodájában.

— Kérem ügyvéd ur, — mondta Adler, — a sógorom elvesztette táskájából az irodai pénzt, nem tud elszámolni s ezért nem mer följönni.

Domokos följelentést emlegetett s Czukor dr. még aznap este fölment sógorával az ügyvédhez és elszámolt. Szomorú eredménnyel. Kétezerhatszötven korona ötvenkilenc fillérről nem tudott számot adni. Az ügyvéd erre megtette a följelentést a rendőrségen, ahol Székely László dr. rendőrfogalmazónak adták ki az ügyet. Székely László

dr. ma délelőtt tizenegy órára elővezette Czukor Sándort. A kihallgatás meg is kezdődött a rendőrfogalmazó elsőemeleti szobájában, az ügyvédjelölt bement a nacionáléját s ekkor hirtelen engedelmet kért, hogy az illemhelyre mehessen. Melléje adták *Benyovszky* detektívet, akivel fölment a második emeleti illemhelyre. Alig időzött benn egy pár másodpercet Czukor, revolverdörrenés hallatszott, a detektív rányitotta az ajtót s megdöbbenve látta, hogy az ügyvédjelölt vérében fekszik a földön. Jobb halántékából csurgott a vér. Közben Browningot szorongatott. Az öngyilkost azonnal bevitték a detektív szobába, onnan a mentők a Rókus-kórházba robogtak vele. Czukor állapota olyan sulyos, hogy az orvosok véleménye szerint aligha éri meg a holnapot.

Az ügyvédjelölt tragédiája különben vérbeli pesti tragédia. Czukor könnyelmű természetű, mulatós ember volt, az éjszakáit a főváros mulatóhelyein töltötte, drága szeretőket tartott, pezsgőzött. Ilyen élet után csak revolverrel tehetett pontot.

Versírás a konyhában.

— A kávéházi leány és az irodalom. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Jolánnak tizenhat korona havi fizetése, jó kosztja és költői tehetsége van az aradi *Fehér Kereszt* kávéház konyhájában, ahol a kávészaccon kívül még a tudományt is kanállal eszi Jolán. A kevéseleány ma négy darab költeményt juttatott el szerkesztőségünkbe, kockás papíron ceruzával írva. És megállapítható, hogy a konyha költője tisztességes igyekezettel halad a *Falba* Nevisek és *Kux* Terkák szédületes pályája felé. Ő még nem tart ott, hogy olyan intimitásokat írjanak róla, mint teszem Falba Nevis patentírozott költőnőről, aki már sokszor elmondta („de a világért se írják meg!”), hogy ő csak úgy tud verset kiköltöni, ha nyugodtan basra feketik és várja az ihlet szent pillanatát. (Igy persze könnyű neki szép hasonlatokat írni.) Kux Terka pedig csak fenyesek között tud jól írni, amikor hátra tett kézzel sétál és közben aludt-tejet eszik lekváros kenyérral. A tehetséges fiatal költőről, Heine Henrikéről (ezelőtt Hazai) szintén megírták, hogy csak ha almabor állott előtte hosszú nyakra üvegben, akkor tudta a rímeket összepasszoltatni. De Jolán, teljes néven: *Bodzási Jolán* még nem elég híres ahhoz, hogy ilyesmit meg lehessen róla írni. Nem is csinál titkot belőle, hogy ő kávéfőzés közben írja le legszebb dalait, amelyek olyan ártatlanok, mint a fehér joghurt és olyan szelidek, mint az a csirke, amelyet Jolán a félkemény friss tojásba belefőz.

Ha nem hiszik nekünk, olvassák el ezt a két dalt:

Jázmín virágnak harmatos szirmán
Egy színes pillangócska ül csupán.
Mégis megrezdül az egész bokor
S a jázmín levélke mind lefelé konyul.
Majd elröpül a kis pillangócska,
Levelét a jázmín felemeli ujra
Mint sok ember, kinek sok a gondja
Fejét az is csüggedtebben hordja
De ha mégis sikerül a terve,
Ha valóra válik a reménye
Elröpül a bánat,
Mint pillangócska
Fejét az ember is felemelve hordja.

Egy csöndes kis falucskában
Ahol a nap szeliden ragyog,
Két ablakos kicsiny fehér házban,
Virágos kis kertben lakom.
Van ennél szebb a világon?
Itt szebben dalol a madár az ágon,
Itt csöndesebb az emberek,
Nem nagyraívgyok, nem kényesek.
A templomba többen járnak itt,
Itt enyhülnek fel érzekeik
S a virágok szebben virítanak,
Fehér rózsaszirmok
Szeliden hullanak

S a kis patak lassu csobogása
Behallatszik kis fehér szobámba.
Kis gyermekek csengő nevetése
Olyan, mint a madár csicseregése.
Tisztább itt az élet sokkal csendesebb,
A faluban lakni azért szeretek.

Ugy-e milyen fehér dalok ezek? Még szerelem
sincs bennük. Ez a különbség közte és *Bubtye* János
aradi poéta pincér között. Az asztalkendők hegedősét
folyton a szerelem kinozza és sötét színben látja a
világot, ezért hoz mindig uzsonna kávé helyett pikkoló
feketét. Ha ez a két lélek egymásra talál és lehetővé
válnék, hogy mindketten egy gazdánál fogyaszzák a
töltött káposztát, meg a rimeket, akkor valóban ked-
ves jelenetekben lennének részünk. A félkemény tojást
János költő hexameterben rendelné meg a poéta lelke
Jolánánál, aki viszont öt ütemes jambusokban jelen-
tené:

— János, a tojás záp,
Jó lesz helyette csokolád?

Ők jambusokban és hexaméterekben, szóval: dal-
ban csevegnének, közben pedig a vendéget megüthetné
a legprózaibb guta.

Házbér hátralékért rendőrrel visszatartott butorok. — Az aradi főkapitányság különös ren- delete. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Az augusztusi házbérnegyed alkalmával Aradon feltűnt, hogy a normálisnál is szűkebb ke-
retekben mozgott a hurcolkodás. Alig volt butor-
szállító kocsi látható az utcákon, a házak előtt
sem találkozott az ember a butor barrikádokkal,
a cók-mók hegyekkel. A jómódu ember nyaral
valahol, a szegény pedig inkább türi a házbér-
emelést, semhogy törékeny ingóságait, az egész
vagyonát, a leégéssel egyenlő értékű hurcolkodási
hadjáratnak kitegye. Az augusztusi negyed azonban
két szempontból mégis termelt újdonságot. A stei-
gerolás terén egyes háziurak világrekordot terem-
tettek, így például tudunk esetet, hogy egy igen
előkelő köztisztviselő házbérét kilencszáz koroná-
val emelte a házigazdája.

A rendőrségen is történt egy nevezetes ujtás.
A főkapitányság egy különös rendelete látott nap-
világot nemrégiben és ezt már most alkalmazták
is. A hurcolkodás kellemetlenségeit az tetézi be
igen sokszor, hogy még az ember össze se pak-
kolta az ingó-bingó vagyonkáját, már ott áll a kü-
szöbön az új lakó a háziurral egyetemben és nem
a diplomaták gondolat leplező nyelvezetén buz-
ditja a költözködés gondjaitól megörülni készült
mártírt, a gyors takarodásra. Ha ez nem használ,
következik a bot erősebb vége, a rendőrséggel
való fenyegetődzés. A háziur szalad a városházára
és karhatalmat kér. Rendőri asszisztenciát a kila-
koltatásra, ami prózában azt jelenti, hogy a buto-
rokat kidobják az udvarra. Ez a jobbik eset. A
rosszabbik az, amikor a háziur nem engedi
a távozást, illetve csak egy sétatobot vihet
magával a lakó, mert a butorait vissza-
tartják házbéradósság fejében. Eddig az volt a
szokás, hogy hiába ment a házigazda a rendőr-
ségre, ott karhatalmat nem kapott. Elutasították
ama indoklással, hogy hátha a lakó nem is tar-
tozik és a rendőrség nem nyújthat segítséget jog-
talan követelések erőszakos behajtásához. Ezen a
szokáson változtat a főkapitányság különös ren-
delete, mely már augusztus elsején több konkrét
esetben alkalmazásban is volt és a következőkép
hangzik.

„Az 1881: XLII. t. c. 72. §-ának második
bekezdése értelmében a bérbe adót, a kibérelt
helyiségben levő ingóságokra félelvi bérösszeg
erejéig törvényes zálogjog illeti meg, amely zálog-
jog érvényesítése végett a bérbeadónak jogában
van a rendőrség segédletét is igénybevenni. A törvé-

nyes zálogjog jogos alapja magában a törvény-
ben lévén biztosítva, alakisághoz kötve nincsen,
tehát annak érvényesítéséhez semmiféle határo-
zatra, sem rendőri, sem bírói határozatra nincs
szükség. Tehát a rendőrség a bérbeadó kérésére
köteles a törvényes zálogjog érvényesítése végett
a karhatalmat kiadni. *Hogy a bérbeadó követelése
fennáll-e, vagy sem, jogos-e, vagy sem annak bi-
rálatába bocsátkozni nem kell, azért a kérelmet
előterjesztő bérbeadót illeti a teljes felelősség.*“

Jókor kereskedik a lakó a bérbeadón, ha az
esetleg egy fél év múlva bíróság elé áll és töre-
delmesen megvalja, hogy követelése csak „fél-
reértésen” alapult.

Titkolják a turfbotrányt.

— A dopingolt Springer-istálló. —

Távirati tudósítás.

Bécs, augusztus 3.

A bécsi sajtó még mindig mélységesen hall-
gat a Reeves Herbert ügyéről, amelynek pedig
már csaknem minden részlete tisztán áll a nyil-
vánosság előtt. A sportközönség szívtében tárgyalja
a dolgokat és jó izlésére vall, hogy az egész dol-
got gondosan elkülöníti a Springer Gusztáv báró
személyétől.

Miért mondott le Baltazzi?

Az egész dolog homlokterébe a bécsi zsoké-
klub eddigi elnöke, Baltazzi Arisztid került, mint
aki egyedül tette lehetővé a helyzet ilyen eljáru-
lását és szemet hunyt olyan visszásságok előtt,
amelyeket a kevésbé hozzáértők is megláttak.
Baltazzi maga is beállta helyzetének tarthatatlan-
ságát és egyelőre lemondott vizsgáló tisztéről, át-
engedvén ezt a helyet Söllinger Rezső százados-
nak, talán az egyedülinek, aki még megmaradt a
tisztán a sportért hevülők öreg gárdájából.

Baltazzi lemondásának előzményeiről ezeket
beszéltek: Tegnap este összeült az igazgatóság,
hogy a szenzációs ügyet megvizsgálja. Baltazzi
nagyban kardoskodott, hogy már Springer báróra
való tekintetből is el kell simítani az ügyet, de
az arisztokraták, akik Baltazzira még a Planner-
affér óta neheztelnek, a legerélyesebb vizsgálatot
követelték.

— Ha Festetichre és Batthyányra nem voltak
tekintettel, úgy ezt a pénzeszsákok sem kimélik.

Baltazzi erre eltávozott az ülésről.

A Söllingerrel kiegészített vizsgáló-bizottság
most már minden melléktekintet nélkül, teljes
energiával szedegeti össze a vizsgálat szétnyúló
szálait, kiterjeszkedvén még arra is, vajon közön-
séges ostobaság, vagy büntetlenségről biztosított
vakmerőség volt-e, hogy Reeves Herbert még
akkor is folytatta manipulációit, amikor már tudo-
mása volt a vizsgálat megindításáról.

Detektívek a Springer istállóban.

Az osztrák Jockey Klub hanyagsága, hogy
nem intézkedett rögtön, amikor az első dopolást
megtudta. Amikor bebizonyult Galliáról, hogy do-
polták, rögtön nyilvánosságra kellett volna hozni
a gázságot és irgalmatlanul eljárni a bűnösök
ellen. E helyett nyugodtan nézték, hogy Reeves
H. tovább dopolja a lovait és nyakra-főre nyerje
más istállók orra előtt a díjakat.

Amikor már biztos volt, hogy a Springer is-
tállóban dopoltak, az osztrák Jockey Klub detek-
tívekkel szállta meg a Kottlingbrunnban levő Sprin-
ger-istállót, hogy házkutatást tartson. Kedden a
második futam után jelentek meg a detektívek
két igazgatósági taggal a Springer-istállóban, de a
kutatásnak semmi eredménye sem volt. Oly ügyet-
len már még sem lesz a bűnös — bárki is le-
gyen — hogy így hagyja magát megfogni.

Mindenesetre nagyon gyanus, hogy mindegyik
Springer-ló csak egy kétszer mutatott jó formát,
azután elromlott. Adulár, Jacotot, Per bacco, Ja-
romir, Szépitő, Quenelle, Jaquemart, Chilperic,

Merryman stb. egy-kétszer jól futottak, azután
vége. Per bacco a Károlyi-emlékverseny, Jaromir
a Metropole-díj óta nem is jöhetett pályára, míg
a többi, ha futot is jó formája után, nagyon
gyengén szerepelt. Teljesen elromlottak Busheller,
Oiseau, Chilperic, Jaquemart, Azután. A kétévese-
ket meg sem említjük, de ezekkel ugyanez a
helyzet.

Reális viszonyok mellett lehetetlen, hogy min-
den ló letörjön és elromoljon. Ez csak Reeves
H.-nál és Plannernél fordult elő.

Egy másik gyanus istálló.

Nemcsak a Springer-istálló, hanem több is-
tállóban rendelték el nyálkavizsgálatot. Így a Ba-
desco-istállóban, amelynek lovai az idén nem egy
óriási meglepetést okoztak. Az eredmény azon-
ban azt igazolta, hogy a Kaposi istállóban dolo-
lásról szó sincs, csak a lovak vannak kitűnő for-
mában. Ezért pedig igazán nem lehet — trainert
vagy jockeyt felelősségre vonni. Így a Kaposi-is-
tálló nincs már gyanu alatt.

Hivatalos dopolás.

Tegnap reggel az osztrák Jockey-klub első
dolga volt, hogy három-négy Springer-lovat két
igazgatósági tag jelenlétében dopolt és ezen do-
polt lovak nyálkáját megvizsgálták, hogy megtud-
ják, vajon nem-e tévedett a vegyész, amikor a
Springer-lovakra ráfogta, hogy dopolva vannak.

Az előjelek után nyugodtan lehet megállapi-
tani, hogy nem tévedett a vegyész és a Springer-
lovakat dopolták. Természetesen még egy pár
napig eltart a hivatalos vizsgálat, de akkor nyil-
vánosságra hozzák az egész ügyet, nem úgy,
mint tavaly, amikor alaposan titkolódtak a Plan-
ner ügygel.

Wenckheim Dénes gróf ma így nyilatkozott a
vizsgálatról:

— Érdemleges választ még mindig nem ad-
hatok. A vizsgálat még folyik. Nemcsak Reeves
H. és Carslake ellen, hanem mások ellen is.
Amint be lesz fejezve a vizsgálat, az egész ügyet
nyilvánosságra hozzuk.

Megkerült a Mona Lisa.

— Eredeti, vagy ügyes hamisítvány? —

Távirati tudósítás.

Páris, augusztus 3.

Tegnapelőtt este egy fiatalember jelent meg
a párisi angol nagykövetségen. Az ismeretlen fiatal-
ember elbeszélte, hogy Londonból jön, ahol egy ismer-
etlen ember egy festményt adott át neki azzal a meg-
bizással, hogy vigye el a párisi angol nagykö-
vetségre. A nagykövetségen fölszólították a fiatal-
embert, hogy mutassa meg a festményt, a mit a
fiatalember meg is tett. A követség tagjai megle-
petve látták, hogy a festmény nem más, mint a
tavaly a Louvreből elloptott Mona Lisa. A fiatal-
ember azt kérdezte ezután, hogy hol kaphatja
meg a festmény föltalálójának ígért jutalmat. Azt
mondották neki, hogy jöjjön el másnap s erre
a fiatalember eltávozott.

Reggel az angol követség azonnal értesítette
a dologról a Louvre igazgatóját és a rendőr-
séget. A Louvre szakértőket küldött ki, hogy a
festmény valódisága tekintetében megvizsgálja. A
szakértők eddig még nem tudtak megállapodni
abban, hogy a festmény csakugyan a Louvre ello-
pott eredetije-e.

A fiatalember pénteken újra megjelent az
angol nagykövetségen s minthogy pénzt nem ka-
pott, azt követelte, hogy a képet adják vissza
neki. A követségen át is adták neki a festményt,
de alig, hogy a fiatalember az utcára lépett,
rendőrök léptek hozzá és fölkerítették, hogy kövesse
őket a rendőrségre. A rendőrök a fiatalemberrel
automobilba ültek s a rendőrségre hajtottak. A
Louvre igazgatója nem hiszi, hogy a bemutatott
festmény az eredeti Mona Lisa volna.

SPORT.

† **Aradiak kirándulásai.** Aldunai kirándulás augusztus 17—19.-ig. Részvételi díj személyenként 43 korona. Jelentkezni lehet augusztus hó 1—8-ig az egyesületi irodában (Deák Ferenc-utca Vass-Szálló), hol a kirándulás részleteire felvilágosítás kapható. *Velencei kirándulás* szeptember hó 23—30-ig nyolc nap. Részvételi díj: szeptember hó 2-ig jelentkezők részére 180 korona, az azontul szeptember hó 13-ig jelentkezők részére 185 korona. Részletes nyomtatott programot az egyesület helyiségében díjtalanul lehet kapni. Jelentkezni lehet az egyesület helyiségében és Steinitzer Dezső e. gazdánál, (Weisz Hugó fényképész.)

A forrongó Törökország.

— Ingadozik az új kormány állása. —

Távíráti tudósítás.

Konstantinápoly, augusztus 3.

Minthogy a kamarát nem oszlatták föl és a negyvennyolc órai határidő is letelt, amelyet az albánok követeléseik teljesítésére tűztek, az albánok vezérei elutaztak Feriszovicsba, hogy az Üszkübbe való előrenyomulást elrendeljék. Huszonnégy zászlóalj tisztjei a forradalmárok közt vannak. Ma már bizonyos, hogy a fölkelőket a kamara fölmozgatása sem elégítette volna ki és ennek megtörténte után újabb és nagyobb követelésekkel állottak volna elő.

A Saba intervjut folytatott a török kabinet egyik tagjával. A miniszter a következőket mondta: Ma az albán kérdés megoldása dolgában kedvezőbb helyzetben vagyunk, mint a kabinet átvételekor. Mindazonáltal nehéz lesz a munkánk, hiába, nem áll varázserő rendelkezésünkre és nem tudunk egy nap alatt ilyen nagy nehéz akadályt az utból elhárítani. A miniszter határozottan megcáfolja a volt kormány egyik tagjának a külföldi lapokban megjelent azon intervjút, amely szerint az albánok Abdul Hamid visszatértét kívánják.

Más oldalról azonban azt jelentik, hogy a kormány még ma lemond. Nagy aggodalommal várják a politikai híreket Albániából.

A kamarában ma nagy vita indult meg ama kérdés körül, hogy interpellációt akarnak intézni az ifjútörök képviselők a hadügyminiszterhez, hogy miért nem alkalmazta a törvényt a katonai ligához tartozó azon tisztek ellen, akik az újságoknak proklamációkat küldtek. A vita folyamán rendkívül éles, szenvedélyes összeszólalkozás támadt Szureia albán képviselő és Hadzsian képviselő között, akik a legválogatottabb gorombaságokat vágták egymás fejéhez. Az elnök végül kijelentette, hogy Szureiát meg fogja rendszabályozni, amire Szureia eltávozott a teremből. A kamara ezután majdnem egyhangúlag elhatározta, hogy a hadügyminisztert felszólítják, hogy azonnal jelenjen meg a kamara előtt.

MULATSÁGOK.

(=) **Parkünnepély.** Vasárnap délután lesz a kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők jól előkészített parkünnepélye, mely minden évben a legsikerültebb szokott lenni; de tekintve, hogy idén a Baross parkban rendezik és a rendes sablonos népnepünepélyeket úgy tartalmánál, mint látogatottságánál fogva messze túlhaladja, valamint az eddig még Aradon nem produkált új szórakoztató számok lesznek, a rendezőség azt reméli, hogy a Parkünnepély látogatottsága az eddiginél is nagyobb lesz. A 3000 szebbnél-szebb tombolatárgy, melyeknek átlag értéke — tekintve a 10—20, sőt 80 koronás tárgyakat — legalább 3—4 korona, szépségverseny, több helyen egyszerre játszó zenekarok, confetti, szerencsekerék, pezsgőpavillon, fényképészet, stb. stb., mind oly vonzó szórakoztató dolgok, hogy a rendezőség reménye talán nem is nevezhető optimizmusnak. Belépő díj 50 fillér, gyermekeknek 30 fillér. Este a Fehér Kereszt nagytermében nagy táncestély lesz.

HIREK.

Härtl alezredes

öngyilkosságot kísérelt meg.

— A felpofozott altábornagy pöre. —

Saját tudósítónktól.

Munkács, augusztus 3

Härtl Adolf munkácsi 65. gyalogezredbeli alezredes és Boroevics kassai hadtestparancsnok ismert ügyében újabb mozzanatok merültek föl. Az alezredes leánya, Lujza, aki tudvalevően inzultálta a Csillag szálló éttermében a hadtestparancsnokot, két kérvényt intézett a királyhoz. Az elsőt június 28-án írta. Ebben arra kéri a felséget, hogy járjon hozzá szüleinek házasságához. Elmondja az inzultálás történetét s azt állítja, hogy édesatyja mit sem tudott róla előzetesen. Megható kérvényére nem kapott választ.

Erre július 16-án újabb felségfolyamodást küldött Ischlbe. Szívhez szóló szavakkal festi apja lelkiállapotát. Azt írja, hogy apja öngyilkos sándékot forral s ha ő felsége meg nem könyörül rajtuk, bizonyos, hogy megtörténik a katasztrófa, a mely beteg anyját is a sirba döntené.

Második felség folyamodása is válasz nélkül maradt. A szerencsétlen alezredes a minap vegre akarta hajtani tervezett öngyilkosságát még pedig gyermekeinek anyjával együtt. *Bucszó leveleket írtak gyermekeiknek* és a szerdáról csütörtökre virradó éjszakán akartak megválni az élettől. Gyermekeik azonban még idejében rátaláltak a levelekre s ezért megghiusíthatták a kettős öngyilkosságot. Azóta állandóan szülei mellett vannak s eltávolítottak a közelükből minden gyilkos szármagot.

Härtl Lujza a világ minden részéből még egyre kapja az üdvözlő leveleket. Egyes vállalkozó szellemű emberek gazdag ajánlatot tesznek neki európai és amerikai körutra. Egy bécsi színész háromezer korona havi fizetést ígér neki, ha panoptikumában mutatgatja magát.

Mint ismeretes, a hadtestparancsnok becsületsértési pört indított Härtl Lujza ellen. Ebben a pörben augusztus 14-én délelőtt tíz órakor kezdődik a tárgyalás a kassai járásbírószágon. Érdekessége lesz a tárgyalásnak, hogy Boroevics altábornagyot szembesíteni fogják támadójával.

— **Audienciák a királynál.** Ischlból jelentik: *Auffenberg* lovag hadügyminisztert ma délelőtt ő felsége audiencián fogadta. A miniszter reszortügyekről tett jelentést ő felségének. A hadügyminiszter audienciája után *Paár* gróf főhadsegédnél és *Bilinszky* lovag közös pénzügyminiszternél tett látogatást és az utóbbival hosszabb tanácskozást folytatott. A hadügyminiszter ezután részt vett a családi dinén.

— **Kinevezés.** *Urbán* Iván főispán *Varjassy* Lajos polgármester előterjesztésére ma tiszteletbeli aljegyzővé nevezte ki *Salac* Béla fogalmazót, aki eddig is a szabadságon lévő aljegyzők teendőinek ellátásával volt megbízva. A főispán *Salac* szorgalmát és dicséretreméltó ambícióját jutalmazta meg a kinevezéssel.

— **Tisza Kálmán beszámolója.** *Nagyszalontáról* jelentik: *Tisza* Kálmán gróf országgyűlési képviselő e hó 18-án tartja beszámoló beszédét kerületének székhelyén, Nagyszalontán. A beszámoló beszéden, hír szerint, *Tisza* István gróf is meg fog jelenni.

— **Az első Dreadnought parancsnok.** *Bécsből* jelentik tudósítónk: Az -oszátrák-magyar haditengerészet első Dreadnoughtjának a *Viribus Unitis*nak parancsnokát a király a legközelebbi napokban kinevezi és mint értesülünk *Willenik* sorhajókapitány kerül a hajóórási élére.

— **Az aradi Máv. üzletvezetőségi palota pályázói.** Ma déli tizenkét órakor járt le az aradi Máv. üzletvezetőségi palota építésére hirdetett országos pályázat. A Béla-terén építendő monumentális palota elkészítésére tizenegyen adták be pályázatukat a Máv. igazgatóságához; ezek közül öt aradi építési vállalkozó. A legolcsóbb ajánlattevő *Kövr* és *Sziklai* 550000 koronával, azután *Steiner* József 563000, *Kotsis* Lajos 569000, *Fodor* és *Reisinger* 574000 koronával. Az ennél drágább ajánlattevők között van *Fenyves* Károly aradi és hat budapesti vállalkozó. A döntés három héten belül megtörténik. Mint értesülünk, a Máv. igazgatósága eltér a legutóbbi, vasuti építkezések alkalmával követett metódusától és nem csoportonként adja ki a munkát, hanem egy vállalkozónak. Ugyanis az aradi vasuti pályaház építésénél a csoportmunkákat illetőleg szomorú tapasztalatokat szereztek.

— **Letartóztatott szédelgő gróf.** Bécsből jelentik: *Artzt* Janos tartományi grófot ma Bécsben letartóztatták. A tartományi gróf megjelent előkelő politikusoknál és miniszteri tisztviselőknél és a hadügyminiszter megbízottjának adta ki mindenütt magát, akit aeroplánok szállításával és átvételével bíztak meg. Ily módon sikerült mindenünne nagyobb összegeket kicsalni, amit arra használt fel, hogy homoszekszualis hajlamait kielégítse.

— **Népgyűlések — nép nélkül.** *Eperjesről* jelentik: Sárosmegyében e hét elején megtartott nepparti gyűlések ugyan zavartalanul folytak le, de minden érdeklődés nélkül. A népgyűlésen *Szmrecsányi* György jelent meg *Bartos* István katolikus népszövetségi titkár kíséretében. A népgyűlésen csupán csak a rendezőség és az ottani egyesületek néhány tagja vett részt. A népgyűlés tehát ugyszólván a nyilvánosság teljes kizárással folyt le.

— **Eljegyzés.** *Vermes* Jenő a „Duna” biztosító társaság ügyvezető titkára eljegyezte *Philipp* Blankat, *Philipp* Leó nagybíró leányát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Vasuti katasztrófa kétszáz halottal.** *Newyorkból* jelentik: A Rio de Janeiróban levő pályaudvaron ma két személyvonat teljes sebességgel egymásba futott. Az összeütközés oly heves volt, hogy a vonatok kocsijai a szó szoros értelmében egymásba furódtak. Az utasokat a roncsok teljesen összepréselték. A segítségre siető emberek eddig 200 halottat húztak ki a romok alól. Aitól tartanak, hogy még nagyon sok áldozatja van a katasztrófának.

— **Tűzvész a Burg Teater mellett.** *Bécsből* jelentik: Ma este 10 órakor a Ringstrassen a Burg Teater mellett *Lieben* báró bécsi egyetemi tanár palotája kigyuladt. A tűz rohamosan terjedt tova és csak 12 óra felé sikerült a tüzet Bécs valamennyi kerületi tűzoltóságának megfeszített erővel lokalizálni.

— **Megszökött csaló bankár.** *Bécsből* jelentik tudósítónk: a bécsi börzén óriási feltűnést keltett ma *Schwarz* Bernát bankár szökése. A milliomos híreben álló eszkomptör, aki több háznak is tulajdonosa, majdnem egy millió korona adósság hátrahagyásával tűnt el Bécsből. Megbízói pénzét a tőzsdén eljátszotta, családja miatt a rendőrségen feljelentést tettek ellene.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Rosenberg* Sándor dr., aradi volt izraelita lekipásztornak sirján emelendő mauzóleum költségeihez való hozzájárulásként az elmúlt héten a következő adományok folytak be: *Groszman* Jakab dr. és *Lészai* Sándor 20—20 koronát, — *Hajós* Árpád, *Mandl* Vilmos dr., *Weisz* Dávid 10—10 koronát, — *Domán* Ignác, *Jellinek* József, *Kornis* Izso, *Kornis* Ármin, *Kornis* Ödön, *Kilényi* Adolf, *Salgó* Pál, *Székely* Salamon, *Weinberger* János 5—5 koronát, — *Schwarz* Dávid, *Székely* Géza 4—4 koronát, — *Feledi* Miksa és *Sommer* József 3—3 koronát adományozott. Ezen kegyeletes adományokért ez uton mond benső köszönetet az Aradi Zsidó Hitközség előljárósága.

— **Az öreg állatorvos.** Szigorú vizsgálat folyik a medgyesbodzási lépfénés elhalálozás következtében Sátor István csanádapácai öreg állatorvos ellen. Tudvalévő, hogy ő adta meg az engedélyt a lépfénés tehén elfogyasztására. Hasonló kellemetlen botlása már volt a nagypipájú öreg állatorvosnak. A csanádapácai monstre bünörben, amelyet a múlt év októberében tárgyalt a szegedi törvényszék esküdtbírósa, Sátor István kimagasló szerepet játszott. A bünörben az ügyesség azzal vádolta Szabó Zalai Mihály csanádapácai fiatal földbirtokost és a feleségét, hogy arzénnal megmérgezték a földbirtokos édes atyját. A bíróság nyolc napig tartó izgalmas tárgyalás után fölmentette a házaspárt. Ebben az ítéletben része van Sátor István állatorvosnak is, aki mint tanu szerepelt a bünörben. A tárgyaláson a kereszt-kérdések tüzeiben az állatorvos is komoly bajba keveredett, amelyből nagynehezen kikecmergett. Az egyes tanuvallomások alapján ugyanis az a gyanu támadt, hogy az arzen szolgálatában része van Sátor Istvánnak is. A tárgyaláson igen különös viselkedést tanúsított az állatorvos. Könnyelmű meggondolatlan feleletei miatt többször elnöki megintésben is részesült. A régi világból visszamaradt, anekdotázó és elkvaterkázgató öreg ur benyomását keltette, aki többet ért a pipadohányhoz, mint a tudományához.

— **Aranyóra — ingyen.** Pécsről írják: Schuck Antal pécsi biztosítóintézeti hivatalnok kerek egy esztendője valamelyik pécsi utcán egy aranyórát talált. Kevés embert ért ilyen szerencse s ha ért, úgy nyilván könnyű szívvel engedte el a „becsületes megtaláló” cimet és jellegét. Schuck Antal azonban hűségese beazoláltatta a talált aranyórát a rendőrségre, ő tehát tényleg becsületes megtaláló volt. Az órát azután a rendőrség a többi talált tárgyak közé helyezte, a dolgot a helyi lapok útján közhírré tette. Azóta ép egy esztendő telt el és senki sem jelentkezett az értékes aranyóráért. Ma azonban, a megtalálás évfordulóján, jelentkezett maga a — becsületes megtaláló Schuck Antal a rendőrségnek, azzal a kérdéssel, akadt-e gazdája az aranyórának. A törvény ugyanis akként rendelkezik, hogy a megtalált tárgy tulajdonos hiján, egy évi rendőrségi őrizet után a megtalálót illeti meg. Ez vonatkozik a talált pénzre is. Ezért érdeklődött tehát Schuck. És nem hiába érdeklődött, mert különös szerencséje volt. A csillogó aranyóráról ott volt szépen ezárva annak a rendőrbiztosnak szobájában, ahol a többi talált tárgyakat őrzik. Az órát akadálytalanul ki is szolgáltaták a becsületes megtalálónak, aki ilyenformán törvényes és igaz úton s ami fő ingyen jutott egy aranyórához.

— **Megdrágult a péksütemény.** (Panaszos levél.) Igen tisztelt szerkesztő ur! Évek óta a reggeli kávéhoz a mindennapi süteményt egyik aradi sütődeből kapom. A számlát a kihordó az elmúlt hóról mindenkor utólag hozza, minden hó 1-én. Augusztus 1-én felemelt számlát kaptam és pedig a szokásos 3 drb. kiflit nem 10, hanem 12 fillérért számították anélkül, hogy ezt előre bejelentették volna. A számlát kifizettem ugyan, azonban kérdem, hogy helyén való-e az árat előzetes értesítés nélkül felemelni? Felfogásom szerint számos család csak azért vesz 3 drb. süteményt, mert 10 fillérért kapja. Így velem együtt sokan vannak, akik hasonlóképp jártak. Vagy talán a pékszátrajknak ez az eredménye? Ugy látom a béke a közönség rovására ment!

— **Belgrád rejtelméből.** Belgrádból jelentik: A belgrádi társaságot egy fiatal, előkelő hölgy öngyilkosságának dolga foglalkoztatja. — Koesticev Milica, kragujeváci régi szerb családból származó leány, aki a belgrádi főpostán volt alkalmazva, tegnap Browning-revolverrel halántékra lőtte magát és meghalt. Hir szerint a föltűnően szép és művelt leány azért követte el az öngyilkosságot, mert egy magasrangú és nagybefolyású személy (György herceg?) állandóan szerelmi ajánlattal ostromolta, úgy, hogy a leány nem tudott menekülni előle és végre is megölte magát. Az eset igen nagy föltűnést keltett és valószínűleg nagy botrány lesz még belőle.

— **Orvosi körökből.** D. Graur Viktor dr. egyetemes orvostudor, fogorvosi és műfogászati szakrendelőjét folyó évi május hó 1-től Deák Ferenc-utca 40. a. I. emelet gör. kat. új bérpalotába a Vasszállóval szemben helyezte át. Bejárat a Weitzer J.-utca felől is.

— **Vonatösszeütközés.** Zimonyból jelentik: A vasuti állomáson ma délután három órakor egy vasuti lokomotív a Budapestről érkezett gyors-tehervonattal összeütközött. Az összeütközés következtében a sinek annyira megrongálódtak, hogy a délután három órai gyorsvonat csak este nyolc órakor indulhatott el. A gyors-tehervonati lokomotívja, valamint több teherkocsi megrongálódott. A tehervonati gépésze a szerencsétlenséget idejében észrevette és leugrott a vonatról, de oly szerencsétlenül esett le, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett.

— **Családi boldogság.** Brassóból jelentik: Mihók János a Hungária téglagyár munkása rossz viszonyban élt feleségével. Az asszony állítólag két munkást felbérelt, hogy verjék meg férjét. Mikor, ezt megtudta Mihók kést ragadott és feleségét súlyosan megsebesítette. Mihók dulakodás közben eltörte a jobbkarját.

— **Birtokcsere.** Az elmúlt napokban Aradon a következő birtokváltások történtek: Árvay Imre és neje eladják az aradi Választó-utca 1/b. sz. házat 17000 koronáért Bogdán Gyula és nejének. — Schartner Sándor dr. eladja az aradi Teleki-utca 26. sz. házat 45000 koronáért Hegyi Albertnek. — Bánfi György eladja az aradi Ilona-utca 16 sz. házat 9200 koronáért Tanaczku Katalin és Tanaczku Livianak.

— **Olcsó fa.** A városi tanács minden esztendőben a városi kocsisai és cselédsége részére nagyobb mennyiségű fát vásárol, amelynek árát ezek a szegénysorsú emberek kisebb részletekben törlesztik a városi pénztárban. Ez évben is husz waggon dorongfát rendel a tanács és egyúttal a kisebb fizetési tisztviselőket is akarja részesíteni ebben a kedvezményben és ezért a polgármester köriratban szólítja fel jelentkezésre mindazokat, akik igénybe akarják venni.

— **Iskola beiratás közeledése.** Már most is sok vidéki szülő fordul meg Fischer Simon Nagy Áruházában, Arad, Szabadságtér 12. sz. alatt, ahol a legolcsóbban lehet beszerezni teljes gyermek kelengyét és iskolai szükségleti tárgyakat. Fischer Simon Nagyáruháza mindig kedvenc bevásárlási forrása marad az aradi és vidéki t. közönségnek. Ez nem is csoda, mert minden aktuális alkalommal igyekszik a t. vevőkörének bebizonyítani, hogy úgy a nagy választékkal, mint az olcsó árakkal bármelyik fővárosi áruházzal lépést tart. Különösen feltűnő olcsó árakban kaphatók gyermekek részére: fehérneműk, kalapok, esernyők, sapkák, harisnyák, iskola táskák, könyvszíjak, tolltartók, zsebkések, erszények, zsebkendők és még ezerféle, itt fel nem sorolható cikkek.

— **Értesítés.** Értesítem a nagyérdemű közönségét, hogy külföldi tanulmányutamról visszatértem. Novák Rudolf műfog specialista Arad, Szabadságtér 5.

— **Iroda áthelyezés.** Singer Jenő dr. ügyvédi irodáját Batthyány-u. 30. sz. II. em. (Fischer Elíz-ház) helyezte át.

— **Gyermekek bélhurutja és az ellene való védekezés.** Kimerítő statisztika hiteles adatai szerint, az első gyermekév halálozásainak 60—70%-a az emésztő szervek megbetegedéseire esik. Hogy ezek a megbetegedések a hibás táplálkozásból erednek: sem szorul bizonyításra. A nyári forróság, a máskor nem megbízható tejben ilyenkor nyüzsgő baktériumok, az általuk okozott vegyi bomlása a tejnek, alig észrevehető indispositio a gyermeknél és beköszönt minden rémével a bélhurut, az orvosoktól találoan gyermekkolerának bélyegzett betegség. De azért adjunk tejtáplálékot a gyermeknek; csak hogy olyat, amelyik nem bomlik, amelynek állandó összetételét sem hőmérsék, sem helyi viszonyok megváltoztatni nem képesek: az alpesi tejből készült, abszolút csiramentes, abszolút tápláló becsü és soha sem bomló Nestlé-lisztet. M. E. dr. 6891

— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

— **Brilliáns, gyémánt, arany, ezüst ékszerek, ezüstneműk, órák** előnyösen beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznel Arad, Andrassy-tér Minorita-palota. Telefon 821.

— **A vérszomjas tigrisek között.** — A legkegyetlenebb, legvérengzőbb állatok, a tigrisek megkezdése, megszelídítése eddig tudvalevőleg a megoldhatatlan feladatok közé tartozott. Így hát valóságos világszenzáció számba nagy az a hátborzongató látványosság, melyet ezekre menő tömeg visszafojtott lélekzettel s a legnagyobb izgalommal néz végig a Charles cirkusz porondján, estéről estére. A bátor állatszeliadó maga is csak úgy mer bemenni a dühös vadállatok közé, hogy két revolvert vesz magához elkészítve a legborzalmasabb esetre. Egy halálra elszánt ember rettenetes produkciója hat darab borzasztó fenevaddal méltán köti le a közönség feszült érdeklődését. Az emberi felsőbbség győzelme a megfélemezhetetlennek hitt állati vadság fölött, naponta a leg-erősebb tapsvihart váltja ki a közönségtől s valóban ez az egy szám maga is megérdemli, hogy megnézzék a közönség, — hát még az a számtalan, helyszülke miatt most fel nem sorolható szenzációsnál-szenzációsabb mutatvány, melyeknek mindegyike világsláger, igazán megérdemlik a közönség legnagyobb elismerését a legnagyobb pártolását. Így ír a Die Zeitung a Charles cirkuszról.

— **Az alvácái jótékonycélu népiünnepélyen felülfizettek:** Berkovics Izidor Alváca 100 kor., Buchrucker Lénárd dr. Brád 30 kor., Lázár Farkas Körösbánya, Gligor Ámosz Brád, Körösbánya és Vidéke Takarékpénztár r.-t. 20 - 20 kor. Porsch József dr. Körösbánya 18 kor., Finna János Maroslye 15 kor., Közgazdasági Bank r.-t. Brád, Razsovits József Körösbánya, Seidner Sándor Marosborsa, Seidner Simon Alváca, özv. Schwartz Ferencné Szeged, Veress Jenő dr. Körösbánya, Veszely Péter Brád 10—10 kor., brádi Brády Albert Brád, Böhm Vilmos dr. Brád, özv. Gligor Péterné Körösbánya, Román István dr. Nagyhalmagy, Moskovits Mor Halmagyucsuc, Stern Gyula Körösbánya, Kugel Miksa Brád 5—5 kor., Klein B. Vilmosné Arad 4 kor., Boer Mihály Körösbánya, Lachner Albert Mezótur, Vass Sándor Körösbánya 3—3 kor., Csenedőrs Alváca, Emanuel Jakab Körösbánya, Garner Adolf Honcót, Gartner Leo Alváca, Izrael Márkus Nagyhalmagy, Miticzky Dániel Brád, Olasz Bálint Brád, N. N. Körösbánya, Schwartz Mór Halmagyucsuc, Klein József Kazános 2—2 kor., Csáky István Vinga, özv. Böhm Józsefné Arad, Engler Ferenc Körösbánya, Kozma Mihály Riskulica, Nabraczky Gyula dr. Körösbánya, N. N. Alváca, Staar Rezső Kazános, Tesner Mancsika, Krämmer Bonifác Körösbánya, Veress Gyula Ribice 1—1 kor., Kilin Mihály Brád 80 fill., N. N. 60 fill. Kristóffy Lajos Körösbánya 50 fill., Hesz Imre Brád és N. N. 40 fill., N. N. 20 fill. Összesen 373 kor. 90 fill. Tiszta jövedelem 672 kor. 80 fillér. A szereplőknek szíves közreműködésükért és a felülfizetésekért ezúton is hálás köszönetet mond a rendezőség.

— **Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét az Asztalos Sándor-utcai Csipkeáruháznak** mai számunkban közzétett meglepően érdekes hirdetésére.

— **„Tetra” egészségi babakelengye teljes választékban kapható** Weisz és Benjámín cégnél Arad, Andrassy-tér 22. Telefon 635. 4085

— **Dobozgyártó és könyvkötészeti műhely áthelyezés.** Igen tisztelt megrendelőimet és a n. 6. közönséget értesítem, hogy modernül berendezett dobozkészítő és könyvkötészeti műhelyemet Deák Ferenc-utca 38. szám alá helyeztem át. Tisztelettel Sárosi István.

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 fillérért, 180 hangjeggy havi 2 kor. 40 fillért** kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönzőintézetében, Aradon.

— **A nyaraló és fürdőző közönség** figyelmébe ajánlja Kerpel Izsó 100.000 kötetes kölcsönkönyvtárát és zenemű kölcsönző intézetét.

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Sárvíz-Lipóci Salvatorforrás-vallalat, Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

PORTLANIT valódi zimonyi ASZBESZTPALA

a jelenkor legjobb tetőfedő anyaga Tartósságáért 50 évi jótállás.
Egyedelárusítás: **Fülöp Lajos** hajlitott fabutorgyár Arad, Hajó-utca I. Telefon 75.

Költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

— Szabó-féle pármái ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az archőrt üdíti, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér, mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármái ibolyaszappan 70 fillér. 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz és Hanzu Nestor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipereszappangyáros Miskolcon. 4041

— Szilágyi és Diskant miskolci gépgyáros cég kiűző könyökszerkezetű és víznyomású borsajtóra, valamint legújabb rovátkolt alumínium kuphengerű zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített Kossuth, Hegyalja borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített Rákóczi kettős kosaru sajtók, melynél a régi világ fából készített prése zseniálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtók felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, ami a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1901. évi remesvári, az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági, az 1906. évi nagyváradi, 1907. évi pécsi országos kiállításon a cég borsajtói külön első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég ingyenes árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi. 4518

— Figyelem! Ha olajfestményét, fényképét izlésesen és olcsón óhajtja kereteztetni, kérem bizalommal **Freimann József speciális képkeretezőhöz** Arad, Weitzer János-utca 9. fordulni, mivel itt kizárólag képkeretezéssel foglalkoznak, s így legkényesebb igényeknek is megfelel. Dusan felszerelt képkeret raktár. Megyei, városi telefon 912. 8831

— Nyári idény beálltával az összes női táskák, bőröndök, sportcikkék mélyen leszállított árban lesznek eladva Hegedűs Gyula kefe, pipere, illatszer és bórdíszmű kereskedésében Arad, Andrássy-tér 15. sz. 4485

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Felhívás. Az aradi II-ik kerületi jótékonycélu fillérasztaltársaság közgyűlése elhatározta, miszerint tagjait egy csoportképpen örökíti meg, ennél fogva felkéretnek, úgy a tisztviselők, dísz és választmány, valamint a rendes tagok, akik abban résztvenni óhajtának, hogy Gaál József asztaltársasági titkárnál, augusztus 20-ig bezárólag minden este 6 órától 8-ig az asztaltársaság hivatalos helyiségében Fácán-ut 7. sz. Bécsi Gábor vendéglőjében jelentkezzenek, egyben pedig folyó év augusztus hó 4-e vasárnap d. u. 6 órára úgy a választmány, valamint a rendes tagokat tisztelettel meghívom a fenti ügyben. Gaál József titkár.

(*) Az aradi III. kerületi polgári kör e hó 4-én, vasárnap délután 2 órakor Illés-utca 75. szám alatti helyiségében közgyűlést tart, melyen az új helyiség bérlete tárgyában fognak határozni. A gyűlés előtt új tagok felvételre jelentkezhetnek és tagdíjakat lehet fizetni.

Baromfivész elleni szer TYUKIN

használatát után nincs többé baromfivész! napalatt megszüntet mindenféle ragályos betegséget.

Sok számos elismerő levél bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják a szer kitűnő séget. Ahol ezen sert használatát, ott baromfivész nincsen s hosszú időre vészmentesíti a baromfiakat, tyuk, lud kacsákat és galambokat.

A szer jóságaért szavatol a készítő. Szabadalmazva. — Törvényileg védve.

Minden üveghez külön használati utasítás. Ára: Egy literes üveg 4 korona, fél liter 2 kor. 20 fill. Megrendelhető az eladásra feljogosított

Hanzu Nestor

Vörös Kereszt-drogeria 187

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Használjuk míg a vész fel nem lépett. Rendeljük meg azonnal.

TARKASÁGOK.

(A kitűnő szálloda.) Egy aradi másodrendű szállodába megszállott egy budapesti ur. Este, mikor lefeküdt kitétte a cipőjét, de meglepetésére reggel ugyanott találta őket ugyanolyan sárosan!

Felcsöngette a portást.

— Kérem, este kitétem ide az ajtó elé a cipőmet, de reggel ugyanott találtam őket. Hozzájuk sem nyultak!

A portás boldogan mosolygott:

— Hát tetszik látni nagyságos ur! Így van ez nálunk! Még az aranyórát, a gyűrűjét és pénztárcáját is kithette volna, azokhoz sem nyultak volna!

(Muszka világ.) Egy pár orosz történet.

A Pétervári Unio bank, hogy a betörők ellen védekezhessenek, saját rendőrségével őriztette az épületét.

Az igazgatónak eszébe jutott egy álmatlan éjszakan, hogy vajon ér-e valamit ez a rendőrség.

Elhatározta, hogy próbára teszi őket.

Álruhába öltözött s browninggal a kezében berontott a főpénztár helyiségébe.

A rendőrség nem ért semmit. A rendőrök nyugodtan nézték, hogy az átlöközt igazgató mint rabot el két millió rubelt.

Az emlékezetes nap óta az igazgatónak nyoma veszett.

A városi központi kémirodába beállított egy ember:

— Nagyon fontos okiratot hoztam! Sikertől megszereztem az osztrák-magyar hadsereg mozgósításának ordre de bataille-ét, amely az ellenünk viselendő esetleges háborúról szól!

A vezérkari főnök nagyon megörült.

Elkezdtek az aktákat tanulmányozni s kiderült a napnál világosabban kiderült, hogy a monarchiának már megvan — az orosz mozgósítás legújabb terve.

(A rendőr és a százkoronás.) Ez a párbeszéd azok között folyt le, akiket nem lehet azzal megvádolni, hogy rajonganak a rendőrséget.

— Tudod-e, mi a különbség a rendőr és a százkoronás között?

— Hát már hogy tudnám.

— Na, én megmondom. A száz koronás is kék és a rendőr is kék, a száz koronáson is van szám, meg a rendőron is. A száz koronás és a rendőr is mindig akkor nincs, mikor legjobban kellene az embernek.

VITA FORRÁS

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek, köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Felphár VITA-forrás a gyomorerést azonnal megszünteti

A vállalat tulajdonosa: 3271

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-12

Főraktár: Kardos Miklós ásványvízkereskedőnél Arad.

Kapható: Éles Ármán, Nagy Farkas, Dalmat Lajos, Dür, Fejér Gyula stb. cégeknek.

VIDÉK.

Munkapárti szervezkedés Aradmegyében. A jószáshelyi választókerületbe tartozó munkapárti hívek eddig egy közös párt kötelékébe tartoztak, amelynek vezetősége jószáshelyi és nagyhalmágyi férfiakból állott. Mint értesülünk, ebbe a választókerületbe most három munkapártot alakítanak. Az első Körösbökényben ma délelőtt alakult meg magyarok és románok élénk részvétele mellett. A körösbökényi munkapárt elnöke lett: Fekete József dr. orvos, alelnökei Bodea Gyula görög-keleti helyettes esperes és Koszma János görög-keleti lelkész, jegyzők Baumann Lajos kereskedő és Koszma János igazgató-tanító, továbbá ötven tagu választmányt alakítottak. A honetói és nagyhalmágyi munkapártot néhány nap múlva fogják megalakítani.

Legnagyobb, legmegbízhatóbb, legolcsóbb
zsák és ponyva raktár.

Vizhatlan ponyvák, kender-zsákok, nyers vitorlavászon, ponyvák, gazdasági kötélárak gyártása. Halászhálók. 4796

Csikos ponyva szövetelek gyári raktára. Erdélyi és bácskai iparú raktár.

Reich B. Károly Fia és Társa.

Telefon 649. sz.

Kereskedelmi
alkalmazottak

P

ark-ünnepélye

augusztus 4.
a Baross-parkban.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzése, valamint finom, puha bőr és fehér teint elérésére és megővésére nincs jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpferd” liliumtej-szappan. Védjegye „Steckenpferd”, készíti Bergmann & Co. cég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-, drogéria-, illatszerár- és minden szakmába vágó üzletben. Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beválik a Bergmann-féle „Manera” liliumtej-krém fehér és finom női kezek megővésére, ennek tubusa 70 f-ért mindenütt kapható. 781

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az építőiparosok országos vándorgyűlése Győrött. A Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége érkező vándorgyűlést szeptember hónap 23-án a Dunántúli ipari városában, Győrött fogja megtartani. Az építőiparosoknak ez az országos gyűlése rendkívül fontos és nagyjelentőségű ügyeket fog tárgyalni. Az építőipar körébe eső napi kérdéseken kívül tárgyalás alá kerül a kereskedelmi miniszter által most kibocsátott, az építőipar gyakorlásáról szóló törvénytervezet, továbbá az építőipari követelések biztosításának megvitatása, a munkásbiztosító- és az ipartörvény revíziójának megstíngtetése, a munkaviszony törvényes szabályozásának kérdése, ugyancsak a kartell-üggyel kapcsolatban állásfoglalás, az inasnevelés, inasotthonok és inasifjúsági egyesületek létesítésének ügye, az iparosok járadékbiztosításának és nyugdíjának fontos kérdései. A vándorgyűlésnek ez a bő anyaga a mellett tanuskodik, hogy a Magyar Építőiparosok Országos Szövetsége a legintenzívebben foglalkozik az építőipar körébe tartozó munkaadó iparosok ügyeivel s érdekeinek leghivatottabb szószólója, Magyarországnak ez a legnagyobb és legerősebb munkaadószerkezete. A győri vándorgyűlés iránt egyébként — amely balatoni kirándulással van egybekötve — nagy érdeklődés nyilvánul az építőiparosság körében. A vándorgyűlésen városunk építőiparossága, illetve az építőiparosok szövetsége is képviselteti magát.

— A vegyvizsgáló állomás. A földművelésügyi miniszter, mint azt megírtuk, az Aradon létesítendő vegyvizsgáló állomásra vonatkozólag a leiratát megküldötte és a tanács ma utasította a főorvosi, a rendőrkapitányi és bejelentő hivatalokat, hogy a laboratórium terveit és költségeit készítsék el és terjesszék be, a gazdasági tanácsnokot pedig megbízta megfelelő szabályrendelet megalkotásával.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távíratilag tudósítás.

Budapest, augusztus 3.

Készáru.

Amerika 1-el olcsóbb. Kínát, vételkedv mérsékelte, 20 ezer mm. 5 fillérrel drágább.

Határidő.

	Dél	2 órai
	zárlat	zárlat
Buza 1912 októberi	11 52 — 11 53	11 52 — 11 53
Buza 1913. áprilisi	11 87 — 11 88	11 87 — 11 88
Rozs 1912 októberi	9 35 — 9 36	9 38 — 9 39
Tengeri 1912 aug.	9 12 — 9 13	9 10 — 9 11
Tengeri 1913. májusi	7 52 — 7 53	7 55 — 7 56
Zab 1912 októberi	9 66 — 9 67	9 67 — 9 68
Az árak 50 kilónként számítva.		

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Augusztus 3. —

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	108 20
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	87 25
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ 5 ⁰ / ₀	—	—	76 75
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	—	—	87 75
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	—	—	89 50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	—	—	211 —
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	—	—	142 —
Osztrák járadék papírban	—	—	90 —
Osztrák járadék ezüstben	—	—	90 —
Osztrák járadék aranyban	—	—	112 60
Osztrák koronajáradék 4 ⁰ / ₀	—	—	86 90
1880. évi osztrák államsorsjegy	—	—	15 —
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	20 76
Magyar hitelbank-részvény	—	—	85 75
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	154 —
Osztr.-magy.-államvasúti részvény	—	—	717 —
20 frankos arany (Napoleonkor)	—	—	19 06
Német birodalmi márka	—	—	117 75
Londoni vista	—	—	240 85
Páris vista	—	—	96 32 1/2
10 márkás arany	—	—	23 52

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távíratilag tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. augusztus 3.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	10 65	10 70
77	—	—	11 70	11 75
78	—	—	10 75	10 80
79	—	—	10 85	10 90

Buza (Temesvári keresk. áru):

76 kilogrammos	—	—	10 60	10 65
Rozs	—	—	9 05	9 10
Arpa	—	—	9 80	9 85
Zab	—	—	10 15	10 20
Tengeri	—	—	9 30	9 35

Kőbányai sertéspiac.

Augusztus 3

Augusztus 2. Magyar elsőrendű: Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 155—156 fillér. Fiala közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 164—166 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 170—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1912. évi július hó 31. napján volt készlet 37362 drb. — 1912. augusztus hó 1-én felhajtott 48 drb. — 1912. augusztus 1-én elszállított 315 drb. — 1912. augusztus 2. napjára maradt készletben 37095 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

25,000 KORONÁT

fizetünk bárkinek ki bizonyítani tudná, hogy a

Sunlight Szappan

hamisított vagy bármilyen ártalmas anyagot tartalmaz. Kísérlelj meg a Sunlight-mosómodszert: beszappanozni, göngyöltetni, egy ideig pihentetni, hogy a szappanozás hathatós legyen, azután kimosni és szárítani.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma vasárnap, 1912. augusztus 4-én:

1. Trieszthól portorosába. Remek természetutáni felvétel. — 2. Duci bácsi szerelmi kalandjai. Nagy vígjáték. — 3. Leányasszony. Házassági dráma a felső tízezer életéből. 3. felvonásban.

Az előadások kezdete délután 2 órától folytatásosan 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. Műsort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatár. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma vasárnap, 1912. augusztus 4-én

1. Amor és Psyche. Vígjáték. — 2. Szerlem és tudomány. Dráma. — 3. Zoe hamar tüzet fog. Humoros. — 4. Chinában. Természeti felvétel. — 5. Rab-szolgahűség. Dráma. — 6. Idill a gazdaságban. Kómi-kus jelenet.

Előadások délután 2 órától kezdve esti 7 1/2 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. — Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Nyári színes czipők és angol tennis

CZIPŐK

Engelhardt Chassalla SZANDALLOK
már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK

Hegységárban.

1901

K 16-50 és K 20-50 árban.

Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

NYILTTÉR.*

CSASZÁRFÜRDŐ B. dapesti. Nyári és téli gyógyhely a magyar Irgalmasrend tulajdona, Előragu kényszerű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdő, iszapborogatások, uszodák, külön helyek és traktusok. Török-, ká- és márványfürdők; meleg, szénasavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használhatók főleg csúszos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurta és esetében, altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéjéi nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

0694

AZ IGAZGATÓSÁG.

Legjobb üdítő ital

Izo tisztá,
szénasava gyógyzó,
könnyen emészthető,
az egész szervezetet
telifrisíti

6997

1898 óta folyamatosan bevált

BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNYSZAPPAN
G. HELL & Co. gyártmánya.

Mindegyik bőrtörést, akármilyen természetű, leggyorsabb eredménnyel gyógyítja. Mindenféle bőrkárosodás, bőrpír, viszketés, ekcéma, psoriasis, herpesz, szorongó, és más bőrbajok ellen. Bergr-féle kátrányszappan 40 százalékos kátrányt foglal magában és a kátrányt a károsodott helyre juttatja, így a gyógyulás gyorsabb. Mindenféle bőrbajoknál alkalmazható - nagy hatású.

Berger-féle kátrány-kénszappant.
Bergr-féle kátrányszappan gyantát:

Berger-féle glicerín-kátrányszappant.

Továbbá:

Berger-féle borax-szappant

60 százalékos, szappan, szappán, szappán és más bőrbajok ellen. 1898 óta folyamatosan bevált.

Uj! Berger-féle foivékony kátrányszappan.
Mindegyik bőrtörést, akármilyen természetű, leggyorsabb eredménnyel gyógyítja. Mindenféle bőrkárosodás, bőrpír, viszketés, ekcéma, psoriasis, herpesz, szorongó, és más bőrbajok ellen. Bergr-féle kátrányszappan 40 százalékos kátrányt foglal magában és a kátrányt a károsodott helyre juttatja, így a gyógyulás gyorsabb. Mindenféle bőrbajoknál alkalmazható - nagy hatású.

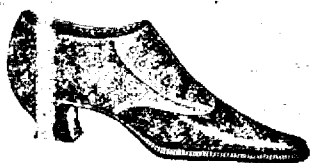
Arad: G. Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás gyógyszerész uraknál, Vojtek és Weisz drogueriájában és kapható az összes hazai gyógyszerertárakban.

Uj menetrend

Az Aradról induló és ide érkező, valamint az Aradot érintő összes vonat menetrendjét tartalmazó füzet kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

: Ára 12 fillér. :

Óriási választék alkalmi és kivágott

női cipőkben

Kutányi J., Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Egy 2 középiskolát végzett
ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Kwizda Ferencz János

az osztrák-magyar csász. és kir., a román királyi és bolgár királyi udvaroknak állatgyógyászati cikkeiben való szállítója, Vöröslőti gyógyszerész
Korneburgban, Wien mellett.
Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Párisi világiállítás „Grand Prix” 1900.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára.
Szóvédjegy, címke és csomagolás védve.

Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

50 év óta az udvari- és verseny-állatokban van használatban a legjobb strapáknál elő- és utó-erősítő, inak merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a mellékelt végjegyzéssel valódi.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve a főraktár által:
Kwizda Ferencz János cs. és kir. udvari szállító, a román és bolgár királyi udv. szállítója. Korneburgban, Wien mellett.
2218

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12.

SALVATOR

GUMMI SARKAK
VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETETLEN
TARTÓSSÁGU!

**MINDENŐT
KAPHATÓ.**

A nyaraló és fürdőző
közönség figyelmébe!

Következő

újdomságok

érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes

kölesönkönyvtárába:

Bodkin D.: Beck Pál, Bang.: Úton, Potapenko: Egy család története, Kalnoki I.: Igen Czenczi, Dumas: Napoleon élete, Tabéry G.: A néma harc, Baret A. W.: A towerhill titok, Lázár J.: Betulia virága, Karinty F. Esik a hó, Herceg F.: Alomország, Szomoró D.: Györgyike drága gyermek, France Anatole: Pinguinek szigete, Bródy S.: Imre herceg, Csehov: Az orvos felesége, Koronghy D.: Diadalének, Szemere Gy.: A hazátlanok, Strindberg: Történelmi miniatűrök, Kóbor T.: Aranyhajú Rózsika, Krudy Gy.: Szindbad utazásai, Weber-Görse: Csitri, Biró L.: Kunszállási emberek, Móricz Zs.: Magyarok, Földes I.: Nincs tovább, Herceg F.: Éva boszorkány, Pekár Gy.: Vénusz könnyei, Sas Ede: A bölcs meg a bolond, Farkas P.: Doktor Hartmann.

Németben: Herczog R.: Die Burgkinder, Raff H.: Der Nebelreiter, Scheider M.: Zwei Ehen, Georgy E.: Die Erlöserin, Hardt E.: Die lieben Nächsten, Brandenfeld H.: Das Kuckucksei, Glyn E.: Der Liebesroman einer Königin, Selmer G.: Der Inspector auf Liltala, Hauptmann H.: Wer bin ich? Klinkowstroem: Der Schatz im Grossen Bären, Gager-Rospath: Der Roman einer Hofdame, Lux A.: Grillparzers Liebesroman, die Schwestern Fröhlich, Warner A.: Leslie und ihr Verehrer, Altenberg P.: Was der Tag mir zuträgt, Wie ich es sehe, Hardt H.: Aus dem Paradiese, Spätgen D.: Der Sieger, Péter R.: Die jungen Herren, Hoffenthal H.: Das dritte Licht, Walter Molo: Wir Weibgesellen, Halbe M.: Die Tat des Dietrich Stobäus, Zobelitz H.: Sieg, Hornung C. W.: Raffles als Richter, Mewis: Pastings Duve, Ballestrem A.: Schloss Monrepos, Salburg Edith: Wenn Könige lieben.

**Kölesondij: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölesöntárba

is meglepő szép

újdomságok érkeztek.

Zenemű-kölesöntári díj havi 2 kor.,
vagy tüzetankint 20 fill.

Legújabbak: Nádor.: Zöld erdőben jártam... Pápay T.: Csendes helyre temessetek. Ragyogott a te szemed is... Már ezentul nem teszek... E. Eysler: Der Trauenerfresser Hoschna K.: Édes aranyos kis tyukom! Hetényi A.: Dráma az Oceánon. Nádor M.: A pusztulólige. Szirmai A.: Rózsika-Rozika. Zerkovitz.: Dal egy csöpp lábikóról. Bogdán I.: Je vis seulement pour toi. Weiner: Csak nem gondolja komolyan? Daniderf L.: Ha nyitva lessz az ablak! Irving B.: Medve táncz!

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése**

KERPEL IZSO,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedő A. szék

Aradi Nyomda

Részvenytársaság
készít

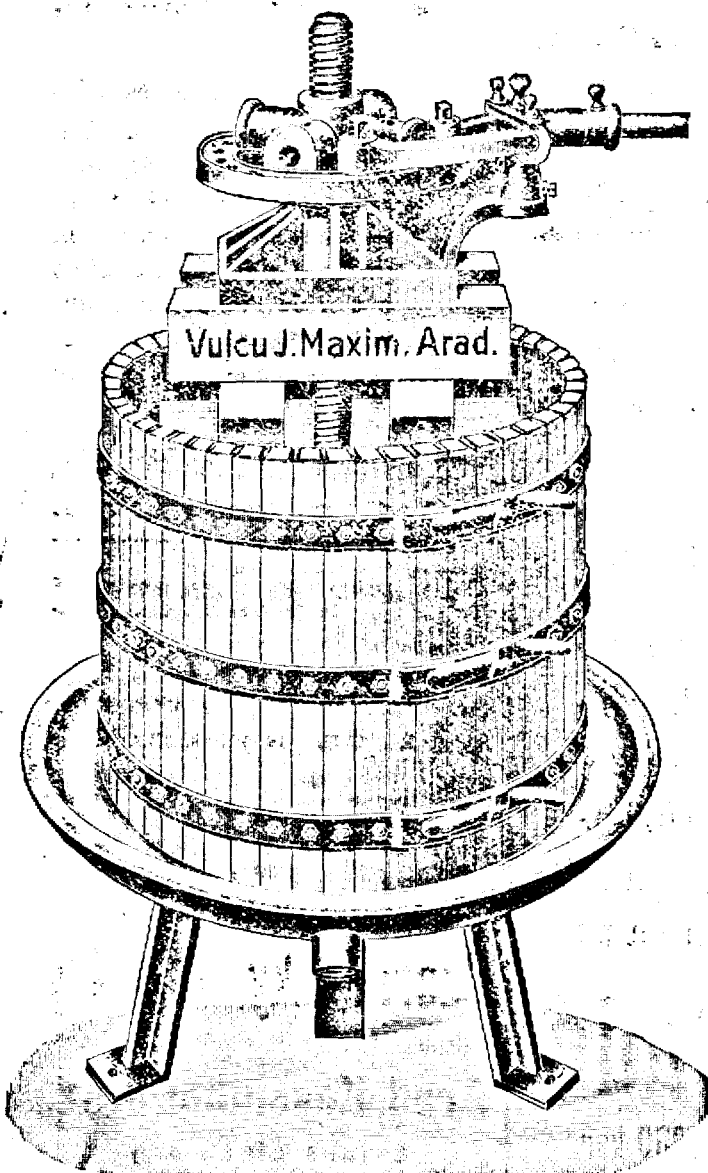
névjegyet

elefántesontpapíron
nyomva

divatos kivitelben.

VULCU I. MAXIM

gépgyára ARADON.

Ajánlja
elsőrendű

bor-
sajtóit

legjutányosabb
árban.

3867

Kérjen
árjegyzéket.

Minden nedves helyiség szárazzá tehető

Watprooffal

a legtokéletesebb talajvizszigetelő, falazatszáritó és homlokzatvédő anyag. A WATPROOF kitűnőségét bizonyítja az alábbi elismerő levél.

T.

„WATPROOF” talajvizszigetelő, falazatszáritó és homlokzatvédő vállalat

Budapest

VI. Nagymező utca. 35.

Nedves pincénket, amelyet magasan álló talajviz miatt nem tudtunk értékesíteni, sikerült Önöknek „WATPROOF” telítő szerükkel annyira elszigetelni, hogy ma ugyanazon pincét teljesen száraz állapotban bírjuk és abban technikai cikkeket tartunk állandóan beraktározva.

Megelégedésünket nyilvánítandó, egyben felhívjuk Önöket ajánlattételre, hogy ugyancsak egy másik pincehelyiségünket vízmentesen elszigeteljék, amelyben telefonközpontot akarunk létesíteni és nem kételkedünk, hogy rendszerükkel képesek lesznek ezen helyiségeket is rendelésünk átadása esetén oly módon szárazzá tenni, hogy ilyen érzékeny természetű műszer is, azok ártalma nélkül ott állandóan elhelyezhetők legyenek.

Kiváló tisztelettel

HAZAI GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
(Sangerhausen-Eisele.)

6651

Minden munkáért garantiát vállalunk.
A leggyorsabb és egyedül biztos legolcsóbb eljárás.
Telefon: 721. szám. Prospektus ingyen.

Szaksterü felvilágosítással szolgál:

Fábián József

építész és építőmester ARADON, a „WATPROOF” egyedárusítója.

Csipkeárúház Arad, csak Asztalos S.-u. 4.

Ne üljön fel semmiféle hangzatos reklámnak, hanem saját érdekében van, hogy jól és olcsón vásároljon. — Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett áruk:

Csipkék 2 fillértől
Csipke szövetek 50 fillértől
Csipke gallérok minden fazonban
Ruhadiszek minden kivitelben
Széles szalagok minden színben,
60 fillér méterje
Selyem Mouszlin harisnya minden
szinben K. 1.10
Rendes női harisnya 3 pár 1 kor.
Flour női la minőség 3 pár K. 2.40
Férfi sockni csikos 3 pár K. 1.20
Gyermek sokni minden kivitelben
30 fillértől
Selyem női harisnyák K. 4.—
Cérna keztyűk 40 fillér

Selyem hosszú keztyű, K. 3.—
Bőr glasé keztyűk hosszú K. 3.60
Battiszt női zsebkendők 20 fillér
Nyári gyermek trikók 50 fillértől
Battiszt mieder védők díszes 60 fill.
Lüster és Klot aljak, dupla fodorral
Kor. 3.—
Selyem Taft aljak, minden színben
Kor. 7.—
Selyem blousok K. 6.—
Batist blousok K. 2.40
Pongyolák Delain, szép kivitelben
K. 6.— és 6.50
Női ingek R. Schifon K. 1.60
Női nadrág R. Schifon K. 1.80

Zephier turista fiú ingek gallérral
K. 2.—
Zephire turista ing remek kivitelben
K. 2.60
Zephier ingek gallér nélkül K. 2.80
Fehér férfi ingek R. chifon K. 1.98
Háló férfi ingek R. chifon K. 2.80
Alsó nadrágok francia szabás
la. köpper K. 2.80
Férfi gallér la. minőség 30 és
12 fillér
Férfi kézelő la. minőség 40 fillér.
Nadrágtartók minden színben 70 f.
Férfi nyakkendők selyem 30 fillér.
Eszernyők férfi és női K. 2.80

Azonkívül érkeztek nagymennyiségben finom női fehérneműek csipke ágytakarók, storok, draperiák, szőnyegek, Linoleum, Taftok és Messalin selymek csipke és csipke szövetek óriási nagy választékban, ugyancsak himzett madeirák, Reform fűzők stb. stb.

Kérem meggyőződni vételkényszer nélkül! :: Meglepő olcsó árak! :: Állandó alkalmi vétel!

Telefon szám 932. szám.

3895

Tisztelettel: CSIPKEÁRUHÁZ.

Görvély-t,
vaastag nyakot, mirigyet a
Hollerdaner
Görvély-Balsam
gyorson és alaposan eltá-
volít. Üvegenként 4 kor.
Stadtapotheke Pfaffenhofen a. M. 133.
(Bayern.) 6967

Uj asztalos üzlet.

Csatlós Lajos

műbutor asztalos.
Arad, Urbán Iván- és
Demeter-utca sarok.

Elvállal megrendelésre teljes
lakberendezéseket, u. m.: *háló-,
ebédlő-, szalon-, ugyancsak
irodai berendezéseket* modern,
stilszerű kivitelben.

Tervek és költségvetéseket úgy
helyben, mint vidékre díjmentő-
sen eszközölök. 3677

A n. é. közönség szíves bizal-
mát kéri, kitűnő tisztelettel

Csatlós Lajos,
műasztalos.

Villanyvilágítást

csengő és motorberende-
zéseket, csillárokkal együtt
olcsón szerel és szállít

1681

Kalmár

Salacz-utca.

**Legfinomabb
cukorkák**

elsőrendű gyártmányu
csokoládé és cacaók
nagyban és kicsinyben
legelőnyösebben besze-
rezhetők

NÉMETH IMRE

cukorka különlegességi
üzletében ARADON,

Forray-utca 2/a. sz.

TELEFON 418. SZÁM.
3771

Barthl János

épület- és műlakatos
Arad, Rákóczi u. 9.

Elvállal minden e szakmába
vágó munkákat, úgymint:

épület-vasalásokat, vaskerítése-
ket, sűrűcsokat, takaréktűz-
helyeket, mindennemű javítást

pontos kivitelben és jutányos ára-
kon. — Költségvetéseket úgy hely-
ben, mint vidéken díjmentesen.

— Jó házból való flu tanulni felvételek. —

A nagyérdemű közönség be-
cses pártfogását kéri, kiváló tiszte-
lettel

1681

Barthl János.

Magyar termékek!

**Szolyvai, Polenai, Pan-
nonia és Luhi-Erzsébet**

természetes, égvényes savanyúvíz-
források. — Különleges szer gyomor-
baj és köszvény ellen. 4912

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz bor,
cegnac, szörp, vagy citromsavval ve-
gyítve. Tejjel vegyítve a legjobb nyálka-
oldó szer. Orvosi szaktekintélyektől
legmelegebben ajánlva, különösen kösz-
vény, hólyag s vizeleti szervek bán-
talmánál, vesebajoknál, cukros hűgy-
ár, a torok és tüdőszervek bajainál,
epekö és gyomormegbetegedéseknél.
Vérzegénység, vérköpés és mindenféle
hurutos esetekben.

Kapható minden fűszerkereskedés, ká-
véház, vendéglő, gyógyszerár és dro-
geriában. Főraktár és vezérképviselet:
Rubinstein Mór, Arad.

BÁNFY LAJOS
építészeti irodája
ARADON
Illés-utca 72/b sz. alatt

**Tervez, épít, javít és
elvállal kisebb-nagyobb
építkezést felelősség-
teljes kivitelben, legol-
csóbb áráért. ::
Költségvetéssel és váz-
lattervezéssel készséggel
díjmentesen szolgálok.**
4698

92 92 92 92 92 92 92

Zoltán-utca 6. és Er-
zsébet-körúti sarok-
házban egy 3 szobás,
egy 4 szobás elő-
szobával elkülönített

lakások

november 1-ére kiadók.

Bővebbet: Boczkó-utca 9.

4894

Szikvizgyár,

kimutatható jól
jövödelmező három
éves házbérszerző-
déssel, fűszerüzlet-
tel együtt, más
vállalat miatt

azonnal eladó.

Szükséges tőke 4000 kor.

Csak komoly vevőkkel tárgyal.

Czim megtudható e lap
kiadóhivatalában. 4517

MUNK R. és TÁRSA

Csomagoló hordó, Parkett és Faáruyára
KARÁNSEBES.

Ajánlja készítményeit:

Fagyapöt és kitűnően bevált Ládlka
szőlő és gyümölcs csomago-
lására. 4601

Átványok, szőlő és gyümölcskezeléséhez
és eltartásához.

Gőzölt BUKKfaparketta legjobb ki-
vitelben, kartelen kívül.

Különlegesség

Cserépszárítókeretek horvált és hód-
farku cserép szárításához.

Virág Kálmán

építész- és építőmester,

elvállalja magán- és bér-
házak, valamint nyaralék
stilszerű tervezését, mű-
vezetését felépítését és
leszámolását, ugyancsak
gazdasági épületek silos
beton és vas-beton mun-
kák szakcszerű elkészíté-
sét. — Iroda és ács-telep

Arad, Erzsébet királyné-körút 59.
Telefon szám 63.

Figyelem!

Legjobb minőségű anyagból, saját
műhelyemben készült férfi-,
női és gyermek-

czipők

jutányos árért kaphatók

Czernóczky Mihály

dusan felszerelt cipőraktárában

Arad, Kossuth-u. 3. sz.

Színes cipők nagy

választékban kaphatók. 2098

Mértékutáni megrendelések panto-
san és jutányos árban eszközöltetnek.

Uj angol uriszabó üzlet!

Tisztelettel tudatom a n. é.
közönséggel, hogy Aradon,
Weitzer János-utca 19.
szám alatt (Battyhány-utcai
oldalán) egy modern 4987

ANGOL

URISZABÓ ÜZLETET

nyitottam. Ugy a fővárosban,
mint helyben, elsőrendű üzle-
tekben mint főszabász éveken
át szerzett tapasztalataim elég
biztosíték arra, hogy a leg-
kényesebb igényeknek is meg-
felelhetek.

Szíves pártfogásért esedezek:
VINCZENCZ JÓZSEF
angol uriszabó.

Mesés szép lesz az a hölgy

aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet**
használja. Az arcbőrt vakító fehérre vará-
zsolja. Eltűntet mindenféle arctisztatlanságot
egy csapásra. 841

Ára egy tégelynek 1 kor., Ibolya bőlgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappa 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD**

Láb- és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik, ha az izzadó
részeket „**PEPPÓ**”-val ecseteljük. A
mirigyeket kiszáritja, a válladékok megszűn-
:: teti és tökéletesen szagtalanítja. ::

Egy üveg ára utasítással 1 korona.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszer-tárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

500 koronát fizetnek annak, aki Hartilla-fogvizetnek használatát mellett, üvege se ill. valaha is más fogtáji kap, vagy a szája bűzlő Hartilla A. Székessé, (E. Winkler) Wien, 19/18 Moser-gasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen Földes Kelemennél, Deák Ferenc-utca 11. sz. és Vojtek és Welen Kérjük mindenütt határozottan Hartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelenő 161 díjaztatnak. 1401

Kiadó lakás

Sárosi- és Perényi utca sarkán újonnan épült bérházamban egy 1-ső emeleti 6 szobás modern urilakás kényelmes mellélhelyiségekkel folyó évi november 1-től

kiaadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Fenyves Károly építész, Kálczy-utca 11. 4930

Uj bádógos- és vízvezeték szerelő-műhely!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Hal tér 1. sz.

bádógos-

és vízvezeték szerelő-műhelyt

nyitottam. Elvállalok minden e szakba vágó munkákat, u. m.: bádófedéseket, csatornázásokat, konyhafelszereléseket és tetőfestéseket. Háznak jökarban tartását. Vízvezeték, fürdőszobák, angol ciosettek felszerelését, ugyisint minden e szakmába vágó munkákat. Tapasztalataimat több éven át külföldön és a fővárosban szereztem.

Biztosítom a n. é. közönséget, hogy jó, pontos munka és jutányos árak mellett fogom kiszolgálni. — Javításokat bőszen és pontosan készítek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem, tisztelettel 4647

RÓTH VILMOS,

bádógos, vízvezeték-szerelő

ARAD, HAL-TÉR 1. SZ.

Már megnyitott Wajdits György

„Turul“-gyógyszertára

a Kápolna- és Lipót-utcák
sarkán. 6581

123—1912.

Hirdetmény.

A kedvezményes boritaladó fizesztetésére igényt taró szőlősgazdák ezennel felhívtnak miszerint borszükségletük évi átlagát az 1892. évi XV. t. cz. 8. §-ára való hivatkozással f. évi szeptember hó 15-ig a fogsztási adóhivatalban bejelenteni elnemulassák.

Arad, 1912. augusztus.

Lőcs,

tanácsnok.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építész közönséget értesíteni, hogy

építészeti irodámat

Teleky-utca 19. számú házamba helyeztem át.

Elvállalok e szakmába vágó munkák tervezését és elkészítését, kisebb és nagyobb épületeket a legmodernebb kivitelben. Mindennemű átalakításokat és javításokat helyben és vidéken elvállalok.

Teljes tisztelettel: 2681

GYAPJAS LAJOS,

építészeti irodája

Teleky-utca 19. szám.

Telefon szám 852.

Mindazok, akik elhanyagolt köhögésben, gőgsípgyulladásban, hurutban avagy csuzban szenvednek olvassák el a következőket: 6851

Tiszta lelkiismerettel tanuszkodhatom a mellett hogy a „Goudron de Guyot“-féle likör a leghathatósabb gyógyszer azon bajok ellen, melyekben ajánlva lett. Több évig szenvedtem kronikus köhögésben, mely ösztől kezdve egész télen át kínozott, oly módon, hogy az egész nyári időszakban sem voltam képes elvesztett erőmet visszanyerni.

A „Goudron de Guyot“ magában foglalja az összes készítményeket u. m.: szilap- pasztillákat stb.

Bergheim Ferenc.

Egyetlen egy üveg használata után köhögésem, mely hányást okozott gyakran és egész éjjelét késztetett üve atvirasztani — teljesen elmúlt, s ez az ok, amiért én most legmélyebb köszönetemet fejezem ki. — Az egész gyógymód csak tíz napot volt igénybe, ezen idő alatt visszanyerem évek óta óhajtott egészségemet.

Mindazok, kik ugyanazon bántalmakban szenvednek, ne mulasszák el, ezt használatba venni s meg vágyok győződve, hogy rövid idő múlva velem fognak örvendeni, mert visszanyerik az élet két féltényezőjét t. i. az almot és az étvágyat.

Fenti vallomásomat kész vagyok esküvel is megerősíteni és fogadja most, még egyszer hálás elismerésem a likör feltalálójára.

Aláírott: Bergheim Ferenc, Kossuthban (Németország) 1896. február 3-án.

A „Goudron-Guyot“ rendes használata abban érvényesül, hogy rövid időn belül meggyógyítja a legmakacsabb hurutot és a már meggyökeresedett gőgsípgyuladást is. Befordult azonban az az eset is, hogy kifejlődött tüdőbajnak is elejét vette, amennyiben megakadályozza a tüdőgümő felbomlását és a bacillusok szaporodását megátalja. Ennél egyszerűbb és erősebb szert nem is lehet előállítani.

Ha alkalom adtn az eredeti „Goudron-Guyot“ helyett más gyártmány lenne Önöknek ajánlva, ne bízzanak benne, mert az ily gyártmány csak használatát miatt kerül forgalomba. Elhanyagolt tüdőbaj, hurut, csuizás és fuladás ellen mulhatatlanul szükség a valódi Goudron-Guyot. Norvégiában növe tengeri fenyőfa különlegességéből készül és a feloldható kátrány feltalálójára saját gyártmánya. Ez a tény legyzen elégséges annak elismerésére, mennyire hatásosabb az eddigi produktumokhoz képest. Tévedés elkerülése végett figyeljünk a védjegyre. A valódi „Goudron-Guyot“-ra nagy piros betűkkel violet, zöld és piros alapon, keresztetve, van a Guyon név kitéve és ép így a cím: Maison Frère, 19. rue Jacob, Páris.

A gyógymód nem kerül 10 fillérnél többre naponként és használni.

U. J. Azon személyek, kik a kátrányt megszokni nem bírják a „Goudron-Guyot“-ot „Capsules-Guyot“-tal helyettesíthetik. 2—3 pasztillával étkezés után, az előbbi gyógymóddal hasonló eredményt érni el. Étkezés előtt, avagy közben ezen kapszulák könnyen emészthetők, a gyomorra a legjobb hatást gyakorolva, az egész szervezetet általánosan jólesztésnek elő.

A valódi „Guyot“ kapszulák fehérek, melyek mindegyikén a Guyot név van fekete betűkkel rányomtatva.

Raktár: Maison Frère, 19. rue Jacob, Páris és az állam összes gyógyszerárban. Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnyay Mátya gyógyszerészeknél és minden jó gyógyszerárban. Nagyban Arad és vidékének: Vojtek és Welen.

5466

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

IV—1912. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük a szállító közönséget, hogy vasuti kocsioknak az üzletszabályzatban és a díjszabásokban meghatározott és külön kihirdetett be-, illetve kirakási idejét az üzletszabályzat 80. §-a (8.) bekezdése alapján f. évi augusztus hó 15-től kezdve visszavonásig legkésőbb azonban

1912. évi december hó 31-ig

bezárólag az aradi és csanádi egyesült vasutakon 9 nappali órára szállítjuk le.

A 9 nappali rakodási óra a közhírré tett raktári hivatalos órák kezdetétől, illetőleg a kocsinak rendelkezésre bocsátásától az esteli raktári órák befejezéséig számíttatik.

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy ugyan-csak f. évi augusztus hó 15-től kezdődőleg visszavonásig, legkésőbb azonban 1912. évi december hó 31-ig bezárólag kocsi-rakományu **teherárak** felvételénél a vasuti üzletszabályzat 64. §-ának (1.) és (2.) bekezdésében foglalt megszorítások alkalmaztatnak. Élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás küldemények azonban soronkívül fognak elszállíttatni.

Fenti megszorításokat a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. évi július hó 18-án kelt 52783 sz. engedélye alapján árutorlódás következtében beállott kocsihány miatt léptetjük életbe.

Arad, 1912. évi augusztus hó 1-én.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatósága.

Ujjonnan nyitott szállítói (Spediteur)

üzletemet a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom. Megbízható, figyelmes és gyors elintéztést méltányos árszámítás mellett biztosítok. — Szíves megbízásokat kér, teljes tisztelettel

Friedrich Imre

szállító

Boros Beni-tér 25. Saját ház. (Széchenyi gőzmalom mellett.)
Telefon szám. 628. 4791 Telefon szám. 928.

Egy földszinti és egy első emeleti **háromszobás lakás,**

előszoba, fürdőszoba, csukott folyosó és cselédfülkével ellátva, gáz- és villanyvilágítással felszerelve, folyó évi

november 1-re kiadó.

Bővebbet Gróf Károlyi-utca 7. sz. alatt a házmesternél, vagy Oravetz Miklós fakereskedőnél, a tulajdonosnál. 4939

Fogtechnikai műtermünket

a Forray-utcából **Szabadságtérre, a színház-épületbe helyeztük át.**

Szájpadlás nélküli fogsorok

a régi sistemától eltérőleg nem kaucsukból, hanem egy legújabb feltalált anyagból készülnek, amely teljesen szagtalan, iztelen, nem korhad és nem törik. Arany és platin munkákat a legmérsékeltébb áron készítenk.

med. Kürzer Bertalan és mártfai Vidor Ernő.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Az Ingatlanforgalmi és Parcel-lázóbank Részvénytársaság Arad tulajdonát képező, Aradvárosi Arad-dűlőben fekvő (volt Ludig Fanny-féle) 107 kis hold szántóföld, 5 kis holdas esetleg nagyobb parcellákban önkéntes árverés útján

haszonbérbe adatik.

Az árverés 1912. évi augusztus hó 12. napján d. e. 10 órakor alul-írott bank Arad, Petőfi-utca 1. sz. alatti helyiségében tartatik meg.

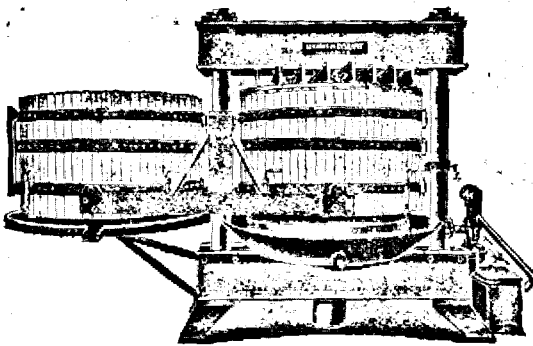
Az árverési feltételek ugyanott a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ingatlanforgalmi és Parcel-lázó Bank Részvénytársaság, Arad, 4633

1901-ik temesvári kiállítás I. díj. Diszoklevél.

BORSAJTÓK.

Árjegyzék ingyen.

1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és diszoklevél.

másu hydraulikus kettős kosaru sajtók, nagyüzemű préseléshez.

Sajtóink főelőnye: A must sehol nem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfelfejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Szőlőzúzók és bogyzók.

Legújabb aluminium kuphengerű szőlőzúzógépek

SZILÁGYI ÉS DISKANT

gépgyára Miskolcson. 4518

1906 Nagyvárad: I. díj. Diszoklevél.

Elveszett

mult hó 20 án, Gáj községből egy fehér színű tehén, a becsületes megtaláló, vagy az illető nyomra vezető illő jutalomban részesül Fericsán Simonnál, Arad-Gáj.

Üzlet átvétel!

Igen tisztelt ismerőseimet, jóbarátaimat és a nagyközönséget értesítem, hogy a Katalin-fürdő épületben (Tököl-tér) levő volt Csobai-féle

fűszer- és élelmiszer üzletet

átvettem s azt személyesen tovább vezetem. Állandóan dúsválasztékú raktárt tartok csak elsőrendű minőségű fűszer-, ásványvíz és élelmi cikkekkel legolcsóbb napiárak mellett. Kitűnő friss házi zsir kilója 1.60 kor. Aprított száraz, egészséges fa 100 kiló hazaszállítva 2.80 kor. Szíves pártfogást kér teljes tisztelettel

Susa Lajosné.

Nincs többé lábizzadás

ha Az Erényi-féle „FENYŐ CRÉME”-et használja, mely a legtökéletesebb háziszor, mely a

láb, kéz, hónalj stb. izzadásoknál

gyors és biztos hatásu. Az Erényi-féle „FENYŐ CRÉME” használatban kellemes, nem piszkít és nem ragad és a biztos hatáson kívül még az a nagy előnye van, hogy a cipő, illetve harisnya lehúzásánál nem büszös hanem kellemes fenyőillatot áraszt. Az Erényi-féle „FENYŐ CRÉME”-től a testbőr finom és üde lesz, miről már az első próbánál meggyőződést szerezhet. Az Erényi-féle „FENYŐ-CRÉME” beszerzése olcsóságánál és tartós kiadóságánál fogva a legszegényebb embernek sem kerül nagy áldozatba, mert egy doboz, mely egész nyáron elegendő

csak 1 koronába kerül.

Kapható mindenütt és a készítőnél:

ERÉNYI TIVADAR,

ARAD, Aulich Lajos-utca 20.

Ügynökök és viszontelárúsítók kerestetnek.

Építési iroda áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű építető közönség szíves tudomására hozni, hogy építési irodámat és lakásomat Ilona-utca 24. szám alól

Teleky-utca 22. sz. alá

helyeztem át. Elvállalok és pontosan eszközök tervezéseket költségvetéseket és minden szakmába vágó munkákat. Ugyanott régi épületekből kibontott ajtókat, ablakokat és egyéb építési anyagok kaphatók. 4501

Tisztelettel:

MIZERA JÓZSEF,

képesített kömives mester.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Benzoetej-cremet 1 korona
Kárpáti-féle és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépitőszor.

4671

Fenti szorok eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszer-tárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengli-ház.)

Ha fáj a feje

használgon Kárpáti-féle pszittillát, mely 5-10 perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migrántól.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztító és kellemes ízű a Kárpáti-féle

pehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Legcélszerűbb szab. jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén háztartási, vendéglői és nagy hűtők gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyárában
Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Mintaraktár

Deák Ferenc-utca 8. (Kalap-Bazár mellett.)
Különlegesség szénsav és légnymású sörkimerő szekrényekben. 3411

ÉBERLEIN GYULA

kép. kőműves mester Arad.

Értesitem a n. 6. közönséget, hogy

építészeti irodámat

május hó 1-én Deme-
ter-utca 7. szám alá
(Saját házamba) 2861

helyeztem át

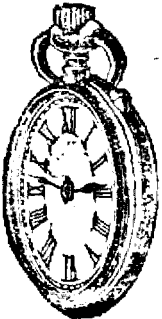
Elvállalom a legmodernebb épületek tervezését és építését pontos és megbízható kivitelben. Kívánatra terveket és költségvetéseket elkészítek.

Pathefonok

és Pathe-lemezek, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 9741

Új óra- ékszer- üzlet!!

Van szerencsém a n. 6. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

Aradon, Forray-utca és Rákóczi-
utca sarkán (Guttmann-ház)
egy a mai kor igényeinek megfelelő

óra- és ékszerüzletet

nyitottam. E téren szerzett szakképzett-ségemnél fogva módomban áll igen tisztelettel vevőim és megrendelőim igényeit minden irányban kielégíteni. — Üzletelvem: lelkismeretes és gyors kiszolgálás. 3031 javításokat üzletben és üzleten kívül is legutányosabban 8 óráig állással elfogadok. — Szíves partfogást kér kiváló tisztelettel

Gartner József

Órák és ékszerész.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök gyári raktára, valamint valódi

lignum sanctum- tekegolyók és bábuk

legutányosabb árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi, díszmű és játéka-
áru üzletében 1871

ARAD, Szabadság-tér 21.

Új billiárd- és kávéház beren- dezési műhely.

Van szerencsém egy a helybéli, mint vidéki kávéháztulajdonos urakat tisztelettel értesíteni, miszerint Aradon, Illés-u. 49. sz. alatt billiárd- és kávéház-berendezési műhelyt nyitottam. — Külföldön szerzett bő tapasztalataim alapján hivatottnak érzem magam, úgy egészen új billiárd-asztalokat elkészíteni, valamint azok megrövidítését, újonnan áthuzását beeresztését, használt asztalok kijavítását, dákókat stb. a legpontosabban és legrövidebb idő alatt szakszerűen és jutányos áron elkészíteni.

Billiárd-asztalok és dákók állandóan raktáron.

Vidéki megkereséseket és leveleket kérek Boros Béni-tér 6. szám alá címezni.

Nagybecsű partfogást kér, kiváló tisztelettel 1985

Pejó Rezső billiárdkészítő. Arad.
Illés-utca 49. szám.

A mesterdálnok...

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 6734

kaucsuk-sarok.

Alkalmi vétel

és eladások

ékszer- tárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszer-
raktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereitelnek.

Telefon 438. Telefon 488.

Őrizze meg

ruhaneműit,
szőnyegeit,
bundáit a

molykárók

ellen.

Legbiztosabb s évek óta
kipróbált s kedvelt szer a

Vojtek és Weisz-féle

molykeverék,
molszesz,
terpentin,
naphtalin,
camp-
hor.

YOGHURT.

DR. FLORIS Á. a kiváló fővárosi orvos és író a következőket írja „MIKÉPEN LEHETÜNK HOSSZÚÉLETŰEK” című művében.

A Yoghurt leghatalmasabb ellenfele a bél bacteriumoknak, csökkentli, szabályozza egyszersmint a bélben való rothadást.

A vértetecskék jótékony munkáját fokozza, gyenge savi hatásánál fogva nagy segítségére van a gyomornak az emésztésben.

Ez az oka annak, hogy ez az étel legkönnyebben emészthető, mert a gyomorsavval egyesülve hatalmasan pusztítja a bacteriumokat, így a táplálék felszívódását is rohamosan elősegíti.

A vérben felszívódott és átalakult Yoghurt ezenkívül azt a legüdösebb, legerencsésebb és számunkra leghasznosabb munkáját is fejt ki, hogy a véredényekben lerakodott vékony mézréteget úgy a vastagabb mint a vékonyabb hajszáledényekben parányi szemcsékre oldja fel.

Az orvosi tudomány jelesei ajánlják, mint egyetlen biztos szert, amely megóvjaa a szervezetet a korai magöregedéstől s amely meghosszabbítja az életet.

Ajánlják gyomor és bél rendetlenségeknél, elerőtlenedett, lesoványodott vérszegény betegeknek rossz emésztés és vérszegénység stb. ellen.

Egy üveg ára 20 fill. Naponta friss készítmény kapható

FÖLDES KELEMENNÉL

ARAD.

1505.

M. kir. Államvasutak.

Arad-Hegyaljai H. É. M. V.

Nyári menetrend.

Érvényes 1912. június hó 1-től.

Arad-Budapest.									
Állomások	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.
Arad ... ind.	5-05	6-30	8-20	11-42	4-16	4-51	9-24	10-53	12-15
Sótronya ...	5-25	6-51		12-11	4-35	5-25	10-33	12-01	
Kürtös ...	5-35			12-26		5-44	10-44		
Lőkősháza ...	5-55			12-32		5-51			
Bánhidai majar ...	6-02					5-58			
Országút ...	6-10	7-15	9-03	12-42	4-59	6-08	10-41		
Kétegyháza ...	6-11	7-16	9-04	12-47	5-00	6-11	10-47		
Ujkigyós ...	6-24			1-00		6-41	11-01		
Békés-Csaba ...	6-35	7-34	9-23	1-11	5-19	6-57	11-13		
Békés-Földvár ...	6-43	7-45	9-26	1-31	5-22	7-11	11-35		
Mezőberény ...	6-56			1-44	5-38	8-00	11-58		
Gyoma ...	6-57			1-47	5-35	8-03	11-53		
Mezőtar ...	7-07	7-55		1-58	5-42	8-13	12-05		
Pusztapó ...	7-31	8-15	10-06	2-21	6-02	8-48	12-37		
Pusztatényő ...	7-36	8-22	10-13	2-28	6-09	8-55	12-37		
Szajol ...	8-01	8-44	10-38	2-58	6-31	9-25	1-02		
Szolnok ...	8-02	8-45	10-39	3-06	6-32	9-41	1-16		
Ujváros ...	8-24	9-00		3-27		10-12	1-32		
Táplógyörgye ...	8-35	9-08		3-38		10-23	1-45		
Tápiószőlő ...	8-49	9-16	11-09	3-40	7-03	10-37	1-57		
Nagykuta ...	9-07	9-28	11-22	4-06	7-15	10-52	2-14		
Tápiószőlő ...	9-40	9-35	11-29	4-27	7-22	1-40	2-42		
Tápiószőlő-Tápiószőlő ...	10-08	9-51	11-45	4-49	7-39	2-09	3-05		
Mende ...	10-05	9-52	11-47	4-51	7-40	2-11	3-06		
Gyömör ...	10-20			5-08		2-31	3-22		
Tápiószőlő ...	10-30			5-20		2-40	3-31		
Nagykuta ...	10-54	10-23	12-16	5-46	8-12	3-13	4-03		
Tápiószőlő ...	11-11			6-00		4-17	5-07		
Tápiószőlő-Tápiószőlő ...	11-25	10-44	12-39	6-11		4-28	5-18		
Mende ...	11-39			6-27		4-40	5-30		
Gyömör ...	11-47			6-35		4-51	5-41		
Maglód ...	11-53		12-57	6-41	9-05	4-50	5-40		
Rákot ...	12-17			7-07	9-16	5-03	5-53		
Kőbánya fel. p. u.	12-23			7-15		5-10	6-00		
Budapest k. p. u.	12-30	11-30	1-25	7-22	9-20	5-17	6-07		

Budapest-Arad.									
Állomások	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.
Budapest k. p. u. ... ind.	11-25	7-05	7-50	2-00	12-20	5-00	8-25		
Kőbánya felső p. u. ...	11-35		8-01		12-30		8-35		
Rákot ...	11-45	7-21	8-08	2-18	12-38	5-14	8-45		
Maglód ...	12-12	7-40	8-35		1-04	5-53	9-02		
Gyömör ...	12-22		8-43		1-21		10-02		
Mende ...	12-32		8-51		1-30		10-12		
Tápiószőlő-Tápiószőlő ...	12-42		9-04		1-46		10-22		
Tápiószőlő ...	1-01		9-15		1-58		11-02		
Nagykuta ...	1-11	8-19	9-36	8-04	2-23	6-13	11-12		
Tápiószőlő ...	1-21		9-55		2-44		11-22		
Tápiószőlő-Tápiószőlő ...	2-01		10-05		2-55		11-32		
Ujváros ...	2-11	8-50	10-19	3-34	3-12	6-43	12-01		
Szolnok ...	2-21	8-51	10-23	3-35	3-15	6-45	12-01		
Szajol ...	2-31	9-09	10-45	3-53	3-41	7-03	12-11		
Ujváros ...	3-24	9-23	11-09	4-00	4-05	7-10	12-21		
Szajol ...	3-25	9-28	11-25	4-14	4-24	7-20	12-31		
Pusztatényő ...	3-35		11-37		4-38	7-31	1-01		
Pusztapó ...	3-51		11-48		4-52	7-43	1-12		
Mezőtar ...	4-12	10-13	12-08	4-45	5-18	7-54	2-17		
Gyoma ...	4-22	10-14	12-10	4-46	5-24	7-55	2-28		
Mezőberény ...	4-32	10-38	12-33	5-05	5-53	8-11	2-38		
Békés-Földvár ...	4-42	10-44	12-40	5-08	6-03	8-21	2-48		
Békés-Csaba ...	4-52	11-05	1-04		6-13	8-31	2-58		
Ujkigyós ...	5-02		1-13	5-34	6-41	8-40	3-08		
Kétegyháza ...	5-12		1-16	5-36	6-43	8-42	3-10		
Országút ...	5-22	11-23	1-29	5-47	6-51	8-51	3-20		
Bánhidai majar ...	5-32	11-27	2-05	5-57	7-05	9-01	3-30		
Lőkősháza ...	5-42		2-17		7-15	9-11	3-40		
Kürtös ...	5-52	11-45	2-29	6-15	7-25	9-21	3-50		
Sótronya ...	6-02	11-49	2-34	6-16	7-35	9-31	4-00		
Arad ...	6-12	12-32	3-29	6-26	7-45	9-41	4-10		

Tóvis-Arad.									
Állomások	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.
Tóvis ... ind.	5-15	3-51	10-57	2-05	8-17				
Gyalafővár. (6)	5-35	4-13	11-16	2-30	8-43				
Alvincs ... (6)	5-55	4-31	11-36	2-35	8-48				
Szászváros ... (6)	6-15	4-49	11-56	2-40	8-53				
Plaki ... (6)	6-35	4-57	12-16	2-45	9-03				
Déva ... (6)	6-55	5-15	12-36	2-50	9-08				
Márosbors ... (6)	7-15	5-35	12-56	2-55	9-13				
Zám ... (6)	7-35	5-55	1-16	3-00	9-18				
Soborsin ... (6)	7-55	6-15	1-36	3-05	9-23				
Marosbors ... (6)	8-15	6-35	1-56	3-10	9-28				
Konop ... (6)	8-35	6-55	2-16	3-15	9-33				
Milova-Odv. ... (6)	8-55	7-15	2-36	3-20	9-38				
M. Radna ... (6)	9-15	7-35	2-56	3-25	9-43				
Radnabánya ... (6)	9-35	7-55	3-16	3-30	9-48				
Opálos ... (6)	9-55	8-15	3-36	3-35	9-53				
Opálos megálló ... (6)	10-15	8-35	3-56	3-40	9-58				
Győrök Mentes ... (6)	10-35	8-55	4-16	3-45	10-03				
Maroscsicsér ... (6)	10-55	9-15	4-36	3-50	10-08				
Óthalom ... (6)	11-15	9-35	4-56	3-55	10-13				
Arad ... (6)	11-35	9-55	5-16	4-00	10-18				

Arad-Temesvár-Józsefváros.									
Állomások	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.
Arad ... ind.	6-15	12-37	4-33	7-10					
Ujváros ...	6-26	12-49	4-45	7-22					
Németság ...	6-42	1-05	5-03	7-37					
Vinga ...	6-55	1-18	5-19	7-50					
Orczifalva ...	7-06	1-29	5-30	8-01					
Merczfalva ...	7-16	1-40	5-40	8-12					
Szentandrási ...	7-28	1-53	5-52	8-24					
Temesvár-Jv. ...	7-45	2-10	6-09	8-41					

Arad-Győrök-Pankota									
Állomások	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.
Arad-Radnai ind.	4-30	7-00	10-00	1-00	4-00	7-30			
Uj-Mikolaka ...	4-40	7-05	10-05	1-05	4-05	7-40			
Mikolaka ...	4-50	7-10	10-10	1-10	4-10	7-50			
Óthalom ...	5-00	7-20	10-20	1-20	4-20	8-00			
Mondorlak ...	5-10	7-30	10-30	1-30	4-30	8-10			
Mondorlak-Csicsér ...	5-20	7-40	10-40	1-40	4-40	8-20			
Maroscsicsér ...	5-30	7-50	10-50	1-50	4-50	8-30			
Szabadhely ...	5-40	8-00	11-00	2-00	5-00	8-40			
Győrök ...	5-50	8-10	11-10	2-10	5-10	8-50			
Aradkővi ...	6-00	8-20	11-20	2-20	5-20	9-00			
Kovácsi ...	6-10	8-30	11-30	2-30	5-30	9-10			
Livada ...	6-20	8-40	11-40	2-40	5-40	9-20			
Világos ...	6-30	8-50	11-50	2-50	5-50	9-30			
Gálos ...	6-40	9-00	12-00	3-00	6-00	9-40			
Muska ...	6-50	9-10	12-10	3-10	6-10	9-50			
Pankota ...	7-00	9-20	12-20	3-20	6-20	10-00			

Pankota-Győrök-Arad									
Állomások	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.	Gy.	Sz. V.
Pankota ... ind.	4-20	7-00	10-00	1-00	4-00	7-30			
Muska ...	4-33	7-14	10-03	1-03	4-03	7-03			
Gálos ...	4-48	7-19	10-08	1-08	4-08	7-08			
Világos ...	4-58	7-26	10-18	1-18	4-18	7-18			
Livada ...	5-02	7-41	10-32	1-32	4-32	7-32			
Kovácsi ...	5-16	7-52	10-46	1-46	4-46	7-46			
Aradkővi ...	5-26	8-01	10-56	1-56	4-56	7-56			
Győrök ...	5-30	8-05	11-00	2-00	5-00	8-00			
Szabadhely ...	5-51	8-24	11-24	2-24	5-24	8-24			
Maroscsicsér ...	6-00	8-34	11-34	2-34	5-34	8-34			
Mondorlak-Maroscsicsér ...	6-02	8-37	11-37	2-37	5-37	8-37			
Mondorlak ...	6-04	8-41	11-41	2-41	5-41	8-41			
Óthalom ...	6-13	8-51	11-51	2-51	5-51	8-51			
Mikolaka ...	6-22	9-02	12-02	3-02	6-02	9-02			
Uj-Mikolaka ...	6-27	9-06	12-06	3-06	6-06	9-06			
Arad-Radnai-ut érk.	6-35	9-10	12-10	3-10	6-10	9-10			

Értesítés.

Értesitem az igen tisztelt helybeli és vidéki közönséget, hogy

angoluri szabó műtermemet
József főherceg-ut 2. szám alól József főherceg-
ut 1-ső szám, 1-ső emeletre helyeztem át.

A n. é. helybeli és vidéki közönség további szives pártfo-
gását kéri

Kiváló tisztelettel

1899

Tóth Ferenc.

Budapesten a **Ganz és Wörner** cégnél 35 évig volt alkalmazva mint technikus főmolnár és malomszerelő. Ajánlja a tekintetes földbirtokos uraknak egy **praktikus gabona őnműködő fölönöt** nyers olajmotor, meghajtásra a szilóban vagy raktárházakban buzát felhuzni akár milyen magas a szilos. — Mindenféle új **malmokat** épít mai rendszer szerint vagy **vámmalmokat** őnműködő és gyorsírlésre elvállal

Simala András
malomszerelő 4951
Arad, Vilmos-utca 4. sz.

2 nagy magtár

kiadó

Pécskai-ut 17. sz.

alatt.

Bővebbet ugyanott.

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Ne fogadjon el mást!

csak a világhírű

Fedák sósborszeszt!

Kapható minden üzletben.

Schlésinger Béla, Teleky-utca 17.
Muszkan Döme, Demeter-utca 1.
Szabó Sándorné, Kosár-utca 1.
Sirian V. és Tsa., Erzsébet-körút 5.
Cservénka János, Thököly I.-u. 52.
Klima József, Thököly I.-u. 17.
Nagy János, Mikes Kelemen-utca.
Berger Sámuelné, Hajó-utca.
Kovács Lajos, Trombita-utca 14.
Babó Károly, Bercsényi-utca 24.
Stolár Jenő, Radnai-ut 10.
Kron Lipót, Nagyvárad-ut 12.
Popper Károly, Indóház-szemből.
Wittenberger Izidor, Pécskai-ut 13.
Pataky Mór, Leininger-utca 14.
Mester József, Weitzer J.-utca 15.
Rigó József, Mikes Kelemen-utca 43.
Graf László, Kossuth-utca 4.
Grosz Mór, Kossuth-utca 50.
Krécs Vince, Kossuth-utca 36.
Marsó Andor, Kossuth-utca 68.
Breibart Vilmosné, Andrányi K.-u. 4.
Grutensdorfer Lajosné, Sarló-utca 8.

Szűcs Ferenc, Szt. László-utca 8.
Pollitzer Miksa, Kiss-utca 1.
Dvorcsák Lajos, Gyár-utca 10.
Stern Herman, Török Gábor-utca 11.
Csungán Arzén, Urban Iván-utca 11.
Egri Sándor, Fabian-utca.
Ostás Gyula, József főherceg-ut 2.
Dürr Gusztáv, József főherceg-ut 2.
Herzog Lipót, József főherceg-ut 10.
Stern Vilmos, Boros Béni-tér.
Dür Kocsárd, Boros Béni-tér 9.
Riha Ferenc, Orczy-utca.
Soldán János, Pöltenberg Ernő-utca.
Nádházy Józsefné, Aulich Lajos-utca.
Mayer Lajos, Mikes Kelemen-utca.
Csöpus István, Kelemen tér 3.
Bruderman Jakab, Tököly-tér 6.
Hegyesi Géza, Bocskay-tér 4.
Faragó Béla, Mikes Kelemen-utca.
Hendl Testvérek, Széchenyi-utca.
Isekutz Károly, Kelemen-tér.
Erbeszkern Béla, Csernovits-utca 28.
stb. stb. stb.

3882 Megrendelésnél kérjük
a **933 Telefonszámot.**
Fedák Sósorszesz képviselő.

A kirakatokban függőzött **OLLA** ablakok az Olla lerakatot jelölik.
Kedvelt minőség: 1200. sz. tucatja 6 korona, 1204. sz. superfinom tucatja 8 korona.
Az „OLLA” több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak van ajánlva. 1897.
Kapható Aradon: Vojtek és Weisz, Török A. és Társa, Vojtek Kálmán, Ring Lajos és Hegedűs Gy. uraknál.

Denaturált szesz

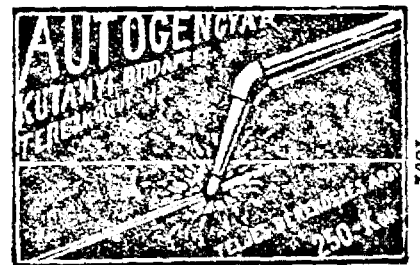
hordókban, valamint dugaszolt palackokban viszontelárusítók részére kapható

Donáth Simon
engedélyezett denaturált szesz nagyárusnál.

Továbbá nagy raktár sajátítós törkölypálinka, sör, szilvorum, rum és az összes pálinkákban. Bor. — Kapható:

Donáth Simonnál

Telefon 524. szám. 4785

Használt ólom
megvételre kerestetik

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét-gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban
a legjobb kivitelben.

Sodronyágybetétek vas és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

GYÁRHELYISÉG: **ÜZLETHELYISÉG:**

AULICH LAJOS-UTCA 14. **JÓZSEF FŐHERCEG-UT 7.**

Telefon 423. szám. Telefon 184. szám.

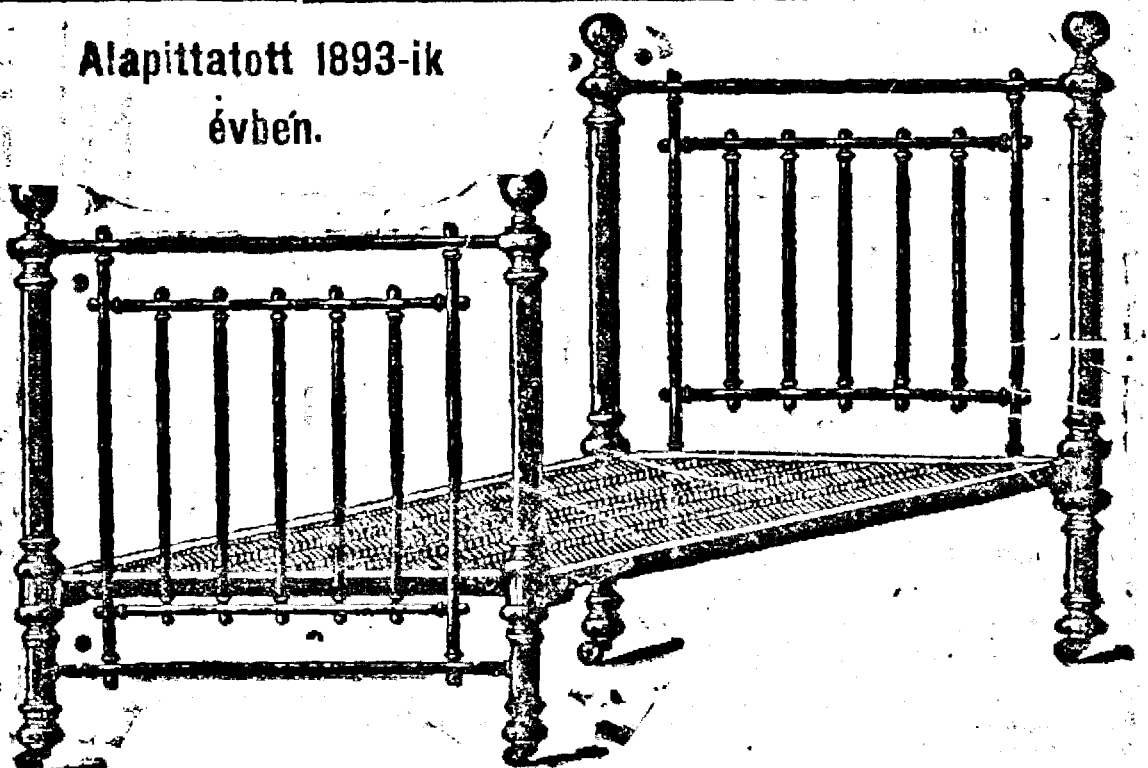
Árjegyzéket kívánatra díjmentesen és bérmentve küldünk.

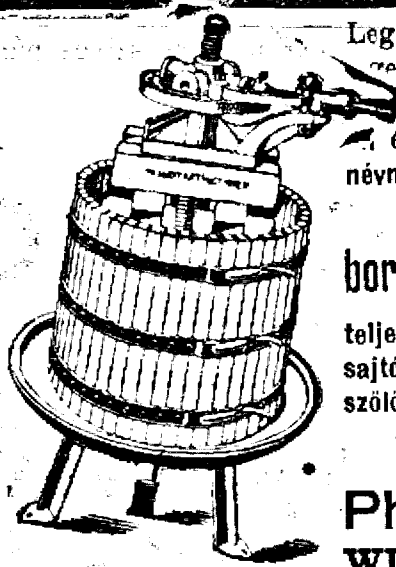
Szives megrendeléseket kér, tisztelettel

Fleischer Testvérek

Ugyanott jó házból való **TANONCOK** a lakatos és fényező műhelybe fizetéssel felvétetnek. 4183

Alapított 1893-ik évben.

Legmodernebbül berendezett külön-
ességi gyárunk már 40 év óta
tőgyártás terén a legelső helyen
és szakkörökben a legjobb hir-
névnek örvend. Kérje 342/a. számú
különlegességi árjegyzéket

bor és gyümölcs-sajtókról,

teljes mustkészítőkről, víznyomásos
sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmok,
szőlőmorzsolók, szemzőgépek stb.-ről.

Több mint 700 érem és díj.

Ph. Mayfarth & Co.
WIEN, II Táborstrasse 71.

1500 munkás.

3869

Képviselek kerestetnek.

Vizellátási telepet

épít városoknak, faluknak, birto-
koknak, villáknak, gyáraknak, ker-
teknek, stb. mint különlegességet

Első morva Vizvezeték és Szivattyutelep

ANT. KUNZ

cs. kir. udvari szállító Mährisch Weiss-kirchen.

Előnyös információk rendelkezésre állanak.

Legfájdalmasabb tyúkszemétől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul a Hajós-féle
„ANAGALLIN” használata által. Kezelése igen egyszerű,
nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyázni kell
az „ANAGALLIN” szóra.

Ára használati utasítással együtt 70 fill.

Poloskák

kiirtása a legsikeresebben és telje-
sen csak a „Phenolsav”-val
eszközölhető. A butorokat nem rontja,
még a petéit is kiirtja.

Ára egy üvegnek 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN”. Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
2 korona.

Legjobb, legmegbízhatóbb

amerikai gummi óvszer
ma már csak egyedül a „NITER”

6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli kézi-
gyártólárban ARAD,

Hajós Árpád

Andrássy-tér 22. sz.
a helyi lakosok szolgálatára

Eladó egy jókarban levő, négy lóerős gáz-motor.

Cím a kiadóhivatalban.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizadásban szenvednek,
legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására.
— Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorcséppelő szer.
Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főtájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kiskörletben.

Rozsnyai Mátyás

gyógyszertárban

Arad, Szabadság-tér.

LEGGAZDASÁGOSABB

beszerzés a legújabb látható írás

Remington írógép

mert a modern írógéptechnika összes vívmányait
együtt magába és világszerte elismert

legtartósabb gyártmány

Díjtan és vételkötelezettség nélküli bemutatás az
ország bármely részében.

Kedvező részletfizetési feltételek.

Ugyanott: „Burrough” amerikai számlé-
ősszedőgépek, „Millioner” svájci „Saxonia”
glashüttel számológépek, „Kartothek” amerikai
számláztartási rendszer és valódi amerikai iroda-,
üzem- és könyvtárberendezések telepe.

GLOGOWSKI és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítók

Budapest, VI. Andrásy-ut 12. szám.

4511—1912.

Hirdetmény.

Mindazon helybeli tisztelt kereskedő és iparos urak, kik az aradi gör. kel. román teológiai, szemináriumi, tanítóképződei alumneumi és leányiskolái internátusi növendékek részére az 1912/13. tanév alatt szükségeltető marhahús, sertéshús, zsir, szalonna, továbbá liszt, kenyér, főzelék, fűszeranyagokat és tejet óhajtanak szállítani, erre vonatkozó írásbeli ajánlataikat folyó évi augusztus hó 15. napjáig az aradi gör. kel. román szentszékhöz benyújtani szíveskedjenek.

Arad, 1912. évi július hó 31-én.

4656

Az aradi gör. kel. román szentszék.

Üzletáthelyezés

A n. é. közönség és tisztelt rendelőim szíves tudomására hozom, hogy

férfi-szabó üzletemet

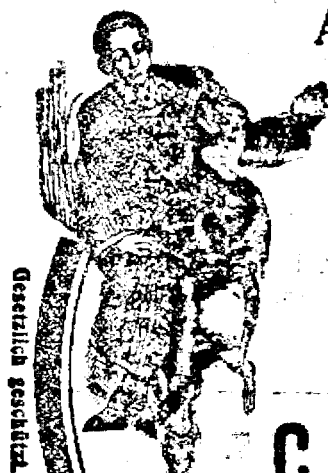
Deák Ferenc-utca 2. szám alól, József főherceg-ut 2. szám alá, (a Viktória takarékpénztár épületébe) a Városházával szembe helyeztem át, melyet a közelőg idényre nagyvásztéku bel- és külföldi szövetekkel fogok felszerelni. Midőn leggondosabb és előnyös kiszolgálásról biztosítom, kérem továbbra is b. pártfogását. Teljes tisztelettel

4961

Kiss András, férfi-szabó

THE VERA

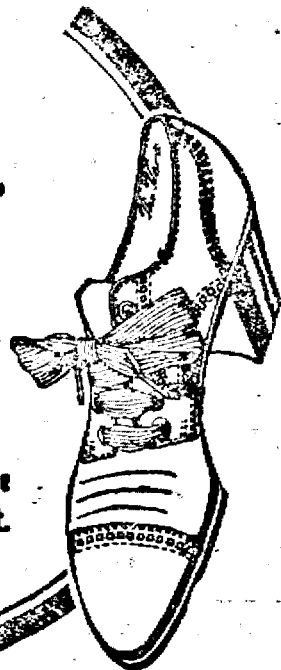
American Shoe

A jelenkor
legtökéletesebb,
legkényelmesebb,
és legtartósabb
amerikai

cipője

urak, hölgyek és gyermekek részére
Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

Telefon 442.

Használt ólom megvételre kerestetik

CHARLES CIRKUSZ

Európa legnagyobb, legszebb, legfényesebb, legelőkelőbb, legizlésesebb vándorcirkusza
Aradon a Béla-téren felállított 650 nézőt magába fogadó óriási sátorban

Megnyitó előadás csütörtökön, augusztus hó 8-án este 8 órakor.

A 3 és félórás előadás műsorának legszenzációsabb számai:

MISS CHARLES
Tizenhét berber-oroszlánnal

CHUNG SIHI
kinai csoport. Zsonglőr, Ezka-
matőr, copfakrobata-csoport.

Eredeti indiai fakirok
ABDUL MEA főfakir vezetésével.

Charles igazgató
7 darab csodaszép jegesmedvéje.

Egyedülálló dresszura!
Az állatidomítás csodája
Hat vadon befogott
bengáliai királytigris
WAGNER H. cowboy
idomító elővezetésében.

Charles igazgató
csodásan idomított foka-
csoportja.

Nemzetközi hírneves artisták.

Eredeti tripoliszi arabok
a világ legjobb ugrói és piramis akrobatái.

Hat csoda elefánt
Az elefánt idomítás legmagasabb foka,
Fernandó ur elővezetésében.

Idomított zebrák, zebroidok
Páratlan a maga nemében. A legnehezebb
idomítás.

Lovas jelenetek
A világhírű Cooke Hubert-csoport lovas sport
jelenete. Cowboyok, indiánok bravuros lovas-
mutatványai. Lovas zsonglőrök.

Mr. Benoit szabad idomításai.

Akrobaták, Augusztok, bohócok.

4898

Megnyitó előadás Aradon csütörtökön, augusztus hó 8-án, este 8 órakor.

Telefon 387.sz.

I. rendű 253-as számú szabadalmazott hornyolt és közönséges

**Fedélcserep,
Portlandcement,
Gipsz,
Fedőlemezek,
Nádfonat és
Mész**

legolcsóbban kapható

4575

Braun N. A.

cégnél

Arad, Boros Beni-tér 7.

684—1912. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. IV. 463/3 sz. végzése következtében Dr. Parecz Béla ügyvéd által képviselt Grallart J. és fia cég javára 220 kor. s jár. erejéig 1912. évi május hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szobaberendezések. (Ezen ár. csatl. Dr. Salgó Miksa ügyv. ált. képv. Guttman és Berger 572 kor. tőke és jár. kiel. végett.) nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbírósnak 1912. évi V. 479/21 sz. végzése folytán 220 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi április hó 10. napjától járó 5% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 100 kor. 20 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Borosjenőn adós lakásán, ahova vevők alulírott a községháztól indulnak, leendő megtartására 1912. évi augusztus hó 5-ik napjának d. u. 1/4 órája határidőül kitűzetik és

ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenőn, 1912. évi július hó 18. napján.

Nagy,
4955 kir. bír. végrehajtó.

Automobilok,

szívógáz, nyersolaj (Diesel) motorok, benzínmotorok és benzínlocomobílok, megánjáró motoros cséplőkészletek, téglagyári és szerszámgépet, bor- és gyümölcs sajtók, láncutak, szivattyúk és tűzfecskendők stb. Eredeti Wertheim pénzszekrények, legújabb rendszerű jég-szekrények, mosó, varró, (Singer) és írógépek, írás sokszorosítók, Schaperograph), réz és vasbutorok, amerikai írodaberendezések és redőnyök, újdonsági cikkek stb. Ujak, a legjobb minőségben, eredeti gyári áron szereshetők be. Használtakat vesz és elad 4941

Martinovtis M.

ARAD, Kossuth-utca 39. sz.

Ezelőtt Fábian-utca 11. sz.

Bel- és külföldi gyárak képviselése.

Egyéves

gyalogos önkéntesi
teljes felszerelés
jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

XI—1. 70086—1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az áll. kertészetekbe munkások fogadtatnak fel abból a célból, hogy egy-két év leforgása alatt e munkások a fagondozásban és gyümölcsösomagolásban vagy a zöldségtermelés különböző módzataiban a kellő gyakorlati jártasságot megszerezvén, mint gyakorlott munkások munkavezetőkül az áll. kertészeti telepeken, vagy magánosok kertészeiben alkalmazhatók, vagy községek részére mint vándor fagondozók ideiglenesen átengedhetők legyenek.

Amennyiben a zöldségtermelésben kiképzési nyert egyének csoportokba összeállva közös termelésre hajlandók lesznek, őket az egyes városok mentén való letelepedésben s külön zöldségtelepek beállításában államilag is támogatni fogom.

A kiképzés folyama alatt az ily állandó munkások a kiképzési telepen minden napszamos teendőt végezni kötelesek és pedig a telepen folytatott üzem természetének megfelelően a munkaidő külön korlátozása nélkül. A munkaidő rendszerint napkelteitől naplementéig tart.

Felvételi kellékek:

a) nőtlenség, a magyar nyelv bírása, legalább 17 éves, legfeljebb 30 éves életkor;

b) ép, erős testalkat, szervezet, valamint fertőző betegségektől mentességet igazoló orvosi bizonyítvány;

c) községi erkölcsi bizonyítvány a folyamodó tartózkodási helyéről. A kiképzés ideje alatt a munkások napszám és ellátás fejében személyenként és naponként 3 K napszámbért kapnak, mely hetenként, illetve időközi elbocsátás esetében az elbocsátáskor fizetetik ki.

Ezen munkások napszamosoknak tekintetnek és erre való tekintettel azon munkások, akik a gyakorlati kertészeti teendőkben megfelelő előmenetelt nem tennének, vagy ellenük bármely okból kifogás merülne fel, 8 napi felmondás mellett elbocsáthatók anélkül, hogy emiatt bármi igényt támaszthatnának.

A folyamodók közül előnyben részesülnek, akik vízmentli községek mellett gyümölcsstermelő vidékeken, vagy oly nagyobb városok közelében laknak, ahol a piac zöldséggel kellőképpen ellátva nincs, vagy ahol a zöldségtermelés idegen kézben van.

Felvétel végett 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényben a m. kir. földmivelésügyi miniszterhez kell folyamodni. A kérvényben folyamodó munkásnak meg kell jelölni, hogy e kertészet melyik ágában (zöldségtermelés vagy gyümölcsstermesztés) kíván foglalatzkodni.

A kérvényt legkésőbb 1912. október 1-ig kell benyújtani, vagy közvetlenül a földmivelésügyi miniszteriumnál, vagy pedig az illető község előjáróságánál, mely tartozik a beérkező kérvényeket felettes hatósága után a földmivelésügyi miniszteriumhoz a fenti időpontig felterjesztetni.

Későbbben érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvények nem vétetnek figyelembe.

A folyamodók a fel vagy fel nem vételről értesítést fognak nyerni. Budapest, 1912. június 26.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Nagymennyiségű

maculatura
jutányos áron eladó.

Menyasszonyi kelengye raktár.**Intézeti fehérnemű**

leányok és fiúk részére.

teljesen előírás szerint izlésesen kiállítva eddig még nem létezett olcsó áron kaphatók.

Költségjegyzékkel kívánatra szívesen szolgálunk.

**Rosenblüh H. és Társa
divatáruház ARAD**

Óriási maradék vászon raktár pamut vászon ingre alkalmas folyó metrenként 60—64 fillér.

Cérnavászon vastagabb ... 1-40
" vékonyabb ... 1-50

Alsó lepedő bőr erős varrás nélkül, ismert jó minőség darabja kor. 2-80.

Selyem tafft joupon

changan most ... 9—
nehezebb minőség ... 11-60
moire minden színben ... 8—

Csipke stoor apicalva
darabonként 6-20**Szőnyegfüggöny, ágyterítőkben óriási nagy raktár.**

„Herveth“ facon fűző, legjobb minőség darabja 7 korona.

Schweidei himzés maradékok.

Apró hirdetések

folytatása.

INGATLAN.

Központi ingatlan. 491
forgalmi iroda Aulich Lajos-utca
2. Tyityán Testvérek, ahol a leg-
szolidabban lesz lebonyolítva házak,
földbirtokok, szőlőbirtokok eladása
és vevése. Ugyancsak közszokól
pénzkölcsönök házakra, földekre
és mindennemű ingatlanokra, a
legelőnyösebb feltételek mellett.

Tőkebefektetésre

ajánlom 10%-ot jövedelmező, 15
évig adómentes Álmos-utcai (Máv.
fűtőház mellett) bérházaim megvé-
telét. Értekezhetni: Codilla építési
irodájában. József főherceg-ut 19.
szám alatt. 2741

Ház eladó

üzlet és korlátlan italméréssel a
város legforgalmasabb helyén, 6000
korona készpénz szükséges. Cím
a kiadóhivatalban. 4890

Török Gábor-u. 5/a.

száma ház eladó. 4905

Kiadóvám.

Eladó ház gyümölcsös, alkalmas
nyaralónak. Kiadó 3 szobás lakás
üveges csukott verandával. Bild-
hauernél, Gyórokon. 4950

Világoson

a vásártér mellett és a vasúthoz
közel egy csinos ház, amelyben
szálloda is van haláleset miatt el-
adó. Cím a kiadóhivatalban. 4791

Knézich Károly-utca 13. sz.

négy szobás magányos uri ház,
szép kerttel, elköltözés miatt, azon-
nal ki-, vagy eladó. 4919

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern fel-
szerelésű 4 szobás lakás, fürdő-
szobával és kerttel. Cím a kiadó-
hivatalban. 1019

Vágóhid-utca 18.

és Mihály-utca 56. szám alatt jó
karban lévő szőlő eladó, amely
esetleg alkalmas lakóház telkekre
is, ugyancsak eladó a Választó-
utca 33. sz. alatti földszintes és a
Kossuth-utca 40. szám alatti eme-
letes ház. 3999

KÜLÖNFÉLE.

Szerdán este

elveszett egy keskeny, ezüst betétes
fekete karcsatt. Kérik a megtalá-
ló, sziveskedjék azt illő jutalom elle-
nében a tulajdonosnak átadni. Ká-
polna-utca 30., II. em. jobbra. 4960

Elvállalok

egy vagy két iskolás leánykát tel-
jes ellátásra a jövő tanévre. Ugyan-
ott egy külön kijáratú szoba ki-
adó, butorral vagy anélkül, 15-ére.
Braunné, Szabadság-tér 12., II. em.
19. ajtó. 4967

Fényképészeti gépek

és felszerelések, bármilyen gyárt-
mány, javítását és átalakítását
szakszerűen, legjutányosabb árban,
felelősséggel elvállalunk Ascher Fe-
renc és Társa műszerészeti üzlet
Arad, Deák Ferenc-u. 30. 4121

Kiadó

november elejére Dabó-utca 6.
szám alatt (a buzapiac mellett)
egy raktárnak vagy magtárnak al-
kalmas, vízmentesen épített pince.
Felvilágosítással szolgál ugyanott
a házmester. 4913

Kész eszszolt,

hordható takaréktűzhelyek el-
adók. Lakatos tanulók fizetéssel
felvétetnek Lenkey Ferencnél,
Közép utca 12. 4962

Óravezg

urnőnél 1-2 nagyobb iskolás fiu,
teljes ellátást nyerhet. Erzsébet-
körút 20. I. 4953

Diamant Jenő

Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán
(Polgári iskolával szemben) épület-
és díszmű bádigos munkákat leg-
jutányosabban készít ugy helyben,
mint vidéken. 3951

Legkellemesebb

és legpompásabb zamatu üdítő
italt készítjük a Földes gyógyszer-
tár által hozott Citronellal. Nélkü-
lözhetetlen hűtő, üdítő, szomjúsá-
got csillapító szer, különösen
ajánlható ott, hol jó ivó víz ren-
delkezésre nem áll. A legrosszabb
ivó vizet is sterilizálja. Egy adag
6 fillér. 1224

Ha nem jól eszik

a hízója, adjon neki Vojtek és
Weiss hírneves állat tápporából.
III-711

Taxameteres

Bér-autók
Telefonszám
816
2881
Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

2111

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek
Farkas Streicher J. cégnél
Arad, Tökölly-tér 1. sz. 4931

Az Andrássy-téren

az első emeleten takarékpénztár-
nak, vagy más intézetnek —
esetleg divatsalonnak — alkalmas

utcai lakás kiadó

Bővebbet a kiadóban.

Izr. Fiuinternátus

ARAD, Chorin Áron-utca 1. szám.

Városi és megyei telefon 903.

Értesíti a m. tisztelt szülőket, hogy
a jövő tanévre csakis az elemi és
a középiskola 4. alsó osztályára
vesz fel tanulókat. A felvétel elő-
jegyzés szerint már csakis kor-
látolt számban eszközölhető. Az
intézetben, mely a legmoderneb-
bül ujjonnan lett berendezve, a
tanulók állandó felügyelet alatt
vannak, ahol zongora és hegedű
gyakorlatban is részesülnek, mely
célra külön helyiség szolgál. Ugy-
ancsak mag. tanulók, különbö-
zeti, összevont és javító-vizsgákra
felelősséggel előkészítettnek. Pros-
pektussal az intézet készséggel
szolgál. 8897

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító házi szer.
Isé édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 480. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4676

ARAD, BOROS BENI-FÉL.

Segéd,

ügyes eladó a rőfös- és fonál-áru
szakmából, ki a román vevők-
kel jól banni tud, felvétetik.

Ajánlatok 4965

Wohlberg Lipót

céghez, Arad.

Posta-

csomag feladási

és

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany címnyomással
kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Kiadóhivatal: József lőh.-ut 38.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi - 257. sz.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Kőr tagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.